

USTAWA

z dnia 18 lipca 2001 r.

Prawo wodne.

DZIAŁ I

Zasady ogólne

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa reguluje gospodarowanie wodami zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności kształtowanie i ochronę zasobów wodnych, korzystanie z wód oraz zarządzanie zasobami wodnymi.

2. Gospodarowanie wodami jest prowadzone z zachowaniem zasady racjonalnego i całościowego traktowania zasobów wód powierzchniowych i podziemnych, z uwzględnieniem ich ilości i jakości.

3. Gospodarowanie wodami uwzględnia zasadę wspólnych interesów i jest realizowane przez współpracę administracji publicznej, użytkowników wód i przedstawicieli lokalnych społeczności, tak aby uzyskać maksymalne korzyści społeczne.

Art. 2. 1. Zarządzanie zasobami wodnymi służy zaspokajaniu potrzeb ludności, gospodarki, ochronie

wód i środowiska związanego z tymi zasobami, w szczególności w zakresie:

- 1) zapewnienia odpowiedniej ilości i jakości wody dla ludności,
- 2) ochrony zasobów wodnych przed zanieczyszczeniem oraz niewłaściwą lub nadmierną eksploatacją,
- 3) utrzymywania lub poprawy stanu ekosystemów wodnych i od wody zależnych,
- 4) ochrony przed powodzią oraz suszą,
- 5) zapewnienia wody na potrzeby rolnictwa oraz przemysłu,
- 6) zaspokojenia potrzeb związanych z turystyką, sportem oraz rekreacją,
- 7) tworzenia warunków dla energetycznego, transportowego oraz rybackiego wykorzystania wód.

2. Instrumenty zarządzania zasobami wodnymi stanowią:

- 1) plany gospodarki wodnej,
- 2) pozwolenia wodnoprawne,
- 3) opłaty i należności w gospodarce wodnej,

- 4) kataster wodny,
- 5) kontrola gospodarowania wodami.

3. Dokumentacje hydrologiczne, stanowiące podstawę projektowania i planowania w zakresie budownictwa wodnego, ochrony przed powodzią i zapobiegania skutkom suszy oraz zarządzania zasobami śródlądowych wód powierzchniowych, w tym wydawania decyzji administracyjnych, mogą być wykonywane tylko przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje.

4. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej, kierując się wymaganiami w zakresie bezpieczeństwa powszechnego oraz prawidłowości wykonywanych dokumentacji hydrologicznych, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) kwalifikacje ogólne i zawodowe wymagane od osób wykonujących dokumentacje hydrologiczne,
- 2) sposób postępowania w sprawach stwierdzenia kwalifikacji,
- 3) tryb powoływania komisji egzaminacyjnej, skład komisji egzaminacyjnej do sprawdzenia wiadomości kandydatów oraz zakres wiadomości podlegających sprawdzeniu,
- 4) wysokość opłat związanych ze stwierdzeniem kwalifikacji, sposób ich uiszczania oraz wysokość wynagrodzenia dla członków komisji egzaminacyjnej.

5. Stwierdzenia kwalifikacji dokonuje się przez wydanie świadectwa.

6. Organ właściwy do stwierdzenia kwalifikacji odmawia, w drodze decyzji, dopuszczenia do egzaminu kandydata, który nie spełnia wymagań określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 4.

7. Organ właściwy do stwierdzenia kwalifikacji prowadzi i aktualizuje rejestr osób posiadających wymagane kwalifikacje.

Art. 3. 1. Zarządzanie zasobami wodnymi jest realizowane z uwzględnieniem podziału państwa na obszary dorzeczy i regiony wodne.

2. Ustala się następujące obszary dorzeczy:

- 1) obszar dorzecza Wisły obejmujący, oprócz dorzecza Wisły znajdującego się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, także znajdujące się na tym terytorium dorzecza Dniestru, Dunaju poprzez rzekę Wag, dorzecze Niemna, Stupi, Łupawy, Łeby, Redy oraz rzek wpadających bezpośrednio do Zalewu Wiślanego, a także znajdujące się na tym terytorium dorzecza Świeżej i Pregoły,
- 2) obszar dorzecza Odry obejmujący, oprócz dorzecza Odry znajdującego się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, także znajdujące się na tym terytorium dorzecza Łaby oraz Dunaju przez rzekę Morawę, a także dorzecza Regi, Parsęty, Wieprzy, Ücker i rzek wpadających do Zalewu Szczecińskiego.

3. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, przebieg granic obszarów dorzeczy oraz przyporządkuje zbiorniki wód podziemnych do właściwych obszarów dorzeczy, a także utworzy regionalne zarzą-

dy gospodarki wodnej, wskazując ich siedziby, oraz dokona podziału obszarów dorzeczy na regiony wodne, ustalając przebieg ich granic.

4. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 3, Rada Ministrów kierować się będzie podziałem określonym w ust. 2 oraz zróżnicowaniem warunków hydrologicznych i hydrogeologicznych na obszarze dorzecza, a także lokalizacją zbiorników wód podziemnych i sposobem ich wykorzystania.

Art. 4. 1. Organami właściwymi w sprawach gospodarowania wodami są:

- 1) minister właściwy do spraw gospodarki wodnej,
- 2) Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej — jako centralny organ administracji rządowej, nadzorowany przez ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej,
- 3) dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej — jako organ administracji rządowej niezespołonej, podlegający Prezesowi Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej,
- 4) wojewoda,
- 5) organy jednostek samorządu terytorialnego.

2. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej składa Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej, co dwa lata, nie później niż do dnia 30 czerwca, informację o gospodarowaniu wodami dotyczącą:

- 1) stanu zasobów wodnych państwa,
- 2) stanu wykorzystywania zasobów wodnych,
- 3) realizowania planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy,
- 4) współpracy międzynarodowej na wodach granicznych i realizacji umów w tym zakresie,
- 5) utrzymywania wód powierzchniowych oraz urządzeń wodnych,
- 6) prowadzonych inwestycji,
- 7) stanu ochrony ludności i mienia przed powodzią lub suszą.

3. Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej pełni funkcję organu wyższego stopnia w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego w stosunku do wojewodów i dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej, w sprawach określonych ustawą.

4. Do właściwego wojewody wnosi się odwołania od decyzji wydanych przez starostę realizującego:

- 1) zadania z zakresu administracji rządowej, określone w ustawie,
- 2) kompetencje organu właściwego do wydania pozwolenia wodnoprawnego.

Art. 5. 1. Wody dzielą się na powierzchniowe i podziemne.

2. Wody, z wyjątkiem wód morza terytorialnego i morskich wód wewnętrznych, są wodami śródlądowymi.

3. Śródlądowe wody powierzchniowe dzielą się na:

- 1) płynące — w ciekach naturalnych, kanałach oraz w źródłach, z których cieki biorą początek,
- 2) stojące — znajdujące się w jeziorach oraz innych naturalnych zbiornikach wodnych niezwiązanych z ciekami naturalnymi.

4. Przepisy o wodach płynących mają zastosowanie do jezior oraz innych zbiorników wodnych o ciągłym dopływie lub odpływie wód powierzchniowych, a także do wód znajdujących się w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących.

Art. 6. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, granice między śródlądowymi wodami powierzchniowymi a morskimi wodami wewnętrznymi i wodami morza terytorialnego, kierując się znaczeniem gospodarczym oraz sposobem wykorzystywania tych wód.

Art. 7. 1. Przepisy ustawy mają zastosowanie do wód śródlądowych oraz morskich wód wewnętrznych, z wyłączeniem morskich wód wewnętrznych Zatoki Gdańskiej.

2. Przepisy ustawy mają zastosowanie również do wód morza terytorialnego oraz morskich wód wewnętrznych Zatoki Gdańskiej w zakresie ochrony przed zanieczyszczeniem ze źródeł lądowych oraz przed powodzią, a w pozostałym zakresie — w przypadkach w niej określonych.

3. Przepisów ustawy nie stosuje się do morskich wód wewnętrznych oraz do wód morza terytorialnego w zakresie, w jakim korzystanie z tych wód uregulowane jest odrębnymi przepisami.

4. Ustawa nie narusza przepisów ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz. U. Nr 32, poz. 131, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, z 1995 r. Nr 7, poz. 31 i Nr 47, poz. 243, z 1996 r. Nr 34, poz. 145, z 1997 r. Nr 111, poz. 726, z 1999 r. Nr 70, poz. 778 oraz z 2000 r. Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1321) w zakresie kompetencji organów administracji morskiej.

Art. 8. 1. W zakresie uregulowanym w ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 27, poz. 96, z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 88, poz. 554, Nr 111, poz. 726 i Nr 133, poz. 885, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 109, poz. 1157 i Nr 120, poz. 1268 oraz z 2001 r. Nr 110, poz. 1190) ustawy nie stosuje się do:

- 1) poszukiwania i rozpoznawania wód podziemnych,
- 2) solanek, wód leczniczych oraz termalnych,
- 3) wprowadzania do górotworu wód pochodzących z odwodnienia zakładów górniczych oraz wykorzystanych wód, o których mowa w pkt 2.

2. Przepisów ustawy nie stosuje się do korzystania z wód zgromadzonych za pomocą urządzeń oraz instalacji technicznych niebędących urządzeniami wodnymi.

Art. 9. 1. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) ciekach naturalnych — rozumie się przez to rzeki, strugi, strumienie oraz inne wody płynące w sposób ciągły lub okresowy, naturalnymi korytami,
- 2) dobrym stanie ekologicznym — rozumie się przez to stan zasobów wodnych, w którym wartości elementów jakości biologicznej właściwej dla danego rodzaju wód powierzchniowych wykazują niskie poziomy degradacji na skutek działalności człowieka, przy czym są to niewielkie odchylenia od wartości, jakie zwykle towarzyszą temu rodzajowi zasobów wodnych w niezakłóconych warunkach,
- 3) dorzeczu — rozumie się przez to obszar, z którego całkowity odpływ wód powierzchniowych następuje ciekami naturalnymi przez jedno ujście do morza,
- 4) eutrofizacji — rozumie się przez to wzbogacanie wody biogenami, w szczególności związkami azotu lub fosforu, powodującymi przyspieszony wzrost glonów oraz wyższych form życia roślinnego, w wyniku którego następują niepożądane zakłócenia biologicznych stosunków w środowisku wodnym oraz pogorszenie jakości tych wód,
- 5) kanałach — rozumie się przez to sztuczne koryta prowadzące wodę w sposób ciągły lub okresowy, o szerokości dna co najmniej 1,5 m przy ich ujściu lub ujściu,
- 6) morskich wodach wewnętrznych — rozumie się przez to wody określone zgodnie z ustawą o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej,
- 7) obszarze dorzecza — rozumie się przez to obszar lądu i morza, składający się z jednego lub więcej dorzeczy razem ze związanymi z nimi wodami podziemnymi oraz morskimi wodami wewnętrznymi i wodami przybrzeżnymi,
- 8) ostonie hydrologiczno-meteorologicznej — rozumie się przez to zespół czynności polegających na wykonywaniu i udostępnianiu prognoz meteorologicznych oraz hydrologicznych, mających na celu informowanie społeczeństwa i administracji publicznej o zjawiskach meteorologicznych oraz hydrologicznych, a także ostrzeganie przed nimi,
- 9) potokach górskich — rozumie się przez to cieki naturalne o łącznych poniższych cechach:
 - a) powierzchnia zlewni jest nie większa niż 180 km²,
 - b) stosunek przepływu o prawdopodobieństwie wystąpienia 1% do przepływu średniego z wielecia jest większy niż 120,
 - c) spadek zwierciadła jest nie mniejszy niż 0,3%,
- 10) powodzi — rozumie się przez to takie wezbranie wody w ciekach naturalnych, zbiornikach wodnych, kanałach lub na morzu, podczas którego woda po przekroczeniu stanu brzegowego zalewa doliny rzeczne albo tereny depresyjne i powoduje zagrożenie dla ludności lub mienia,
- 11) przerzutach wody — rozumie się przez to ujmowanie i przemieszczanie wód powierzchniowych oraz niezanieczyszczonych wód pochodzących z odwodnienia zakładów górniczych, w celu zwiększenia zasobów wodnych innych cieków na-

- turalnych, kanałów, jezior oraz innych zbiorników wodnych,
- 12) regionie wodnym — rozumie się przez to część obszaru dorzecza wyodrębnioną na podstawie kryterium hydrograficznego na potrzeby zarządzania zasobami wodnymi lub całość obszaru dorzecza,
- 13) rowach — rozumie się przez to sztuczne koryta prowadzące wodę w sposób ciągły lub okresowy, o szerokości dna mniejszej niż 1,5 m przy ich ujściu,
- 14) ściekach — rozumie się przez to wprowadzane do wód lub do ziemi:
- a) wody zużyte na cele bytowe lub gospodarcze,
 - b) ciekłe odchody zwierzęce, z wyjątkiem gnojówki i gnojowicy przeznaczonych do rolniczego wykorzystania w sposób i na zasadach określonych w przepisach o nawozach i nawożeniu,
 - c) wody opadowe lub roztopowe, ujęte w systemy kanalizacyjne, pochodzące z powierzchni zanieczyszczonych, w tym z centrów miast, terenów przemysłowych i składowych, baz transportowych oraz dróg i parkingów o trwałej nawierzchni,
 - d) wody odciekowe ze składowisk odpadów, wykorzystane solanki, wody lecznicze i termalne,
 - e) wody pochodzące z odwodnienia zakładów górniczych, z wyjątkiem wód wprowadzanych do górotworu, jeżeli rodzaje i ilość substancji zawartych w wodzie wprowadzanej do górotworu są tożsame z rodzajami i ilością zawartymi w pobranej wodzie,
 - f) wody wykorzystane, odprowadzane z obiektów gospodarki rybackiej, jeżeli występują w nich nowe substancje lub zwiększone zostaną ilości substancji w stosunku do zawartych w pobranej wodzie,
- 15) ściekach bytowych — rozumie się przez to ścieki z budynków przeznaczonych na pobyt ludzi, z osiedli mieszkaniowych oraz z terenów usługowych, powstające w szczególności w wyniku ludzkiego metabolizmu oraz funkcjonowania gospodarstw domowych,
- 16) ściekach komunalnych — rozumie się przez to ścieki bytowe lub mieszaninę ścieków bytowych ze ściekami przemysłowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi,
- 17) ściekach przemysłowych — rozumie się przez to ścieki odprowadzane z terenów, na których prowadzi się działalność handlową lub przemysłową albo składową, niebędące ściekami bytowymi lub wodami opadowymi,
- 18) śródlądowych drogach wodnych — rozumie się przez to śródlądowe wody powierzchniowe, na których, z uwagi na warunki hydrologiczne oraz istniejące urządzenia wodne, możliwy jest przewóz osób i towarów statkami żeglugi śródlądowej,
- 19) urządzeniach wodnych — rozumie się przez to urządzenia służące kształtowaniu zasobów wodnych oraz korzystaniu z nich, a w szczególności:
- a) budowle: piętrzące, upustowe, przeciwpowodziowe i regulacyjne, a także kanały i rowy,
 - b) obiekty zbiorników i stopni wodnych,
 - c) stawy,
 - d) obiekty służące do ujmowania wód powierzchniowych oraz podziemnych,
 - e) obiekty energetyki wodnej,
 - f) wyloty urządzeń kanalizacyjnych służące do wprowadzania ścieków do wód,
 - g) stałe urządzenia służące do połowu ryb lub do pozyskiwania innych organizmów wodnych,
 - h) mury oporowe, bulwary, nabrzeża, pomosty, przystanie, kąpieliska,
 - i) stałe urządzenia służące do dokonywania przewozów międzybrzegowych,
- 20) wodach granicznych — rozumie się przez to wody, którymi przebiega granica państwa, lub wody w tych miejscach, w których są one przecięte granicą państwa,
- 21) wodzie w kąpieliskach — rozumie się przez to wody płynące lub stojące, albo ich części oraz wody morskie, w których kąpiel jest w wyraźny sposób dozwolona albo nie jest zakazana i jest tradycyjnie dokonywana przez znaczną liczbę kąpiących się,
- 22) wodach podziemnych — rozumie się przez to wody występujące pod powierzchnią ziemi w wolnych przestrzeniach skał skorupy ziemskiej, tworzące, w zależności od głębokości występowania wody, przypowierzchniowe oraz głębsze użytkowe poziomy wodonośne,
- 23) wodach przybrzeżnych — rozumie się przez to część obszaru morza terytorialnego w odległości jednej mili morskiej od linii podstawowej morza terytorialnego, określonej zgodnie z ustawą o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej,
- 24) wodzie przeznaczonej do spożycia — wodę przeznaczoną do picia, gotowania, przygotowywania pożywienia lub do innych celów w gospodarstwach domowych oraz każdą wodę używaną do produkcji żywności, środków farmaceutycznych i kosmetycznych, a także na potrzeby basenów kąpielowych i pływalni,
- 25) zakładach — rozumie się przez to podmioty korzystające z wód, w ramach korzystania szczególnego albo wykonujące urządzenia wodne,
- 26) zasobach wodnych dorzecza — rozumie się przez to wody śródlądowe powierzchniowe i podziemne, morskie wody wewnętrzne oraz wody przybrzeżne znajdujące się na obszarze dorzecza.
- ## 2. Przepisy ustawy dotyczące:
- 1) urządzeń wodnych stosuje się odpowiednio do:
- a) urządzeń pomiarowych służących do pomiarów ilości oraz jakości wód, a także obserwacji poziomu zwierciadła wód podziemnych,
 - b) urządzeń pomiarowych państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej oraz urządzeń pomiarowych państwowej służby hydrogeologicznej, wraz z urządzeniami towarzyszącymi, zwanych dalej „urządzeniami pomiarowymi służb państwowych”,

- c) urządzeń melioracji wodnych niezaliczonych do urządzeń wodnych,
 - d) prowadzonych przez wody oraz wały przeciwpowodziowe obiektów mostowych, rurociągów, linii energetycznych, linii telekomunikacyjnych oraz innych urządzeń,
 - e) obiektów budowlanych oraz robót na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią lub w wodach,
- 2) wykonania urządzeń wodnych — stosuje się odpowiednio do odbudowy, rozbudowy, przebudowy lub rozbiórki tych urządzeń,
- 3) właścicieli — stosuje się odpowiednio do posiadaczy samoistnych oraz użytkowników wieczystych; a w przypadku eksploatacji instalacji stosuje się do prowadzącego instalację w rozumieniu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. — Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627).
3. Przepisy ustawy, z zastrzeżeniem ust. 4, nie naruszają postanowień działu II w tytule I ustawy — Prawo ochrony środowiska.
4. Zasada, o której mowa w ust. 3, nie dotyczy ust. 1 pkt 25.

Rozdział 2

Prawo własności wód

Art. 10. 1. Wody stanowią własność Skarbu Państwa, innych osób prawnych albo osób fizycznych.

2. Wody stanowiące własność Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego są wodami publicznymi.

3. Płynące wody publiczne nie podlegają obrotowi cywilnoprawnemu, z wyjątkiem przypadków określonych w ustawie.

Art. 11. 1. Prawa właścicielskie w stosunku do wód publicznych stanowiących własność Skarbu Państwa, z zastrzeżeniem art. 13, wykonują:

- 1) minister właściwy do spraw gospodarki morskiej — w stosunku do wód morza terytorialnego oraz morskich wód wewnętrznych wraz z wodami Zatoki Gdańskiej,
- 2) Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej — w stosunku do wód istotnych dla kształtowania zasobów wodnych oraz ochrony przeciwpowodziowej, w szczególności wód podziemnych oraz śródlądowych wód powierzchniowych:
 - a) w potokach górskich i ich źródłach,
 - b) w ciekach naturalnych, od źródeł do ujścia, o średnim przepływie z wielolecia równym lub wyższym od 2,0 m³/s w przekroju ujściowym,
 - c) w jeziorach oraz sztucznych zbiornikach wodnych, przez które przepływają cieki, o których mowa w lit. b),
 - d) granicznych,
 - e) w śródlądowych drogach wodnych,

- 3) dyrektor parku narodowego — w stosunku do wód znajdujących się w granicach parku,
- 4) marszałek województwa, jako zadanie z zakresu administracji rządowej wykonywane przez samorząd województwa — w stosunku do wód istotnych dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa, służących polepszeniu zdolności produkcyjnej gleby i ułatwieniu jej uprawy, oraz w stosunku do pozostałych wód niewymienionych w pkt 1—3.

2. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, śródlądowe wody powierzchniowe lub ich części, stanowiące własność publiczną, istotne dla:

- 1) kształtowania zasobów wodnych oraz ochrony przeciwpowodziowej,
- 2) regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa

— kierując się podziałem zawartym w ust. 1 pkt 2 i 4, a także uwzględniając w wykazie nazwę z charakterystycznymi informacjami, wskazanie nazwy odbiornika, przyjęte kryterium oraz wskazanie dla wód, o których mowa w pkt 2, właściwego marszałka województwa.

3. Rada Ministrów w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 2, może powierzyć marszałkowi województwa wykonywanie uprawnień Skarbu Państwa w stosunku do wód innych niż określone w ust. 1 pkt 4 i zaliczyć do wód istotnych dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa niektóre wody określone w ust. 1 pkt 2 lit. b) i c), jeżeli:

- 1) wody te są wykorzystywane przede wszystkim do regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa,
- 2) tereny, na których te wody się znajdują, mają charakter rolniczy i warunkiem rozwoju i restrukturyzacji rolnictwa na tych terenach jest regulacja stosunków wodnych w glebie,
- 3) zakres i rozmiar utrzymywania tych wód wynika z potrzeb funkcjonowania systemów melioracji wodnych.

Art. 12. Wody stojące oraz wody w rowach znajdujące się w granicach nieruchomości gruntowej stanowią własność właściciela tej nieruchomości.

Art. 13. 1. Ryby oraz inne organizmy żyjące w wodzie stanowią jej pożytki, do pobierania których jest uprawniony właściciel wody.

2. Rybackie korzystanie z publicznych śródlądowych wód powierzchniowych płynących następuje w drodze oddania w użytkowanie obwodów rybackich, ustanowionych na podstawie ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym (Dz. U. z 1999 r. Nr 66, poz. 750, z 2000 r. Nr 120, poz. 1268 oraz z 2001 r. Nr 81, poz. 875 i Nr 110, poz. 1189).

3. Oddanie w użytkowanie obwodów rybackich następuje za opłatą roczną, na czas nie krótszy niż 10 lat, na podstawie umowy, do zawarcia której upoważniony jest dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej.

4. Warunkiem oddania w użytkowanie obwodu rybackiego jest przedłożenie pozytywnie zaopiniowanego operatu rybackiego, o którym mowa w ustawie wymienionej w ust. 2.

5. Oddanie w użytkowanie następuje w drodze konkursu ofert, przy czym maksymalna oferowana stawka opłaty rocznej za 1 ha powierzchni obwodu rybackiego nie może być wyższa niż równowartość 0,5 dt żyta, ustalona na podstawie ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 1993 r. Nr 94, poz. 431, z 1994 r. Nr 1, poz. 3, z 1996 r. Nr 91, poz. 409, z 1997 r. Nr 43, poz. 272 i Nr 137, poz. 926, z 1998 r. Nr 108, poz. 681 oraz z 2001 r. Nr 81, poz. 875), zależnie od rybackiego typu wody i jej położenia.

6. Nie pobiera się opłat za oddanie w użytkowanie następujących części obwodu rybackiego:

- 1) obrębu ochronnego,
- 2) uzupełniającego obwodu rybackiego,
- 3) wód uznanych, na podstawie przepisów ustawy, o której mowa w ust. 2, za nieprzydatne do prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej.

7. W przypadku nierealizowania założeń zawartych w operacie rybackim, umowa użytkowania może być rozwiązana w każdym czasie i bez odszkodowania przez organ, o którym mowa w ust. 3.

8. W sprawach nieuregulowanych dotyczących użytkowania stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu cywilnego.

9. Minister właściwy do spraw rolnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej określi, w drodze rozporządzenia, tryb i warunki przeprowadzania konkursu ofert, o którym mowa w ust. 5, zasady oceniania ofert i elementy oferty podlegającej ocenie, a także maksymalną stawkę opłaty rocznej za 1 ha powierzchni obwodu rybackiego zależnie od rybackiego typu wody i jej położenia.

10. Minister wydając rozporządzenie kierować się będzie potrzebą wyłonienia oferenta, którego przygotowanie i doświadczenie zawodowe zapewni realizację zasad racjonalnej gospodarki rybackiej, zgodnie z przedłożonym operatem rybackim, w celu utrzymania lub uzyskania dobrego stanu ekologicznego wód obwodu rybackiego. Minister określając tryb i warunki przeprowadzania konkursu ofert uwzględni w szczególności konieczność udostępnienia oferentom informacji na temat:

- 1) rozliczenia obciążeń publicznoprawnych związanych z przedmiotem użytkowania oraz nakładów rzeczowo-finansowych, określonych w operacie rybackim,
- 2) zasad udostępniania wód obwodu rybackiego do celów badań naukowych oraz przekazywania danych na temat wyników prowadzonej gospodarki rybackiej,
- 3) ograniczeń związanych z oddaniem w użytkowanie gruntów pod wodami w obwodzie rybackim na cele określone w art. 20 ust. 1.

Art. 14. 1. Grunty pokryte wodami powierzchniowymi stanowią własność właściciela tych wód w granicach określonych liniami brzegów.

2. Grunty pokryte płynącymi wodami powierzchniowymi stanowiącymi własność publiczną nie podlegają obrotowi cywilnoprawnemu, z wyjątkiem przypadków określonych w ustawie.

3. Gospodarowanie gruntami stanowiącymi własność Skarbu Państwa, o których mowa w ust. 2, z zastrzeżeniem ust. 5, wykonują, w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa, odpowiednio organy, o których mowa w art. 11 ust. 1.

4. Gospodarowanie innym mieniem związanym z gospodarką wodną, stanowiącym własność Skarbu Państwa, wykonują, w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa, odpowiednio organy, o których mowa w art. 11 ust. 1, oraz jednostki, którym to mienie zostało powierzone.

5. Prawo do zbywania gruntów pod śródlądowymi wodami powierzchniowymi stojącymi, stanowiącymi własność Skarbu Państwa, przysługuje ministrowi właściwemu do spraw Skarbu Państwa, działającemu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej.

Art. 15. 1. Linię brzegu dla cieków naturalnych, jezior oraz innych naturalnych zbiorników wodnych stanowi krawędź brzegu lub linia stałego porostu traw albo linia, którą ustala się według średniego stanu wody ustalanego przez państwową służbę hydrologiczno-meteorologiczną z okresu co najmniej ostatnich 10 lat.

2. Linię brzegu ustala w drodze decyzji:

- 1) właściwy terenowy organ administracji morskiej — dla morskich wód wewnętrznych,
- 2) właściwy wojewoda — dla wód granicznych oraz śródlądowych dróg wodnych,
- 3) właściwy starosta realizujący zadanie z zakresu administracji rządowej — dla pozostałych wód.

3. Podstawę ustalenia linii brzegu stanowi dostarczony przez wnioskodawcę projekt rozgraniczenia gruntów pokrytych wodami od gruntów przyległych, który, z zastrzeżeniem ust. 4, zawiera:

- 1) opis uwzględniający oznaczenie wnioskodawcy, ze wskazaniem jego siedziby i adresu, przyjęty sposób ustalenia projektowanej linii brzegu, ustalenie stanu prawnego nieruchomości objętych projektem z oznaczeniem właścicieli wraz ze wskazaniem ich siedziby i adresu oraz stan stosunków wodnych na gruntach przylegających do projektowanej linii brzegu,
- 2) mapę inwentaryzacji powykonawczej budowli regulacyjnych lub zaktualizowaną kopię mapy zasadniczej, w skali, w jakiej sporządzony jest projekt regulacji wód śródlądowych, lub w skali 1:5000 albo 1:2000, z wykazaniem:
 - a) punktów stałych osnowy poziomej nawiązanych do sieci państwowej,

- b) granicy stałego porostu traw,
- c) krawędzi brzegów, przymulisk, odsypisk i wysp,
- d) proponowanej linii brzegu.

4. Organ, o którym mowa w ust. 2, może, w drodze decyzji, zwolnić wnioskodawcę, na jego wniosek, z obowiązku zawarcia w projekcie niektórych informacji, o których mowa w ust. 3.

5. Jeżeli krawędź brzegu jest wyraźna, linia brzegu biegnie tą krawędzią.

6. Jeżeli krawędź brzegu nie jest wyraźna, linia brzegu biegnie granicą stałego porostu traw, a jeżeli granica stałego porostu traw leży powyżej stanu wody, o którym mowa w ust. 1 — linią przecięcia się zwierciadła wody przy tym stanie z gruntem przyległym.

7. Jeżeli brzegi wód są uregulowane, linia brzegu biegnie linią łączącą zewnętrzne krawędzie budowli regulacyjnych, a przy plantacjach wikliny na gruntach uzyskanych w wyniku regulacji — granicą plantacji od strony lądu.

8. Decyzja ustalająca linię brzegu obejmuje swym zakresem odcinek i brzegi cieku naturalnego objęte projektem regulacji.

9. Jeżeli ustalenie linii brzegu jest konieczne w związku z wykonaniem budowli regulacyjnych, postępowanie w sprawie ustalenia linii brzegu, z zastrzeżeniem ust. 10, przeprowadza się łącznie z postępowaniem w sprawie wydania pozwolenia wodnoprawnego na wykonanie budowli regulacyjnych.

10. Decyzja o ustaleniu linii brzegu może być wydana po uzyskaniu przez zakład pozwolenia wodnoprawnego na wykonanie niecierpiących zwłoki budowli regulacyjnych.

11. W przypadku zmiany linii brzegu decyzja, o której mowa w ust. 2, może być zmieniona w trybie i na zasadach właściwych dla jej wydania.

12. Jeżeli ustalenie linii brzegu następuje w związku z trwałym zajęciem przez wody płynące lub wody morskie, w sposób naturalny, gruntu niestanowiącego własności właściciela wody, koszty projektu, o którym mowa w ust. 3, ponosi właściciel wody.

Art. 16. 1. Właściciel wody nie nabywa praw do gruntów pokrytych przez wodę podczas powodzi.

2. Właścicielowi gruntów zalanych podczas powodzi, z zastrzeżeniem ust. 3, nie przysługuje z tego tytułu odszkodowanie od właściciela wody.

3. Właścicielowi gruntów zalanych podczas powodzi w wyniku nieprzestrzegania przepisów ustawy przez właściciela wody lub właściciela urządzenia wodnego przysługuje odszkodowanie na warunkach określonych w ustawie.

Art. 17. 1. Jeżeli śródlądowa woda powierzchniowa płynąca lub wody morza terytorialnego albo morskie wody wewnętrzne zajmą trwale, w sposób naturalny,

grunt niestanowiący własności właściciela wody, grunt ten staje się własnością właściciela wody.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, dotychczasowemu właścicielowi gruntu przysługuje odszkodowanie od właściciela wody na warunkach określonych w ustawie.

Art. 18. Wyspy oraz przymuliska powstałe w sposób naturalny na wodach powierzchniowych stanowią własność właściciela wody.

Art. 19. 1. Starorzeczka oraz grunt powstały w wyniku wykonania budowli regulacyjnych pozostają własnością dotychczasowego właściciela wody.

2. Grunt powstały na skutek trwałego, naturalnego lub sztucznego odkładu na obszarach wód morza terytorialnego lub morskich wód wewnętrznych pozostaje własnością Skarbu Państwa.

3. Grunt, o którym mowa w ust. 2, może podlegać obrotowi cywilnoprawnemu na warunkach określonych w przepisach ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2000 r. Nr 46, poz. 543).

Art. 20. 1. Grunty pokryte wodami stanowiące własność Skarbu Państwa, niezbędne do realizacji przedsięwzięć związanych z:

- 1) energetyką wodną,
- 2) transportem wodnym,
- 3) wydobywaniem kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów lub wycinaniem roślin z wody,
- 4) wykonaniem infrastruktury transportowej,
- 5) wykonaniem infrastruktury przemysłowej, komunalnej lub rolnej,
- 6) działalnością rekreacyjno-usługową

— oddaje się w użytkowanie za opłatą roczną, z zastrzeżeniem ust. 3.

2. Umowa użytkowania wymaga formy aktu notarialnego, a do jej zawarcia upoważnione są odpowiednie organy, o których mowa w art. 11 ust. 1.

3. Zwalnia się z opłaty rocznej, o której mowa w ust. 1, grunty pokryte wodami oddawane w użytkowanie jednostkom organizacyjnym zarządzającym wodami w imieniu Skarbu Państwa lub przeznaczone pod wykonanie urządzeń melioracji wodnych podstawowych.

4. Oddanie w użytkowanie gruntów pokrytych wodami w wyniku wykonania budowli piętrzących wymaga zgody właściciela tych budowli.

5. Warunkiem oddania w użytkowanie gruntów, o których mowa w ust. 1, jest posiadanie przez użytkownika pozwolenia wodnoprawnego, jeżeli jest ono wymagane przepisami ustawy.

6. Umowa użytkowania może zostać w każdym czasie rozwiązana przez każdą ze stron w przypadku cofnięcia lub wygaśnięcia pozwolenia wodnoprawnego

albo ograniczenia pozwolenia, o ile ograniczenie to dotyczyło przedmiotu użytkowania.

7. W sprawach nieuregulowanych dotyczących użytkowania stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu cywilnego.

8. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wysokość opłat rocznych za oddanie w użytkowanie gruntów pokrytych wodami, uwzględniając rodzaj działalności, na potrzeby której następuje oddanie w użytkowanie, przy czym maksymalna opłata roczna za 1 m² gruntu nie może być wyższa niż 10% najniższego wynagrodzenia za pracę pracowników, określonego na podstawie odrębnych przepisów dla roku poprzedniego.

9. Opłaty, o których mowa w ust. 1, z zastrzeżeniem ust. 10, stanowią dochód budżetu państwa.

10. Opłaty za oddanie w użytkowanie gruntów pod wodami, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 2, stanowią dochód środka specjalnego Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej.

Rozdział 3

Obowiązki właścicieli wody oraz właścicieli innych nieruchomości

Art. 21. 1. Utrzymywanie wód stanowi obowiązek ich właściciela.

2. Obowiązek utrzymywania tworzących brzeg wody budowli lub murów niebędących urządzeniami wodnymi należy do ich właścicieli, a w kosztach utrzymania tych budowli lub murów właściciel wody uczestniczy proporcjonalnie do odnoszonych korzyści. Podziału kosztów dokonuje, w drodze decyzji, organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego.

Art. 22. 1. Utrzymywanie śródlądowych wód powierzchniowych polega na zachowaniu lub odtworzeniu stanu ich dna lub brzegów oraz na konserwacji lub remoncie istniejących budowli regulacyjnych w celu zapewnienia swobodnego spływu wód oraz lodów, a także właściwych warunków korzystania z wody.

2. Zakłady, które przez wprowadzanie ścieków do wód lub urządzeń wodnych albo w inny sposób przyczyniają się do wzrostu kosztów utrzymania tych wód lub urządzeń, ponoszą taką część kosztów, w jakiej nastąpił ten wzrost. Podziału kosztów dokonuje, w drodze decyzji, organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego.

Art. 23. Utrzymywanie morskich wód wewnętrznych oraz brzegu morskiego polega na budowie, utrzymywaniu i ochronie umocnień brzegowych oraz utrzymywaniu zabudowy ochronnej w obrębie pasa technicznego ustanowionego przepisami ustawy o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej.

Art. 24. Utrzymywanie śródlądowych wód powierzchniowych oraz morskich wód wewnętrznych i brzegu morskiego nie może naruszać istniejącego do-

bręgo stanu ekologicznego tych wód oraz warunków wynikających z ochrony wód.

Art. 25. Zabrania się niszczenia lub uszkodzenia brzegów śródlądowych wód powierzchniowych, tworzących brzeg wody budowli lub murów niebędących urządzeniami wodnymi oraz gruntów pod śródlądowymi wodami powierzchniowymi.

Art. 26. Do obowiązków właściciela śródlądowych wód powierzchniowych należy:

- 1) zapewnienie utrzymywania w należyтым stanie technicznym koryt cieków naturalnych oraz kanałów,
- 2) dbałość o utrzymanie dobrego stanu ekologicznego wód,
- 3) regulowanie stanu wód lub przepływów w ciekach naturalnych oraz kanałach stosownie do możliwości wynikających ze znajdujących się na nich urządzeń wodnych oraz warunków hydrologicznych,
- 4) zapewnienie swobodnego spływu wód powodziowych oraz lodów,
- 5) współudział w odbudowywaniu ekosystemów zdegradowanych przez niewłaściwą eksploatację zasobów wodnych,
- 6) umożliwienie wykonywania obserwacji i pomiarów hydrologiczno-meteorologicznych oraz hydrogeologicznych.

Art. 27. 1. Zabrania się grodzenia nieruchomości przyległych do powierzchniowych wód publicznych w odległości mniejszej niż 1,5 m od linii brzegu, a także zakazywania lub uniemożliwiania przechodzenia przez ten obszar.

2. Zakaz, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy grodzenia terenów stref ochronnych ustanowionych na podstawie ustawy oraz obrębów hodowlanych ustanowionych na podstawie przepisów ustawy o rybactwie śródlądowym.

Art. 28. 1. Właściciel nieruchomości przyległej do powierzchniowych wód publicznych jest obowiązany umożliwić dostęp do wody na potrzeby wykonywania robót związanych z utrzymywaniem wód oraz dla ustawiania znaków żeglugowych lub hydrologiczno-meteorologicznych urządzeń pomiarowych.

2. Właściciel nieruchomości przyległej do wód objętych powszechnym korzystaniem jest obowiązany zapewnić dostęp do wody w sposób umożliwiający to korzystanie; części nieruchomości umożliwiające dostęp do wody wyznacza zarząd gminy w drodze decyzji.

3. Właścicielowi nieruchomości, o którym mowa w ust. 1, przysługuje odszkodowanie odpowiednio od właściciela wody lub właściciela hydrologiczno-meteorologicznych urządzeń pomiarowych, a właścicielowi nieruchomości, o którym mowa w ust. 2 — z budżetu gminy, na warunkach określonych w ustawie.

Art. 29. 1. Właściciel gruntu, o ile przepisy ustawy nie stanowią inaczej, nie może:

- 1) zmieniać stanu wody na gruncie, a zwłaszcza kierunku odpływu znajdującej się na jego gruncie wody opadowej ani kierunku odpływu ze źródeł — ze szkodą dla gruntów sąsiednich,
- 2) odprowadzać wód oraz ścieków na grunty sąsiednie.

2. Na właścicielu gruntu ciąży obowiązek usunięcia przeszkód oraz zmian w odpływie wody, powstałych na jego gruncie wskutek przypadku lub działania osób trzecich, ze szkodą dla gruntów sąsiednich.

3. Jeżeli spowodowane przez właściciela gruntu zmiany stanu wody na gruncie szkodliwie wpływają na grunty sąsiednie, wójt, burmistrz lub prezydent miasta może, w drodze decyzji, nakazać właścicielowi gruntu przywrócenie stanu poprzedniego lub wykonanie urządzeń zapobiegających szkodom.

Art. 30. 1. Właściciele gruntów mogą, w drodze pisemnej ugody, ustalić zmiany stanu wody na gruntach, jeżeli zmiany te nie wpłyną szkodliwie na inne nieruchomości lub na gospodarkę wodną; uгода nie może dotyczyć wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi.

2. Realizacja postanowień ugody jest możliwa po zatwierdzeniu, w drodze decyzji, odpowiednio przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta; z wnioskiem o zatwierdzenie ugody występują umawiający się właściciele gruntów.

DZIAŁ II

Korzystanie z wód

Art. 31. 1. Korzystanie z wód polega na ich używaniu na potrzeby ludności oraz gospodarki.

2. Korzystanie z wód nie może powodować pogorszenia stanu ekologicznego wód i ekosystemów od nich zależnych, a także marnotrawstwa wody, marnotrawstwa energii wody, ani wyrządzać szkód.

3. Korzystanie z wód polega na korzystaniu powszechnym, zwykłym lub szczególnym.

4. Przepisy ustawy dotyczące korzystania z wód stosuje się odpowiednio do:

- 1) nawadniania lub odwadniania gruntów,
- 2) odwadniania obiektów lub wykopów budowlanych oraz zakładów górniczych,
- 3) użytkowania wód znajdujących się w rowach,
- 4) wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi,
- 5) wprowadzania do urządzeń kanalizacyjnych ścieków zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego, określone na podstawie art. 45 ust. 1 pkt 1,
- 6) rolniczego wykorzystania ścieków,
- 7) wydobywania z wód powierzchniowych kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów, a także wycinania roślin z wód lub brzegu.

Art. 32. Wody podziemne, z zastrzeżeniem art. 33, wykorzystuje się przede wszystkim:

- 1) do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz na cele socjalno-bytowe,
- 2) na potrzeby produkcji artykułów żywnościowych oraz farmaceutycznych.

Art. 33. 1. Dopuszczalne jest korzystanie z każdej wody w rozmiarze i w czasie wynikającym z konieczności:

- 1) zwalczania poważnych awarii, klęsk żywiołowych, pożarów lub innych miejscowych zagrożeń,
- 2) zapobieżenia poważnemu niebezpieczeństwu grożącemu życiu lub zdrowiu ludzi albo mieniu znacznej wartości, którego w inny sposób nie można uniknąć.

2. Przepis ust. 1 stosuje się również do morskich wód wewnętrznych Zatoki Gdańskiej oraz wód morza terytorialnego.

Art. 34. 1. Każdemu przysługuje prawo do powszechnego korzystania ze śródlądowych powierzchniowych wód publicznych, morskich wód wewnętrznych wraz z wodami Zatoki Gdańskiej i z wód morza terytorialnego, jeżeli przepisy nie stanowią inaczej.

2. Powszechne korzystanie z wód służy do zaspokajania potrzeb osobistych, gospodarstwa domowego lub rolnego, bez stosowania specjalnych urządzeń technicznych, a także do wypoczynku, uprawiania turystyki, sportów wodnych oraz, na zasadach określonych w przepisach odrębnych, amatorskiego połowu ryb.

3. Powszechne korzystanie z wód nie obejmuje:

- 1) wydobywania kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów z morskich wód wewnętrznych wraz z wodami Zatoki Gdańskiej oraz z wód morza terytorialnego,
- 2) wycinania roślin z wód lub brzegu,
- 3) wydobywania kamienia i żwiru z potoków górskich.

4. Wydobywanie kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów w granicach powszechnego korzystania z wód może odbywać się, po uzyskaniu zgody właściciela wody, w miejscach wyznaczonych przez radę gminy w drodze uchwały.

Art. 35. 1. Rada powiatu może, w drodze uchwały, w celu zaspokajania niezbędnych potrzeb społecznych wprowadzić powszechne korzystanie, służące zaspokajaniu potrzeb osobistych, gospodarstwa domowego lub rolnego, z wód powierzchniowych innych niż wymienione w art. 34 ust. 1, ustalając jednocześnie dopuszczalny zakres tego korzystania.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, właścicielowi wody przysługuje z budżetu powiatu odszkodowanie na warunkach określonych w ustawie.

Art. 36. 1. Właścicielowi gruntu przysługuje prawo do zwykłego korzystania z wód stanowiących jego własność oraz z wody podziemnej znajdującej się w jego gruncie; prawo to nie stanowi prawa do wykonywania

urządzeń wodnych bez wymaganego pozwolenia wodnoprawnego.

2. Zwykłe korzystanie z wód służy zaspokojeniu potrzeb własnego gospodarstwa domowego oraz gospodarstwa rolnego, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Nie stanowi zwykłego korzystania z wód:

- 1) nawadnianie gruntów lub upraw wodą podziemną za pomocą deszczowni,
- 2) korzystanie z wody podziemnej, jeżeli urządzenia do poboru wody umożliwiają pobór w ilości większej niż 5 m³ na dobę,
- 3) korzystanie z wód na potrzeby działalności gospodarczej,
- 4) wprowadzanie do wód lub do ziemi oczyszczonych ścieków, jeżeli ich ilość jest większa niż 5 m³ na dobę.

Art. 37. Szczególnym korzystaniem z wód jest korzystanie wykraczające poza korzystanie powszechne lub zwykłe, w szczególności:

- 1) pobór oraz odprowadzanie wód powierzchniowych lub podziemnych,
- 2) wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi,
- 3) przerzuty wody oraz sztuczne zasilanie wód podziemnych,
- 4) piętrzenie oraz retencjonowanie śródlądowych wód powierzchniowych,
- 5) korzystanie z wód do celów energetycznych,
- 6) korzystanie z wód do celów żeglugi oraz spławu,
- 7) wydobywanie z wód kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów, a także wycinanie roślin z wód lub brzegu,
- 8) rybackie korzystanie ze śródlądowych wód powierzchniowych.

DZIAŁ III

Ochrona wód

Rozdział 1

Zasady ochrony wód

Art. 38. 1. Wody podlegają ochronie, niezależnie od tego, czyją stanowią własność.

2. Celem ochrony wód jest utrzymywanie lub poprawa jakości wód, biologicznych stosunków w środowisku wodnym i na obszarach zalewowych, tak aby wody osiągnęły co najmniej dobry stan ekologiczny i w zależności od potrzeb nadawały się do:

- 1) zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia,
- 2) bytowania ryb w warunkach naturalnych oraz umożliwiania ich migrację,
- 3) rekreacji oraz uprawiania sportów wodnych.

3. Ochrona wód polega w szczególności na:

- 1) unikaniu, eliminacji i ograniczaniu zanieczyszczenia wód, w szczególności zanieczyszczenia substancjami szczególnie szkodliwymi dla środowiska wodnego,
- 2) zapobieganiu niekorzystnym zmianom naturalnych przepływów wody albo naturalnych poziomów zwierciadła wody.

4. Ochrona wód jest realizowana z uwzględnieniem postanowień działu I i działu III w tytule II oraz działów I—III w tytule III ustawy — Prawo ochrony środowiska.

Art. 39. Zabrania się wprowadzania ścieków:

- 1) bezpośrednio do poziomów wodonośnych wód podziemnych,
- 2) do wód powierzchniowych oraz do ziemi:
 - a) jeżeli byłoby to sprzeczne z warunkami wynikającymi z utworzenia obszarów chronionych, ustanowionych na podstawie ustawy z dnia 16 października 1991 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2001 r. Nr 99, poz. 1079, Nr 100, poz. 1085 i Nr 110, poz. 1189), stref oraz obszarów ochronnych ustanowionych na podstawie art. 58 i 60,
 - b) w pasie technicznym, o którym mowa w art. 23,
 - c) w obrębie kąpielisk, plaż publicznych nad wodami oraz w odległości mniejszej niż 1 km od ich granic,
- 3) do wód stojących,
- 4) do jezior oraz do ich dopływów, jeżeli czas dopływu ścieków do jeziora byłby krótszy niż jedna doba,
- 5) do ziemi, jeżeli stopień oczyszczenia ścieków lub miąższość warstwy gruntu nad zwierciadłem wód podziemnych nie stanowi zabezpieczenia tych wód przed zanieczyszczeniem.

Art. 40. 1. Zabrania się:

- 1) wprowadzania do wód odpadów, w rozumieniu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628), oraz ciekłych odchodów zwierzęcych,
- 2) spławiania do wód śniegu wywożonego z terenów zanieczyszczonych, a w szczególności z centrów miast, terenów przemysłowych, terenów składowych, baz transportowych, dróg o dużym natężeniu ruchu wraz z parkingami, oraz jego składowania na terenach położonych między wałem przeciwpowodziowym a linią brzegu wody lub w odległości mniejszej niż 50 m od linii brzegu wody,
- 3) lokalizowania na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią inwestycji zaliczanych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody, prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w tym w szczególności ich składowania,
- 4) mycia pojazdów w wodach powierzchniowych oraz nad brzegami tych wód,

- 5) pobierania z wód powierzchniowych wody bezpośrednio do opryskiwaczy rolniczych oraz ich mycia w tych wodach,
- 6) używania farb produkowanych na bazie związków organiczno-cynowych (TBT) do konserwacji technicznych konstrukcji podwodnych.

2. Zakazy, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 3, nie dotyczą wykorzystywania gruzu, mas ziemnych oraz skalnych przy wykonywaniu robót związanych z utrzymaniem lub regulacją wód, a także lokalizowania inwestycji gospodarki rybackiej.

3. Dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej może, w drodze decyzji, zwolnić od zakazu, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, w części dotyczącej gromadzenia ścieków, a także innych materiałów, prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, jeżeli wystąpi istotna potrzeba ekonomiczna lub społeczna, a zwolnienie to nie spowoduje zagrożenia dla jakości wód w przypadku wystąpienia powodzi.

Art. 41. 1. Ścieki wprowadzane do wód lub do ziemi w ramach zwykłego albo szczególnego korzystania z wód, oczyszczone w stopniu wymaganym przepisami ustawy, nie mogą:

- 1) zawierać:
 - a) odpadów oraz zanieczyszczeń pływających,
 - b) dwuchloro-dwufenylo-trójchloroetanu (DDT), wielopierścieniowych chlorowanych dwufenyli (PCB) oraz wielopierścieniowych chlorowanych trójfenyli (PCT),
 - c) chorobotwórczych drobnoustrojów pochodzących z obiektów, w których leczeni są chorzy na choroby zakaźne,
- 2) powodować w tych wodach:
 - a) zmian w naturalnej, charakterystycznej dla nich biocenozie,
 - b) zmian naturalnej mętności, barwy, zapachu,
 - c) formowania się osadów lub piany.

2. Zabrania się rozcieńczania ścieków wodą w celu uzyskania ich stanu oraz składu zgodnego z przepisami.

Art. 42. 1. Wprowadzający ścieki do wód lub do ziemi są obowiązani zapewnić ochronę wód przed zanieczyszczeniem, w szczególności przez budowę i eksploatację urządzeń służących tej ochronie, a tam, gdzie jest to celowe, powtórne wykorzystanie oczyszczonych ścieków. Wybór miejsca i sposobu wykorzystania albo usuwania ścieków powinien minimalizować negatywne oddziaływanie na środowisko.

2. Obiekt budowlany lub zespół takich obiektów, których użytkowanie jest związane z wprowadzaniem ścieków do wód lub do ziemi, nie może zostać oddany do użytkowania, jeżeli nie zostały spełnione wymagania, o których mowa w art. 76 ustawy — Prawo ochrony środowiska.

3. Budowę urządzeń służących do zaopatrzenia w wodę realizuje się jednocześnie z rozwiązaniem

spraw gospodarki ściekowej, w szczególności przez budowę systemów kanalizacyjnych i oczyszczalni ścieków.

4. W miejscach, gdzie budowa systemów kanalizacyjnych nie przyniosłaby korzyści dla środowiska lub powodowałaby nadmierne koszty, należy stosować systemy indywidualne lub inne rozwiązania zapewniające ochronę środowiska.

Art. 43. 1. Aglomeracje o równoważnej liczbie mieszkańców powyżej 2000 powinny być wyposażone w sieci kanalizacyjne dla ścieków komunalnych zakończone oczyszczalniami ścieków, zgodnie z ustaleniami krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych.

2. Aglomeracja oznacza teren na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków komunalnych, natomiast przez jednego równoważnego mieszkańca rozumie się ładunek substancji organicznych biologicznie rozkładalnych wyrażony jako wskaźnik pięciodobowego biochemicznego zapotrzebowania na tlen w ilości 60 g tlenu na dobę.

3. Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych, którego integralną część stanowi wykaz aglomeracji, o których mowa w ust. 1, oraz wykaz niezbędnych przedsięwzięć w zakresie budowy i modernizacji zbiorczych sieci kanalizacyjnych i oczyszczalni ścieków komunalnych sporządza minister właściwy do spraw środowiska, a zatwierdza Rada Ministrów.

4. Minister właściwy do spraw środowiska przedkłada co dwa lata Radzie Ministrów sprawozdanie z wykonania krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych.

5. Przepisy ust. 1—4 nie naruszają obowiązku gmin w zakresie usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych wynikających z przepisów o samorządzie gminnym.

Art. 44. 1. Ścieki bytowe oraz ścieki komunalne lub przemysłowe o składzie zbliżonym do ścieków bytowych, a także ścieki, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 14 lit. f), mogą być oczyszczane przez ich rolnicze wykorzystanie.

2. Przez rolnicze wykorzystanie ścieków, o którym mowa w ust. 1, rozumie się zastosowanie ścieków do nawadniania oraz nawożenia użytków rolnych oraz stawów wykorzystywanych do chowu lub hodowli ryb.

3. Roczne i sezonowe dawki ścieków wykorzystywanych rolniczo nie mogą przekroczyć zapotrzebowania roślin na azot, potas, wodę oraz utrudniać przebiegu procesów samooczyszczania się gleby.

4. Zabrania się rolniczego wykorzystania ścieków:

- 1) gdy grunt jest zamarznięty do głębokości 30 cm lub przykryty śniegiem, z wyjątkiem dna stawów ziemnych wykorzystywanych do chowu i hodowli ryb,

- 2) na gruntach wykorzystywanych do upraw roślin, przeznaczonych do spożycia w stanie surowym,
- 3) na gruntach, w których zwierciadło wód podziemnych znajduje się płycej niż 1,5 m od powierzchni ziemi lub od dna rowu rozprzewadzającego ścieki,
- 4) na obszarach o spadku terenu większym niż:
 - a) 10% dla gruntów ornych,
 - b) 20% dla łąk, pastwisk oraz plantacji drzew leśnych.

Art. 45. 1. Minister właściwy do spraw środowiska, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego, powodujące zanieczyszczenie wód, które powinny być eliminowane (wykaz I), oraz substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego, powodujące zanieczyszczenie wód, które powinny być ograniczane (wykaz II),
- 2) metodyki referencyjne badania stopnia biodegradacji substancji powierzchniowoczynnych zawartych w produktach, których stosowanie może mieć wpływ na jakość wód,
- 3) warunki, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w celu rolniczego wykorzystania ścieków, a także miejsce i częstotliwość pobierania próbek ścieków, metodyki referencyjne analizy i sposób oceny, czy ścieki odpowiadają wymaganym warunkom.

2. Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki może określić, w drodze rozporządzenia, dopuszczalne masy substancji, które mogą być odprowadzane w ściekach przemysłowych, w jednym lub więcej okresach, przypadające na jednostkę masy wykorzystywanego surowca, materiału, paliwa lub powstającego produktu.

3. Ministrowie, wydając rozporządzenia, o których mowa w ust. 1 i 2, uwzględnią:

- 1) właściwości substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego, a zwłaszcza ich toksyczność, trwałość w środowisku, zdolność do bioakumulacji oraz zagrożenie, jakie mogą one powodować dla wód oraz życia lub zdrowia ludzi,
- 2) obecny stan wód i ich podatność na eutrofizację,
- 3) efektywność usuwania zanieczyszczeń ze ścieków w procesach ich oczyszczania,
- 4) rozwój technik umożliwiających stopniowe zmniejszanie emisji,
- 5) położenie, rzeźbę terenu i rodzaj gleb na obszarach, na których może być stosowane rolnicze wykorzystanie ścieków.

4. Ministrowie, wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, będą się kierować potrzebą:

- 1) zapobieżenia zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi powodowanego wprowadzaniem do wód substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego,

2) zapewnienia 75% redukcji całkowitego ładunku azotu i fosforu w ściekach komunalnych pochodzących z całego terytorium państwa w celu ochrony wód powierzchniowych, w tym wód morskich, przed eutrofizacją,

3) minimalizacji kosztów oczyszczania ścieków komunalnych przy osiągnięciu celów zakładanych w pkt 2,

4) spełnienia wymagań zdrowotnych dotyczących żywności i pasz na terenach rolniczego wykorzystania ścieków.

5. Zasady postępowania z osadami ściekowymi określają przepisy ustawy o odpadach.

Art. 46. 1. Zakłady pobierające wodę oraz przeznaczające ścieki do rolniczego wykorzystania obowiązane są prowadzić pomiary ich ilości i jakości.

2. Obowiązki w zakresie pomiarów ilości i jakości ścieków wprowadzanych do wód lub do ziemi określają przepisy ustawy — Prawo ochrony środowiska.

3. Zakłady wprowadzające ścieki do wód lub do ziemi mogą zostać obowiązane do prowadzenia pomiarów jakości:

- 1) wód powierzchniowych powyżej i poniżej miejsca zrzutu ścieków,
- 2) wód podziemnych.

4. Zakłady pobierające wodę w ilości większej niż 100 m³ na dobę są obowiązane do dokonywania systematycznego pomiaru ilości pobieranej wody.

Art. 47. 1. Produkcję rolną prowadzi się w sposób ograniczający i zapobiegający zanieczyszczaniu wód związkami azotu pochodzącymi ze źródeł rolniczych, przy czym przez związki azotu rozumie się wszelkie substancje zawierające azot, z wyjątkiem gazowego azotu cząsteczkowego.

2. Minister właściwy do spraw rolnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska, biorąc pod uwagę wymagania, o których mowa w ust. 1, opracuje zbiór zasad dobrej praktyki rolniczej i upowszechni te zasady, w szczególności w drodze organizowania szkoleń dla rolników.

3. Dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej określi, w drodze rozporządzenia, wody powierzchniowe i podziemne wrażliwe na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszary szczególnie narażone, z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć, uwzględniając:

- 1) zawartość związków azotu w wodach powierzchniowych i podziemnych, ze szczególnym uwzględnieniem wód pobieranych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia,
- 2) stopień eutrofizacji śródlądowych wód powierzchniowych, morskich wód wewnętrznych i wód przybrzeżnych, dla których czynnikiem eutrofizacji jest azot,

- 3) charakterystykę terenu, ze szczególnym uwzględnieniem: rodzaju działalności rolniczej, struktury użytków rolnych, koncentracji produkcji zwierzęcej, rodzaju gleb i klimatu.
4. Wody i obszary, o których mowa w ust. 3, poddaje się co 4 lata weryfikacji w celu uwzględnienia zmian czynników nieprzewidzianych podczas ich wyznaczania.
5. Wyznaczenia i weryfikacji wód i obszarów, o których mowa w ust. 3, dokonuje się w oparciu o pomiary dokonywane w ramach państwowego monitoringu środowiska.
6. Wojewódzki inspektor ochrony środowiska dokonuje, co 4 lata, oceny stopnia eutrofizacji śródlądowych wód powierzchniowych, morskich wód wewnętrznych i wód przybrzeżnych.
7. Dla każdego z obszarów, o którym mowa w ust. 3, w ciągu 2 lat od jego wyznaczenia dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej opracuje program działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych, o którym mowa w art. 84 ustawy — Prawo ochrony środowiska; program wprowadzany jest w drodze rozporządzenia dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej.
8. Minister właściwy do spraw środowiska, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa oraz ministrem właściwym do spraw rozwoju wsi, określi, w drodze rozporządzenia:
- 1) kryteria wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych,
 - 2) szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać programy działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych.
9. Minister właściwy do spraw środowiska, określając:
- 1) kryteria wyznaczania wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych, uwzględni w szczególności dopuszczalne stężenie azotanów w wodach stanowiących źródło poboru wody przeznaczonej do spożycia oraz podatność wód na eutrofizację,
 - 2) szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać programy działań, wskaże w szczególności:
 - a) rodzaj i zakres działań, jakie mogą być wprowadzone do obowiązkowego stosowania w obszarach szczególnie narażonych, dotyczących w szczególności stosowania nawozów, przechowywania nawozów naturalnych, sposobu gospodarowania gruntami,
 - b) terminy wprowadzania poszczególnych działań w życie i okresy ich obowiązywania,
 - c) wzory dokumentów stosowanych w celu kontroli i monitorowania oraz dokumentowania realizacji działań wynikających z programu i efektów wdrażania programu,
 - 3) tryb opracowania programów, uwzględni potrzebę wszechstronnych konsultacji projektów programów, w szczególności z organizacjami społeczno-zawodowymi rolników.
- Art. 48.** 1. Ścieki ze statku, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, usuwa się do urządzenia odbiorczego na lądzie.
2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do statków bez napędu mechanicznego o iloczynie długości i szerokości nieprzekraczającym 20 m² lub o napędzie mechanicznym o mocy silników do 20 kW, niewyposażonych w urządzenia sanitarne, a używanych wyłącznie do celów sportowych oraz rekreacyjnych.
3. Warunki ochrony morskich wód wewnętrznych oraz wód morza terytorialnego przed zanieczyszczeniem ze statków i innych obiektów morskich określają przepisy ustawy z dnia 16 marca 1995 r. o zapobieganiu zanieczyszczaniu morza przez statki (Dz. U. Nr 47, poz. 243 i z 2000 r. Nr 109, poz. 1156).
- Art. 49.** 1. Oceny jakości wód powierzchniowych i podziemnych dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska.
2. Wojewódzki inspektor ochrony środowiska prowadzi okresowe badania kontrolne jakości wód powierzchniowych i podziemnych.
3. Gdy jest to uzasadnione specyfiką badań, obowiązki dotyczące prowadzenia badania jakości wód powierzchniowych i podziemnych wykonuje Główny Inspektor Ochrony Środowiska.
4. Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej określi, w drodze rozporządzenia:
- 1) klasyfikację dla prezentowania stanu:
 - a) wód powierzchniowych, biorąc w szczególności za podstawę elementy: biologiczne, hydrologiczne, morfologiczne, chemiczne i fizyczno-chemiczne,
 - b) wód podziemnych, biorąc za podstawę elementy ilościowe i chemiczne,
 - 2) sposób prowadzenia monitoringu stanu wód powierzchniowych i podziemnych, uwzględniający:
 - a) kryteria wyznaczania punktów poboru próbek do badań,
 - b) zakres i częstotliwość badań,
 - c) wybór elementów jakości,
 - d) dodatkowe wymogi monitoringu dla obszarów chronionych,
 - e) metodyki referencyjne badań oraz warunki zapewnienia jakości danych,
 - f) sposób oceny wyników badań,
 - g) zakres badań, o których mowa w ust. 3,
 - 3) sposób interpretacji wyników i prezentacji stanu wód powierzchniowych i podziemnych.
5. Minister, wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 4, będzie się kierować istniejącymi metodami badań oraz oceny jakości wód, a także potrzebą zapewnienia wiarygodności prezentowanych informacji o stanie jakości wód.

Art. 50. 1. Minister właściwy do spraw środowiska, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej oraz ministrem właściwym do spraw zdrowia, określi, w drodze rozporządzenia, wymagania, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia, a także częstotliwość pobierania próbek wody, metodyki referencyjne analiz i sposób oceny, czy wody odpowiadają wymaganym warunkom.

2. Minister właściwy do spraw środowiska, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej oraz ministrem właściwym do spraw rolnictwa, określi, w drodze rozporządzenia, wymagania, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych oraz morskie wody wewnętrzne i wody przybrzeżne będące środowiskiem życia skorupiaków i mięczaków, a także częstotliwość pobierania próbek wody, metodyki referencyjne analiz i sposób oceny, czy wody odpowiadają wymaganym warunkom.

3. Minister właściwy do spraw zdrowia, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej oraz ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej, określi, w drodze rozporządzenia, wymagania, jakim powinna odpowiadać woda w kąpieliskach, a także częstotliwość pobierania próbek wody, metodyki referencyjne analiz i sposób oceny, czy wody odpowiadają wymaganym warunkom, oraz sposób informowania ludności o jakości wody w kąpieliskach.

4. Wydając rozporządzenie, o którym mowa:

- 1) w ust. 1 — minister uwzględni podział wód na 3 kategorie w dostosowaniu do standardowych procesów uzdatniania, jakim wody z uwagi na ich zanieczyszczenie muszą być poddane w celu uzyskania wody przeznaczonej do spożycia, a także będzie się kierował efektywnością tych procesów oraz potrzebą sukcesywnej poprawy jakości wód wykorzystywanych do poboru wody przeznaczonej do spożycia,
- 2) w ust. 2 — minister uwzględni podział wód na wody dla ryb łososiowatych oraz wody dla ryb karpio-watych i będzie się kierował potrzebą ochrony populacji ryb przed szkodliwymi skutkami zanieczyszczenia wody, a ponadto będzie miał na uwadze ochronę zdrowia konsumentów ryb oraz produktów wytwarzanych ze skorupiaków i mięczaków, a tym samym potrzebę zabezpieczenia określonych populacji skorupiaków i mięczaków przed szkodliwymi skutkami wprowadzania zanieczyszczeń do wód morskich,
- 3) w ust. 3 — minister uwzględni ochronę zdrowia publicznego, potrzebę sukcesywnej poprawy jakości wody w kąpieliskach oraz potrzebę dostarczania społeczeństwu informacji w tym zakresie.

5. Wody powierzchniowe, które nie spełniają wymagań określonych na podstawie ust. 1, nie mogą być wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia. Mogą one być użyte do tego celu tylko w sytuacjach wyjątkowych, pod warunkiem

zastosowania odpowiednich procedur, w tym mieszania z wodami innego pochodzenia, gwarantujących spełnienie wymagań dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi określonych na podstawie ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. Nr 72, poz. 747).

Rozdział 2

Strefy oraz obszary ochronne

Art. 51. W celu zapewnienia odpowiedniej jakości wody ujmowanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz zaopatrzenia zakładów wymagających wody wysokiej jakości, a także ze względu na ochronę zasobów wodnych, mogą być ustanawiane:

- 1) strefy ochronne ujęć wody,
- 2) obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych.

Art. 52. 1. Strefę ochronną ujęcia wody, zwaną dalej „strefą ochronną”, stanowi obszar, na którym obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wody.

2. Strefę ochronną dzieli się na teren ochrony:

- 1) bezpośredniej,
- 2) pośredniej.

3. Dopuszcza się ustanowienie strefy ochronnej obejmującej wyłącznie teren ochrony bezpośredniej, jeżeli jest to uzasadnione lokalnymi warunkami hydrogeologicznymi, hydrologicznymi i geomorfologicznymi oraz zapewnia konieczną ochronę ujmowanej wody.

Art. 53. 1. Na terenie ochrony bezpośredniej ujęć wód podziemnych oraz powierzchniowych zabronione jest użytkowanie gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody.

2. Na terenie ochrony bezpośredniej ujęć wód należy:

- 1) odprowadzać wody opadowe w sposób uniemożliwiający przedostawanie się ich do urządzeń służących do poboru wody,
- 2) zagospodarować teren zielenią,
- 3) odprowadzać poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieki z urządzeń sanitarnych, przeznaczonych do użytku osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody,
- 4) ograniczyć do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

3. Teren ochrony bezpośredniej należy ogrodzić, a jego granice przebiegające przez wody powierzchniowe oznaczyć za pomocą rozmieszczonych w widocznych miejscach stałych znaków stojących lub pływających; na ogrodzeniu oraz znakach należy umieścić tablice zawierające informacje o ujęciu wody i zakazie wstępu osób nieupoważnionych.

Art. 54. 1. Na terenach ochrony pośredniej może być zabronione lub ograniczone wykonywanie robót oraz innych czynności powodujących zmniejszenie przydatności ujmowanej wody lub wydajności ujęcia, a w szczególności:

- 1) wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi,
- 2) rolnicze wykorzystanie ścieków,
- 3) przechowywanie lub składowanie odpadów promieniotwórczych,
- 4) stosowanie nawozów oraz środków ochrony roślin,
- 5) budowa autostrad, dróg oraz torów kolejowych,
- 6) wykonywanie robót melioracyjnych oraz wykopów ziemnych,
- 7) lokalizowanie zakładów przemysłowych oraz ferm chowu lub hodowli zwierząt,
- 8) lokalizowanie magazynów produktów ropopochodnych oraz innych substancji, a także rurociągów do ich transportu,
- 9) lokalizowanie składowisk odpadów komunalnych lub przemysłowych,
- 10) mycie pojazdów mechanicznych,
- 11) urządzenie parkingów, obozowisk oraz kąpielisk,
- 12) lokalizowanie nowych ujęć wody,
- 13) lokalizowanie cmentarzy oraz grzebanie zwłok zwierzęcych.

2. Na terenach ochrony pośredniej ujęcia wody podziemnej, oprócz zakazów lub ograniczeń, o których mowa w ust. 1, może być zabronione lub ograniczone:

- 1) wydobywanie kopalni,
- 2) wykonywanie odwodnień budowlanych lub górniczych.

3. Na terenie ochrony pośredniej ujęcia wody powierzchniowej, oprócz zakazów lub ograniczeń, o których mowa w ust. 1, może być zabronione lub ograniczone:

- 1) lokalizowanie budownictwa mieszkalnego oraz turystycznego,
- 2) używanie samolotów do przeprowadzania zabiegów rolniczych,
- 3) urządzenie przyrm kiszonkowych,
- 4) chów lub hodowla ryb, ich dokarmianie lub zanęcanie,
- 5) pojenie oraz wypasanie zwierząt,
- 6) wydobywanie kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów, a także wycinanie roślin z wód lub brzegu,
- 7) uprawianie sportów wodnych,
- 8) użytkowanie statków o napędzie spalinowym.

4. Na właścicieli gruntów położonych na terenie ochrony pośredniej może być nałożony obowiązek stosowania odpowiednich upraw rolnych lub leśnych, a także zlikwidowania nieczynnych studni oraz, na ich koszt, ognisk zanieczyszczeń wody.

5. Przy ustalaniu zakazów, nakazów i ograniczeń dotyczących użytkowania gruntów na terenie ochrony pośredniej należy uwzględnić warunki infiltracji zanieczyszczeń do poziomu wodonośnego, z którego woda jest ujmowana.

Art. 55. 1. Teren ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych obejmuje obszar zasilania ujęcia wody; jeżeli czas przepływu wody od granicy obszaru zasilania do ujęcia jest dłuższy od 25 lat, strefa ochronna powinna obejmować obszar wyznaczony 25-letnim czasem wymiany wody w warstwie wodonośnej.

2. Teren ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych wyznacza się na podstawie ustaleń zawartych w dokumentacji hydrogeologicznej tego ujęcia.

Art. 56. 1. Strefę ochronną ujęcia wód powierzchniowych określa się tak, aby trwale zapewnić jakość wody zgodną z przepisami wydanymi na podstawie art. 50 ust. 1 oraz aby zabezpieczyć wydajność ujęcia wody.

2. Strefę ochronną wyznacza się na podstawie wyników przeprowadzonych badań hydrologicznych, hydrograficznych i geomorfologicznych obszaru zasilania ujęcia.

3. Strefa ochronna ujęcia wody z potoku górskiego lub z górnego biegu rzeki może obejmować całą zlewnię cieku powyżej ujęcia wody.

Art. 57. 1. Granice terenu ochrony pośredniej ujęcia wody należy oznaczyć przez umieszczenie, w punktach przecięcia się granic ze szlakami komunikacyjnymi oraz w innych charakterystycznych punktach terenu, tablic zawierających informacje o ustanowieniu strefy.

2. Minister właściwy do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, wzory tablic informacyjnych, o których mowa w ust. 1 oraz w art. 53 ust. 3, a w szczególności ich rozmiar, kształt, kolor, wzór i wielkość napisu.

Art. 58. 1. Strefę ochronną, z zastrzeżeniem ust. 5, ustanawia, w drodze rozporządzenia, dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej, na wniosek i koszt właściciela ujęcia wody, wskazując zakazy, nakazy, ograniczenia oraz obszary, na których obowiązują, stosownie do przepisów art. 52—57.

2. Wniosek o ustanowienie strefy ochronnej ujęcia wody zawiera:

- 1) uzasadnienie potrzeby ustanowienia strefy ochronnej oraz propozycje granic wraz z planem sytuacyjnym,
- 2) charakterystykę techniczną ujęcia wody,
- 3) propozycje zakazów, nakazów i ograniczeń dotyczących użytkowania gruntów oraz korzystania z wód na terenach ochrony pośredniej.

3. Do wniosku o ustanowienie strefy ochronnej ujęcia wody podziemnej dołącza się dokumentację hydrogeologiczną.

4. Obowiązek, o którym mowa w art. 53 ust. 3 i art. 57 ust. 1, należy do właściciela ujęcia wody.

5. W przypadku, o którym mowa w art. 52 ust. 3, strefę ochronną obejmującą wyłącznie teren ochrony bezpośredniej ustanawia, na wniosek i koszt właściciela ujęcia wody, w drodze decyzji, organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego; kopię wydanej decyzji organ przekazuje właściwemu dyrektorowi regionalnego zarządu gospodarki wodnej.

Art. 59. 1. Obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych, zwane dalej „obszarami ochronnymi”, stanowią obszary, na których obowiązują zakazy, nakazy oraz ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów lub korzystania z wody w celu ochrony zasobów tych wód przed degradacją.

2. Na obszarach ochronnych można zabronić wzniesienia obiektów budowlanych oraz wykonywania robót lub innych czynności, które mogą spowodować trwałe zanieczyszczenie gruntów lub wód, a w szczególności lokalizowania inwestycji zaliczonych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Art. 60. Obszar ochronny ustanawia, w drodze rozporządzenia, dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej, na podstawie planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza, wskazując zakazy, nakazy lub ograniczenia oraz obszary, na których obowiązują, stosownie do przepisów art. 59.

Art. 61. 1. Za szkody poniesione w związku z wprowadzeniem w strefie ochronnej zakazów, nakazów oraz ograniczeń w zakresie użytkowania gruntów lub korzystania z wód właścicielowi nieruchomości położonej w tej strefie przysługuje odszkodowanie od właściciela ujęcia wody na zasadach określonych w ustawie.

2. Zasady wypłaty odszkodowań w wyniku ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości w związku z ustanowieniem obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych określają przepisy o ochronie środowiska.

DZIAŁ IV

Budownictwo wodne

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 62. 1. Budownictwo wodne polega na wykonywaniu oraz utrzymywaniu urządzeń wodnych.

2. Przepisy art. 63—66 nie naruszają przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. — Prawo budowlane (Dz. U. z 2000 r. Nr 106, poz. 1126, Nr 109, poz. 1157 i Nr 120, poz. 1268 oraz z 2001 r. Nr 5, poz. 42, Nr 100, poz. 1085 i Nr 110, poz. 1190).

Art. 63. 1. Przy projektowaniu, wykonywaniu oraz utrzymywaniu urządzeń wodnych należy kierować się zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności zachowaniem dobrego stanu ekologicznego wód i cha-

rakterystycznych dla nich biocenoz, potrzebą zachowania istniejącej rzeźby terenu oraz biologicznych stosunków w środowisku wodnym i na obszarach zalewowych.

2. Budowle piętrzące powinny umożliwiać migrację ryb, o ile jest to uzasadnione lokalnymi warunkami środowiska.

3. Przepis ust. 1 nie narusza przepisów dotyczących dóbr kultury, zawartych w ustawie z dnia 15 lutego 1962 r. o ochronie dóbr kultury (Dz. U. z 1999 r. Nr 98, poz. 1150 i z 2000 r. Nr 120, poz. 1268).

Art. 64. 1. Utrzymywanie urządzeń wodnych polega na ich eksploatacji, konserwacji oraz remontach w celu zachowania ich funkcji.

2. Właściciel urządzenia wodnego znajdującego się na śródlądowych wodach powierzchniowych jest obowiązany do zapewnienia obsługi, bezpieczeństwa oraz właściwego funkcjonowania tego urządzenia, z uwzględnieniem wymagań wynikających z warunków utrzymywania wód.

3. Właściciel budowli piętrzącej jest obowiązany zapewnić prowadzenie badań i pomiarów umożliwiających ocenę stanu oraz bezpieczeństwa budowli, a w szczególności:

- 1) stanów wód podziemnych, ich filtracji przez budowlę, przez podłoże oraz w otoczeniu budowli,
- 2) wytrzymałości budowli oraz podłoża,
- 3) stanu urządzeń upustowych,
- 4) zmian na górnym i na dolnym stanowisku budowli.

4. W ramach realizacji obowiązku, o którym mowa w ust. 3, budowle piętrzące stanowiące własność Skarbu Państwa, zaliczone na podstawie przepisów ustawy — Prawo budowlane do I lub II klasy, poddaje się okresowym badaniom wykonywanym przez ośrodek technicznej kontroli zapór Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

5. Zakład, który wznosił urządzenie wodne bez wymaganego pozwolenia wodnoprawnego, jest obowiązany do jego rozebrania na własny koszt.

Art. 65. 1. Zabrania się:

- 1) niszczenia lub uszkodzania urządzeń wodnych,
- 2) utrudniania przepływu wody w związku z wykonywaniem lub utrzymywaniem urządzeń wodnych,
- 3) wykonywania w pobliżu urządzeń wodnych robót oraz innych czynności, które mogą powodować w szczególności:
 - a) niedopuszczalne osiadanie urządzeń wodnych lub ich części,
 - b) pojawienie się szczelin, rys lub pęknięć w korpusach oraz koronach zapór, okładzinach betonowych, szybach, sztolniach oraz przepławkach dla ryb,
 - c) nadmierną filtrację wody,
 - d) uszkodzenie budowli regulacyjnych,

- e) unieruchomienie zamknięć budowli piętrzących lub upustowych,
- f) erozję gruntu powyżej oraz poniżej urządzeń wodnych,
- g) osuwanie się gruntu przy urządzeniach wodnych,
- h) zmniejszenie stateczności lub wytrzymałości urządzeń wodnych albo ich przydatności gospodarczej,
- i) uszkodzenie wylotów urządzeń kanalizacyjnych, służących do wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi,
- j) uszkodzenie urządzeń pomiarowych,
- k) uszkodzenie znaków usytuowanych na wodach.

2. Właściciel urządzenia wodnego jest obowiązany do oznaczenia obszaru objętego zakazami, o których mowa w ust. 1 pkt 3, tablicami zawierającymi informację o zakazach, stosownie do ustaleń pozwolenia wodnoprawnego.

Art. 66. 1. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, śródlądowe wody powierzchniowe uznane za żeglowne, zwane dalej śródlądowymi drogami wodnymi.

2. Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, określić śródlądowe drogi wodne lub ich odcinki wymagające modernizacji lub przebudowy według klas śródlądowych dróg wodnych ustalonych na podstawie ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej (Dz. U. z 2001 r. Nr 5, poz. 43 i Nr 100, poz. 1085) oraz może wyodrębnić śródlądowe drogi wodne przeznaczone lub używane wyłącznie do sportu, rekreacji lub przewozu osób.

3. Wydając rozporządzenia, o których mowa w ust. 1 i 2, Rada Ministrów kierować się będzie potrzebami śródlądowego transportu wodnego i żeglugowym wykorzystaniem śródlądowych dróg wodnych przez statki.

4. Inwestycje polegające na budowie lub przebudowie urządzeń wodnych, urządzeń komunikacyjnych lub przesyłowych prowadzonych przez śródlądowe drogi wodne, a także roboty regulacyjne i inne, mogące mieć wpływ na te drogi, powinny spełniać warunki projektowe określone dla klasy ustalonej dla danej drogi wodnej lub jej odcinka.

Rozdział 2

Regulacja koryt cieków naturalnych

Art. 67. 1. Regulacja koryt cieków naturalnych, zwana dalej „regulacją wód”, służy poprawie warunków korzystania z wód i ochronie przeciwpowodziowej.

2. Regulacja wód polega na podejmowaniu przedsięwzięć, których zakres wykracza poza działania związane z utrzymaniem wód, a w szczególności na kształtowaniu przekroju podłużnego i poprzecznego oraz układu poziomego koryta cieku naturalnego.

3. Regulacja wód powinna zapewnić dynamiczną równowagę koryta cieku naturalnego.

Art. 68. 1. Zakład, który otrzymał pozwolenie wodnoprawne na regulację wód, ponosi także koszt rozbudowy lub przebudowy urządzeń wodnych, a właściciel tych urządzeń uczestniczy w kosztach stosownie do uzyskanych korzyści.

2. Zakład, o którym mowa w ust. 1, ponosi także koszty ograniczenia lub cofnięcia pozwolenia wodnoprawnego posiadanego przez inny zakład, jeżeli jest to niezbędne do wykonania regulacji wód.

3. Ustalenia i podziału kosztów, o których mowa w ust. 1 i 2, dokonuje, w drodze decyzji, organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego na regulację wód.

Art. 69. Przepisy art. 67 i 68 stosuje się odpowiednio do zabudowy potoków górskich, kształtowania nowych koryt cieków naturalnych oraz do wykonywania polderów przeciwpowodziowych.

Rozdział 3

Melioracje wodne

Art. 70. 1. Melioracje wodne polegają na regulacji stosunków wodnych w celu polepszenia zdolności produkcyjnej gleby, ułatwienia jej uprawy oraz na ochronie użytków rolnych przed powodzią.

2. Urządzenia melioracji wodnych dzielą się na podstawowe i szczegółowe, w zależności od ich funkcji i parametrów.

3. Ewidencję wód, o których mowa w art. 11 ust. 2 pkt 2, urządzeń melioracji wodnych oraz zmeliorowanych gruntów prowadzi marszałek województwa; ewidencja jest udostępniana nieodpłatnie organom administracji publicznej.

4. Przy planowaniu, wykonywaniu oraz utrzymywaniu urządzeń melioracji wodnych, podstawowych i szczegółowych, należy kierować się potrzebą zachowania zróżnicowanych biocenoz polnych i łąkowych.

Art. 71. 1. Do urządzeń melioracji wodnych podstawowych zalicza się:

- 1) budowle piętrzące, budowle upustowe oraz obiekty służące do ujmwania wód,
- 2) stopnie wodne, zbiorniki wodne,
- 3) kanały, wraz z budowlami związanymi z nimi funkcjonalnie,
- 4) rurociągi o średnicy co najmniej 0,6 m,
- 5) budowle regulacyjne oraz przeciwpowodziowe,
- 6) stacje pomp, z wyjątkiem stacji wykorzystywanych do nawodnień ciśnieniowych

— jeżeli służą celom, o których mowa w art. 70 ust. 1.

2. Przepisy dotyczące urządzeń melioracji wodnych podstawowych stosuje się odpowiednio do budowli wstrzymujących erozję wodną oraz do dróg dojazdowych, niezbędnych do właściwego użytkowania obszarów zmeliorowanych.

Art. 72. Urządzenia melioracji wodnych podstawowych wykonywane są na koszt Skarbu Państwa i stanowią jego własność.

Art. 73. 1. Do urządzeń melioracji wodnych szczegółowych zalicza się:

- 1) rowy, wraz z budowlami związanymi z nimi funkcjonalnie, drenowania oraz deszczownie z pompami przenośnymi,
 - 2) rurociągi o średnicy poniżej 0,6 m,
 - 3) stacje pomp do nawodnień ciśnieniowych,
 - 4) ziemne stawy rybne oraz groble na obszarach nawadnianych,
 - 5) systemy nawodnień grawitacyjnych
- jeżeli służą celom, o których mowa w art. 70 ust. 1.

2. Przepisy dotyczące urządzeń melioracji wodnych szczegółowych stosuje się odpowiednio do:

- 1) fitomelioracji oraz agromelioracji,
- 2) systemów przeciwerozyjnych,
- 3) zagospodarowania zmeliorowanych trwałych łąk lub pastwisk,
- 4) zagospodarowania nieużytków przeznaczonych na trwałe łąki lub pastwiska.

Art. 74. 1. Wykonywanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych należy do właścicieli gruntów.

2. Urządzenia melioracji wodnych szczegółowych mogą być wykonywane na koszt Skarbu Państwa, jeżeli:

- 1) teren cechuje duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych,
- 2) urządzeniom melioracji wodnych szczegółowych grozi dekapitalizacja,
- 3) warunkiem restrukturyzacji rolnictwa jest regulacja stosunków wodnych w glebie

— przy czym właściciele gruntów, na które urządzenia te wywierają korzystny wpływ, zwani dalej „zainteresowanymi właścicielami gruntów”, zwracają część kosztów w formie opłaty melioracyjnej; zwrot ten stanowi dochód budżetu państwa.

3. Rozstrzygnięcie w sprawie, o której mowa w ust. 2, podejmuje, w drodze decyzji, marszałek województwa, w uzgodnieniu z wojewodą, na wniosek zainteresowanych właścicieli gruntów lub spółki wodnej.

4. W decyzji, o której mowa w ust. 3, marszałek województwa ustala wysokość opłaty melioracyjnej każdemu zainteresowanemu właścicielowi gruntu, proporcjonalnie do powierzchni gruntów, na które korzystny wpływ wywierają urządzenia melioracji wodnych szczegółowych. Po zakończeniu procesu inwestycyjnego i rozliczeniu wartości wykonanych robót marszałek województwa, w drodze decyzji, koryguje w czasie 9 miesięcy ustaloną wysokość opłaty melioracyjnej, odpowiednio do wysokości poniesionych kosztów inwestycji oraz zmian w projekcie technicznym, dokonanych w trakcie realizacji inwestycji.

5. Decyzję, o której mowa w ust. 3, podaje się do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości oraz poprzez umieszczenie jej, na co najmniej 14 dni, na tablicach ogłoszeń w urzędach gmin.

6. Właściciel gruntów, którego dotyczy decyzja, o której mowa w ust. 3, jest obowiązany umożliwić wejście na grunt oraz do obiektów budowlanych w celu zaprojektowania i wykonania urządzeń melioracyjnych.

Art. 75. 1. Programowanie, planowanie, nadzorowanie wykonywania urządzeń melioracji wodnych szczegółowych, w trybie określonym w art. 74 ust. 2, urządzeń melioracji wodnych podstawowych oraz utrzymywanie melioracji wodnych podstawowych, a także wykonywanie uprawnień, o których mowa w art. 74 ust. 3 i 4, należy do marszałka województwa.

2. Zadania, o których mowa w ust. 1, marszałek województwa realizuje jako zadania z zakresu administracji rządowej.

Art. 76. 1. W przypadku wykonania urządzeń melioracji wodnych szczegółowych na podstawie art. 74, właścicielowi gruntu przysługuje, z zastrzeżeniem ust. 2, odszkodowanie za szkody powstałe w trakcie robót związanych z wykonywaniem urządzeń melioracji wodnych szczegółowych, na zasadach określonych w ustawie, z tym że roszczenie o odszkodowanie przedawnia się z upływem trzech miesięcy od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o powstaniu szkody.

2. Właścicielowi gruntu odnoszącemu korzyści z wykonania urządzeń melioracji wodnych szczegółowych nie przysługuje odszkodowanie za zajęcie gruntu pod te urządzenia, a także za szkody w uprawach rolnych związane z wykonywaniem tych urządzeń, jeżeli szkody te powstały przy prawidłowej organizacji i technologii robót.

Art. 77. 1. Utrzymywanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych należy do zainteresowanych właścicieli gruntów, a jeżeli urządzenia te są objęte działalnością spółki wodnej — do tej spółki.

2. Organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego może ustalać, w drodze decyzji, proporcjonalnie do korzyści odnoszonych przez właścicieli gruntu, szczegółowe zakresy i terminy wykonywania obowiązku, o którym mowa w ust. 1, stosownie do pozwolenia wodnoprawnego lub instrukcji utrzymania systemu urządzeń melioracji wodnych.

Art. 78. 1. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, warunki i tryb ustalania wysokości oraz poboru opłaty melioracyjnej.

2. Rada Ministrów, realizując ustalenia ust. 1, uzależni wysokość opłaty melioracyjnej od rodzajów urządzeń melioracji wodnych szczegółowych, wielkości obszaru korzystnego oddziaływania urządzeń melioracji wodnych szczegółowych, stawek opłaty przypadających na 1 ha tego obszaru, kosztów budowy urządzeń,

przynależności użytkowników zmeliorowanych użytków rolnych do spółki wodnej, przy czym:

- 1) dla urządzeń odwadniających oraz nawadniających, z wyjątkiem nawodnień ciśnieniowych, opłata melioracyjna będzie zależna od wielkości obszaru korzystnego oddziaływania urządzeń melioracji wodnych szczegółowych i stawki jednostkowej opłaty melioracyjnej określonej w formie jednostkowych zryczałtowanych stawek wyrażonych w kilogramach żyta przypadających na hektar zmeliorowanych użytków rolnych; maksymalne stawki nie mogą przekroczyć 5000 kg/ha; za cenę żyta będzie przyjmowana średnia cena skupu żyta stanowiąca podstawę obliczania podatku rolnego,
- 2) dla urządzeń do nawodnień ciśnieniowych, ziemnych stawów rybnych, odbudowy oraz modernizacji pojedynczych urządzeń w systemach melioracyjnych opłata melioracyjna nie będzie niższa niż 30% i nie wyższa niż 80% kosztów wykonania tych urządzeń,
- 3) opłata melioracyjna będzie wnoszona w rocznych równych ratach w terminie zależnym od rodzaju melioracji, jednak nie dłuższym niż 15 lat,
- 4) przynależność do spółki wodnej będzie stanowiła podstawę do zmniejszenia wysokości opłaty melioracyjnej o 15%.

3. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi określi, w drodze rozporządzenia, sposób:

- 1) prowadzenia ewidencji, o której mowa w art. 70 ust. 3,
- 2) ustalania obszaru, na który wywierają korzystny wpływ urządzenia melioracji wodnych szczegółowych.

4. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi, ustalając sposób prowadzenia ewidencji, o której mowa w art. 70 ust. 3, uwzględni potrzebę stworzenia bazy informacyjnej do planowania odbudowy, modernizacji oraz utrzymania wód, o których mowa w art. 11 ust. 2 pkt 2, i urządzeń melioracji wodnych, zawierającej dane dotyczące rodzajów, ilości, lokalizacji oraz parametrów technicznych wód i urządzeń melioracji wodnych lub obszarów zmeliorowanych, a także wskaże sposób jej prowadzenia.

5. Minister właściwy do spraw rozwoju wsi, określając sposób ustalania obszaru, na który wywierają korzystny wpływ urządzenia melioracji wodnych szczegółowych, będzie uwzględniał zasięg wpływu poszczególnych rodzajów urządzeń melioracji wodnych szczegółowych na poprawę zdolności produkcyjnej gleby.

DZIAŁ V

Ochrona przed powodzią oraz suszą

Art. 79. Ochronę przed powodzią oraz suszą prowadzi się zgodnie z planami ochrony przeciwpowodziowej oraz przeciwdziałania skutkom suszy na obszarze państwa.

Art. 80. Ochronę ludzi i mienia przed powodzią oraz suszą realizuje się w szczególności przez:

- 1) zachowanie i tworzenie wszelkich systemów retencji wód, budowę i rozbudowę zbiorników retencyjnych, suchych zbiorników przeciwpowodziowych oraz polderów przeciwpowodziowych,
- 2) racjonalne retencionowanie wód oraz użytkowanie budowli przeciwpowodziowych, a także sterowanie przepływami wód,
- 3) funkcjonowanie systemu ostrzegania przed niebezpiecznymi zjawiskami zachodzącymi w atmosferze oraz hydrosferze,
- 4) kształtowanie zagospodarowania przestrzennego dolin rzecznych lub terenów zalewowych, budowanie oraz utrzymywanie wałów przeciwpowodziowych, a także kanałów ulgi.

Art. 81. Ochrona przed powodzią oraz suszą jest zadaniem organów administracji rządowej i samorządowej.

Art. 82. 1. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi obejmują:

- 1) obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią, w szczególności tereny między wałem przeciwpowodziowym a linią brzegu, strefę wybrzeża morskiego oraz strefę przepływów wezbrań powodziowych określoną w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego na podstawie studium, o którym mowa w ust. 2,
- 2) obszary potencjalnego zagrożenia powodzią, obejmujące tereny narażone na zalanie w przypadku:
 - a) przelania się wód przez koronę wału przeciwpowodziowego,
 - b) zniszczenia lub uszkodzenia wałów przeciwpowodziowych,
 - c) zniszczenia lub uszkodzenia budowli piętrzących albo budowli ochronnych pasa technicznego.

2. Dla obszarów nieobwałowanych narażonych na niebezpieczeństwo powodzi dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej sporządza studium określające w szczególności granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią, uwzględniające częstotliwość występowania powodzi, kształtowanie dolin rzecznych i tarasów zalewowych, strefę przepływu wezbrań powodziowych, tereny zagrożone osuwiskami skarp lub zboczy, tereny depresyjne oraz bezodpływowe.

3. Obszary, o których mowa w ust. 1 pkt 2, może określić, w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw gospodarki wodnej w porozumieniu z ministrami właściwymi do spraw: administracji publicznej, spraw wewnętrznych, gospodarki morskiej oraz rozwoju wsi, kierując się:

- 1) klasą obiektu piętrzącego lub klasą wału przeciwpowodziowego, określonych przepisami ustawy — Prawo budowlane,
- 2) ukształtowaniem i budową geologiczną terenów poniżej obiektu piętrzącego lub w rejonie wału przeciwpowodziowego,
- 3) zagospodarowaniem terenu, a w szczególności wiążącym się z nim potencjalnym zagrożeniem ży-

cia ludzi oraz wielkością mogących powstać szkód i strat.

Art. 83. 1. Na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią zabrania się wykonywania robót oraz czynności, które mogą utrudnić ochronę przed powodzią, a w szczególności:

- 1) wykonywania urządzeń wodnych oraz wznoszenia innych obiektów budowlanych,
- 2) sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmocnienia brzegów, obwałowań lub odsypisk,
- 3) zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymywaniem wód oraz brzegu morskiego.

2. Dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej może, w drodze decyzji, na obszarach, o których mowa w art. 82 ust. 1 pkt 1:

- 1) zwolnić od zakazów określonych w ust. 1,
- 2) wskazać sposób uprawy i zagospodarowania gruntów oraz rodzaje upraw wynikające z wymagań ochrony przed powodzią,
- 3) nakazać usunięcie drzew lub krzewów.

3. Na obszarze pasa technicznego decyzje, o których mowa w ust. 2, wydaje dyrektor właściwego urzędu morskiego.

Art. 84. 1. Obszary, o których mowa w art. 82 ust. 1 i 2, uwzględnia się przy sporządzaniu planu zagospodarowania przestrzennego województwa, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

2. Dla terenów o szczególnym znaczeniu społecznym, gospodarczym lub kulturowym, określonych w studium, o którym mowa w art. 82 ust. 2, przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się poziom wód maksymalnych o prawdopodobieństwie występowania raz na 100 lat.

Art. 85. 1. Dla zapewnienia szczelności i stabilności wałów przeciwpowodziowych zabrania się:

- 1) przejeżdżania przez wały oraz wzdłuż korony wałów pojazdami, konno lub przepędzania zwierząt, z wyjątkiem miejsc do tego przeznaczonych,
- 2) uprawy gruntu, sadzenia drzew lub krzewów na wałach oraz w odległości mniejszej niż 3 m od stopy wału,
- 3) rozkopywania wałów, wbijania słupów, ustawiania znaków przez nieupoważnione osoby,
- 4) wykonywania obiektów budowlanych, kopania studni, sadzawek, dołów oraz rowów w odległości mniejszej niż 50 m od stopy wału,
- 5) uszkodzania darniny lub innych umocnień.

2. Zakazów, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się do robót związanych z utrzymywaniem wałów przeciwpowodziowych.

3. Marszałek województwa może, w drodze decyzji, zwolnić od niektórych zakazów określonych w ust. 1.

4. Starosta może, w drodze decyzji, nakazać usunięcie drzew lub krzewów z wałów przeciwpowodziowych oraz terenów, o których mowa w ust. 1 pkt 2.

Art. 86. 1. W przypadku wykonania na wale przeciwpowodziowym lub w jego pobliżu, albo na obszarze bezpośredniego zagrożenia powodzią, robót lub innych czynności, które mogą utrudnić ochronę przed powodzią, a nie zostały objęte decyzją, o której mowa w art. 83 ust. 2 pkt 1 lub w art. 85 ust. 3, starosta może nakazać, w drodze decyzji, przywrócenie stanu poprzedniego na koszt tego, kto je wykonał.

2. Drogi, urządzenia do przepędzania zwierząt oraz przejazdy przez wały przeciwpowodziowe wykonuje na swój koszt inwestor budujący wał, a utrzymuje ten, na którym ciąży obowiązek utrzymania drogi, urządzenia lub przejazdu.

3. Przepis ust. 1 nie narusza przepisów ustawy — Prawo budowlane.

Art. 87. 1. W przypadku ostrzeżenia o nadejściu fali powodziowej dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej, w drodze decyzji, może nakazać zakładowi piętrzącemu wodę obniżenie piętrzenia wody lub opróżnienie zbiornika, bez odszkodowania; decyzji nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.

2. Decyzja, o której mowa w ust. 1, wymaga uzgodnienia z właściwymi wojewodami; brak stanowiska w ciągu 6 godzin uznaje się za dokonanie uzgodnienia.

Art. 88. 1. W przypadku wprowadzenia stanu klęski żywiołowej w celu zapobieżenia skutkom powodzi lub suszy dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej może wprowadzić, w drodze rozporządzenia, czasowe ograniczenia w korzystaniu z wód, w szczególności w zakresie poboru wody lub wprowadzania ścieków do wód albo do ziemi oraz zmiany sposobu gospodarowania wodą w zbiornikach retencyjnych.

2. Wprowadzenie czasowych ograniczeń, o których mowa w ust. 1, zawieszają wykonywanie uprawnień wynikających z pozwoleń wodnoprawnych; zakładom nie przysługuje z tego tytułu odszkodowanie.

DZIAŁ VI

Zarządzanie zasobami wodnymi

Rozdział 1

Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej oraz dyrektorzy regionalnych zarządów gospodarki wodnej

Art. 89. 1. Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, zwany dalej „Prezesem Krajowego Zarządu”, jest centralnym organem administracji rządowej wła-

ściwym w sprawach gospodarowania wodami, a w szczególności w sprawach zarządzania wodami oraz korzystania z wód.

2. Prezes Krajowego Zarządu jest powoływany oraz odwoływany przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej.

3. Zastępcy Prezesa Krajowego Zarządu są powoływani oraz odwoływani przez ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej na wniosek Prezesa Krajowego Zarządu.

4. Nadzór ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej nad działalnością Prezesa Krajowego Zarządu polega w szczególności na:

- 1) zatwierdzaniu programów realizacji zadań związanych z utrzymywaniem wód lub urządzeń wodnych oraz inwestycji w gospodarce wodnej,
- 2) zatwierdzaniu corocznego sprawozdania, o którym mowa w art. 91,
- 3) zatwierdzaniu planu kontroli gospodarowania wodami wykonywanej przez Prezesa Krajowego Zarządu,
- 4) poleceniu przeprowadzenia kontroli nieujętych w planie kontroli.

Art. 90. 1. Prezes Krajowego Zarządu wykonuje zadania określone ustawą, a w szczególności:

- 1) opracowuje plany gospodarowania wodami dla obszaru państwa, z uwzględnieniem podziału na obszary dorzeczy,
- 2) przygotowuje projekt planu ochrony przeciwpowodziowej oraz przeciwdziałania skutkom suszy na obszarze państwa,
- 3) zatwierdza projekt warunków korzystania z wód regionu wodnego,
- 4) prowadzi kataster wodny dla obszaru państwa, z uwzględnieniem podziału na obszary dorzeczy,
- 5) sprawuje nadzór nad działalnością dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej, a w szczególności kontroluje ich działanie, zatwierdza plany działalności oraz sprawozdania z ich wykonania, a także poleca przeprowadzenie doraźnej kontroli gospodarowania wodami w regionie wodnym,
- 6) sprawuje nadzór nad funkcjonowaniem państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej oraz państwowej służby hydrogeologicznej,
- 7) reprezentuje Skarb Państwa w stosunku do mienia związanego z gospodarką wodną określonego ustawą, a w szczególności programuje, planuje i nadzoruje realizację zadań związanych z utrzymywaniem wód lub urządzeń wodnych oraz inwestycje w gospodarce wodnej,
- 8) uzgadnia, w części dotyczącej gospodarki wodnej, projekty list programów priorytetowych Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, o których mowa w art. 415 ust. 5 pkt 1 ustawy — Prawo ochrony środowiska.

2. Prezes Krajowego Zarządu wykonuje swoje zadania przy pomocy Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, zwanego dalej „Krajowym Zarządem”.

3. Działania w zakresie gospodarowania wodami morskimi wód wewnętrznymi i wodami morza terytorialnego Prezes Krajowego Zarządu wykonuje we współpracy z właściwymi organami administracji morskiej.

4. Organizację Krajowego Zarządu określa statut nadany, w drodze rozporządzenia, przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej; przy nadawaniu statutu uwzględnia się zakres działalności Krajowego Zarządu oraz podział państwa na obszary dorzeczy.

Art. 91. Prezes Krajowego Zarządu składa ministrowi właściwemu do spraw gospodarki wodnej, nie później niż do dnia 15 maja następnego roku, coroczne sprawozdanie z realizacji zadań, o których mowa w art. 90 ust. 1, oraz udziela informacji w tym zakresie, a także przedstawia wnioski w sprawach dotyczących kształtowania polityki państwa w zakresie gospodarowania zasobami wodnymi.

Art. 92. 1. Dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej, zwany dalej „dyrektorem regionalnego zarządu”, jest organem administracji rządowej niezespolonej właściwym w sprawach gospodarowania wodami w regionie wodnym, w zakresie określonym w ustawie.

2. W przypadkach określonych ustawą dyrektor regionalnego zarządu wydaje rozporządzenia mające charakter aktów prawa miejscowego.

3. Do zadań dyrektora regionalnego zarządu należy w szczególności:

- 1) opracowywanie analiz stanu zasobów wodnych oraz stanu ochrony przed powodzią w regionie wodnym,
- 2) opracowywanie warunków korzystania z wód regionu wodnego,
- 3) opracowywanie projektów planów ochrony przeciwpowodziowej w regionie wodnym,
- 4) opiniowanie projektów planów gospodarowania zasobami wodnymi na obszarze dorzecza,
- 5) opracowywanie analizy ekonomicznej gospodarowania wodami w regionie wodnym,
- 6) sporządzanie wykazów:
 - a) wód powierzchniowych i podziemnych, które są lub mogą być wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia,
 - b) wód powierzchniowych wykorzystywanych do celów rekreacyjnych, a w szczególności do kąpielii,
 - c) wód powierzchniowych przeznaczonych do bytowania ryb, skorupiaków i mięczaków lub innych organizmów w warunkach naturalnych oraz umożliwiających migracje ryb,
 - d) wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych,

- 7) koordynowanie działań związanych z ochroną przed powodzią oraz suszą w regionie wodnym, w szczególności prowadzenie ośrodków koordynacyjno-informacyjnych ochrony przeciwpowodziowej,
- 8) prowadzenie katastru wodnego dla regionu wodnego,
- 9) występowanie na prawach strony w postępowaniach administracyjnych, prowadzonych na podstawie przepisów ustawy, w sprawach dotyczących regionu wodnego,
- 10) uzgadnianie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- 11) uzgadnianie projektów decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w odniesieniu do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- 12) wykonywanie kontroli gospodarowania wodami,
- 13) planowanie przedsięwzięć związanych z odbudową ekosystemów zdegradowanych przez eksploatację zasobów wodnych,
- 14) uzgadnianie, w zakresie przedsięwzięć dotyczących gospodarki wodnej na terenie regionu, projektów list przedsięwzięć priorytetowych przedkładanych przez wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej, o których mowa w art. 414 ust. 2 pkt 3 ustawy — Prawo ochrony środowiska.

4. W ramach gospodarowania mieniem Skarbu Państwa, związanym z gospodarką wodną, dyrektor regionalnego zarządu realizuje w imieniu Prezesa Krajowego Zarządu zadania związane z utrzymywaniem wód lub urządzeń wodnych oraz pełni funkcję inwestora w zakresie gospodarki wodnej w regionie wodnym.

5. Dyrektor regionalnego zarządu wykonuje swoje zadania przy pomocy regionalnego zarządu gospodarki wodnej, zwanego dalej „regionalnym zarządem”.

6. Dyrektor regionalnego zarządu, dla realizacji zadań, o których mowa w ust. 4, może tworzyć jednostki organizacyjne, w trybie przepisów ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1014, z 1999 r. Nr 38, poz. 360, Nr 49, poz. 485, Nr 70, poz. 778 i Nr 110, poz. 1255, z 2000 r. Nr 6, poz. 69, Nr 12, poz. 136, Nr 48, poz. 550, Nr 95, poz. 1041, Nr 119, poz. 1251 i Nr 122, poz. 1315 oraz z 2001 r. Nr 45, poz. 497, Nr 46, poz. 499, Nr 88, poz. 961, Nr 98, poz. 1070, Nr 100, poz. 1082 i Nr 102, poz. 1116), ustalając szczegółowy zakres zadań, siedzibę, obszar i czas działania.

7. Organizację regionalnego zarządu określa statut nadany przez ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej na wniosek Prezesa Krajowego Zarządu; przy nadawaniu statutu uwzględnia się zakres działalności regionalnego zarządu oraz charakter obszaru działania.

Art. 93. 1. Dyrektora regionalnego zarządu powołuje oraz odwołuje minister właściwy do spraw gospodarki wodnej na wniosek Prezesa Krajowego Zarządu, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Gospodarki Wodnej.

2. Zastępców dyrektora regionalnego zarządu powołuje oraz odwołuje Prezes Krajowego Zarządu na wniosek dyrektora regionalnego zarządu, po zasięgnięciu opinii rady gospodarki wodnej regionu wodnego.

Art. 94. Dyrektor regionalnego zarządu składa Prezesowi Krajowego Zarządu, nie później niż do dnia 31 marca, coroczne sprawozdanie z realizacji zadań, o których mowa w art. 92 ust. 3 i 4, uwzględniające działalność jednostek, o których mowa w art. 92 ust. 6.

Art. 95. 1. Pracownicy regionalnych zarządów oraz podległych im jednostek organizacyjnych, o których mowa w art. 92 ust. 6, zatrudnieni na stanowiskach określonych na podstawie ust. 3, obowiązani są w trakcie wykonywania obowiązków służbowych do noszenia munduru.

2. Koszty umundurowania ponosi pracodawca.

3. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej określi, w drodze rozporządzenia, wykaz stanowisk, na których pracownicy obowiązani są do noszenia munduru, elementy składowe i wzory mundurów oraz czas ich używania, uwzględniając rodzaj stanowisk i celowość umundurowania pracowników zatrudnionych na tych stanowiskach, a także potrzebę odróżnienia tego umundurowania od wykorzystywanego przez inne służby.

Art. 96. 1. Tworzy się Krajową Radę Gospodarki Wodnej, zwaną dalej „Krajową Radą”, jako organ opiniodawczo-doradczy Prezesa Krajowego Zarządu.

2. Do zakresu działania Krajowej Rady należy wyrażanie opinii w sprawach gospodarowania wodami, ochrony przed powodzią oraz ochrony przed skutkami suszy, a w szczególności:

- 1) przedstawianie propozycji oraz wniosków dotyczących poprawy stanu zasobów wodnych oraz ochrony przeciwpowodziowej w państwie,
- 2) opiniowanie projektów planów, o których mowa w art. 113 ust. 1 pkt 1, 2 i 4,
- 3) opiniowanie programów inwestycyjnych w zakresie gospodarowania wodami,
- 4) opiniowanie projektów aktów prawnych regulujących sprawy gospodarowania wodami.

Art. 97. 1. Krajowa Rada składa się z 30 członków zgłoszonych przez ogólnopolskie organizacje zrzeszające jednostki samorządu terytorialnego, uczelnie, jednostki naukowo-badawcze i organizacje społeczne, gospodarcze, ekologiczne związane z gospodarką wodną, powoływanych na okres 4 lat, z zastrzeżeniem ust. 3.

2. Członków Krajowej Rady powołuje minister właściwy do spraw gospodarki wodnej na wniosek Prezesa Krajowego Zarządu spośród osób, o których mowa w ust. 1.

3. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej może odwołać członka Krajowej Rady przed upływem jego kadencji na wniosek uczelni, jednostki naukowo-badawczej lub organizacji, która zgłosiła jego kandydaturę.

Art. 98. 1. Krajowa Rada wybiera ze swego grona przewodniczącego, zastępcę i sekretarza, którzy tworzą prezydium Krajowej Rady.

2. Prezydium Krajowej Rady reprezentuje Krajową Radę na zewnątrz oraz organizuje jej prace.

3. Krajowa Rada może tworzyć stałe lub doraźne komisje albo zespoły; do pracy w komisjach albo zespołach mogą być zapraszane osoby spoza składu Krajowej Rady.

4. Uchwały Krajowej Rady podejmowane są w głosowaniu, zwykłą większością głosów, przy obecności co najmniej połowy liczby członków.

5. Tryb działania Krajowej Rady określa regulamin przez nią uchwalony.

Art. 99. 1. Wydatki związane z działalnością Krajowej Rady są pokrywane z części budżetu państwa będącej w dyspozycji Prezesa Krajowego Zarządu.

2. Członkom Krajowej Rady oraz zapraszanym na jej posiedzenia specjalistom zamieszkałym poza miejscowością, w której odbywa się posiedzenie, i biorącym udział w posiedzeniu przysługuje zwrot diet, kosztów podróży i noclegów na zasadach określonych w przepisach w sprawie zasad ustalania oraz wysokości należności przysługujących pracownikom z tytułu podróży służbowej na obszarze państwa.

3. Obsługę biurową Krajowej Rady zapewnia Prezes Krajowego Zarządu.

Art. 100. 1. Tworzy się rady gospodarki wodnej regionów wodnych, zwane dalej „radami regionów”, jako organy opiniotwórczo-doradcze dyrektorów regionalnych zarządów.

2. Do zakresu działania rady regionu należy wyrażanie opinii w sprawach gospodarowania wodami w regionie wodnym, a w szczególności:

- 1) projektów warunków korzystania z wód regionu wodnego,
- 2) projektów planów ochrony przeciwpowodziowej regionu wodnego,
- 3) projektów planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy,
- 4) planowanych przedsięwzięć związanych z odbudową ekosystemów zdegradowanych przez eksploatację zasobów wodnych,
- 5) projektów inwestycji związanych z gospodarowaniem wodami w regionie wodnym,
- 6) projektów programów, o których mowa w art. 47,
- 7) gminnych, powiatowych i wojewódzkich planów gospodarki odpadami.

3. Rada regionu składa się z 30 członków zgłoszonych przez organy samorządu terytorialnego, organizacje gospodarcze, rolnicze, rybackie oraz społeczne związane z gospodarką wodną, a także przez zakłady korzystające z wód oraz właścicieli wód nienależących

do Skarbu Państwa, powoływanych na okres 4 lat, z zastrzeżeniem ust. 5.

4. Członków rady regionu powołuje Prezes Krajowego Zarządu na wniosek regionalnego dyrektora zarządu spośród osób, o których mowa w ust. 3.

5. Prezes Krajowego Zarządu może odwołać członka rady regionu przed upływem jego kadencji na wniosek organizacji, która zgłosiła jego kandydaturę.

6. Do organizacji rad regionu stosuje się odpowiednio przepisy art. 98.

Art. 101. 1. Wydatki związane z działalnością rad regionu, konieczne dla realizacji zadań, o których mowa w art. 100 ust. 2, są pokrywane ze środków regionalnego zarządu.

2. Członkom rady regionu oraz zapraszanym na jej posiedzenia specjalistom zamieszkałym poza miejscowością, w której odbywa się posiedzenie, i biorącym udział w posiedzeniu przysługuje zwrot diet, kosztów podróży i noclegów na zasadach określonych w przepisach w sprawie zasad ustalania oraz wysokości należności przysługujących pracownikom z tytułu podróży służbowej na obszarze państwa.

3. Obsługę biurową rady regionu zapewnia regionalny zarząd.

Rozdział 2

Państwowa służba hydrologiczno-meteorologiczna oraz państwowa służba hydrogeologiczna

Art. 102. 1. Państwowa służba hydrologiczno-meteorologiczna wykonuje zadania państwa w zakresie osłony hydrologicznej i meteorologicznej społeczeństwa oraz gospodarki, a także na potrzeby bilansowania zasobów wód powierzchniowych.

2. Państwowa służba hydrogeologiczna wykonuje zadania państwa na potrzeby rozpoznawania, bilansowania i ochrony wód podziemnych w celu racjonalnego ich wykorzystania przez społeczeństwo oraz gospodarkę.

3. Państwową służbę hydrologiczno-meteorologiczną pełni Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

4. Państwową służbę hydrogeologiczną pełni Państwowy Instytut Geologiczny.

5. Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej oraz Państwowy Instytut Geologiczny są jednostkami badawczo-rozwojowymi w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 25 lipca 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 33, poz. 388).

Art. 103. Do zadań państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej należy:

- 1) wykonywanie pomiarów i obserwacji hydrologicznych oraz meteorologicznych,

- 2) gromadzenie, przetwarzanie, archiwizowanie i udostępnianie informacji hydrologicznych oraz meteorologicznych,
- 3) wykonywanie bieżących analiz i ocen sytuacji hydrologicznej oraz meteorologicznej,
- 4) opracowywanie i przekazywanie prognoz meteorologicznych oraz hydrologicznych,
- 5) opracowywanie i przekazywanie organom administracji publicznej ostrzeżeń przed niebezpiecznymi zjawiskami zachodzącymi w atmosferze i hydrosferze.

Art. 104. 1. Państwowa służba hydrologiczno-meteorologiczna posiada i utrzymuje podstawową i specjalną sieć obserwacyjno-pomiarową, system wymiany danych oraz biura prognoz meteorologicznych i biura prognoz hydrologicznych.

2. Podstawową sieć obserwacyjno-pomiarową stanowią:

- 1) stacje hydrologiczno-meteorologiczne i stacje hydrologiczne,
- 2) standardowe posterunki pomiarowe hydrologiczno-meteorologiczne,
- 3) stacje pomiarów aerologicznych,
- 4) stacje radarów meteorologicznych.

3. Specjalną sieć obserwacyjno-pomiarową stanowią:

- 1) stacje badań specjalnych,
- 2) lotniskowe biura meteorologiczne,
- 3) specjalne posterunki i sieci pomiarowe,
- 4) punkty pomiarowe dla Morza Bałtyckiego oraz strefy brzegowej.

4. Biura prognoz meteorologicznych oraz biura prognoz hydrologicznych:

- 1) opracowują i udostępniają krótkoterminowe i średnioterminowe ogólne i specjalistyczne prognozy hydrologiczne i meteorologiczne,
- 2) udzielają informacji o aktualnych warunkach hydrologicznych i meteorologicznych,
- 3) opracowują i udostępniają ostrzeżenia przed żywiołowym działaniem sił przyrody oraz przed suszą,
- 4) prowadzą na bieżąco ostłonę hydrologiczną i meteorologiczną społeczeństwa oraz gospodarki.

Art. 105. Do zadań państwowej służby hydrogeologicznej należy:

- 1) wykonywanie pomiarów i obserwacji hydrogeologicznych,
- 2) gromadzenie, przetwarzanie, archiwizowanie oraz udostępnianie zgromadzonych informacji, w szczególności dotyczących zasobów, stanów i jakości wód podziemnych,
- 3) wykonywanie bieżących analiz i ocen sytuacji hydrogeologicznej,

- 4) opracowywanie oraz przekazywanie prognoz zmian zasobów, jakości oraz zagrożeń wód podziemnych,
- 5) opracowywanie i przekazywanie organom administracji publicznej ostrzeżeń przed niebezpiecznymi zjawiskami zachodzącymi w strefach zasilania oraz poboru wód podziemnych.

Art. 106. 1. Państwowa służba hydrogeologiczna posiada i utrzymuje sieć stacjonarnych obserwacji wód podziemnych oraz zespoły do spraw ocen i prognoz hydrogeologicznych.

2. Sieć obserwacji wód podziemnych stanowią:

- 1) stacje hydrogeologiczne,
- 2) punkty obserwacyjne stanów wód podziemnych,
- 3) punkty monitoringu jakości wód podziemnych,
- 4) piezometry obserwacyjne,
- 5) obudowane źródła.

3. Państwowa służba hydrogeologiczna sprawuje nadzór nad funkcjonowaniem krajowej sieci monitoringu jakości wód podziemnych oraz sieci monitoringu regionalnych.

Art. 107. 1. Urządzenia pomiarowe służb państwowych podlegają ochronie na warunkach określonych w ustawie.

2. Zabrania się:

- 1) przemieszczania urządzeń pomiarowych służb państwowych przez osoby nieupoważnione,
- 2) wykonywania w pobliżu urządzeń pomiarowych służb państwowych czynności powodujących ich zniszczenie, uszkodzenie, zakłócenie prawidłowego funkcjonowania lub zmianę warunków obserwacji.

3. Właściciel gruntu jest obowiązany udostępnić grunt na potrzeby budowy oraz ustanowienia strefy ochronnej urządzeń pomiarowych służb państwowych.

4. W celu zapewnienia reprezentatywności dokonywanych pomiarów lub obserwacji mogą być ustanawiane strefy ochronne urządzeń pomiarowych służb państwowych stanowiące obszary, na których obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wód.

5. Na obszarach stref ochronnych urządzeń pomiarowych służb państwowych może być zabronione wznoszenie obiektów budowlanych oraz wykonywanie robót lub czynności, które mogą spowodować czasowe lub trwałe zaburzenie reprezentatywności pomiarów i obserwacji, a w szczególności:

- 1) w odległości 30 metrów od urządzeń pomiarowych — wznoszenie wszelkich obiektów budowlanych, sadzenie drzew lub krzewów oraz sztuczne zraszanie upraw,
- 2) w odległości od 30 do 500 metrów od urządzeń pomiarowych — wznoszenie zwartej zabudowy

piętrowej oraz sadzenie drzew w zwartych zespołach.

6. Strefę ochronną urządzeń pomiarowych służb państwowych ustanawia, w drodze decyzji, starosta, na wniosek właściwej służby, określając zakazy, nakazy, ograniczenia oraz obszary, na których obowiązują, stosownie do przepisów ust. 5. Wniosek powinien zawierać propozycje granic strefy wraz z planem sytuacyjnym oraz propozycje dotyczące zakazów, nakazów lub ograniczeń w zakresie użytkowania gruntów lub korzystania z wód.

7. W decyzji, o której mowa w ust. 6, starosta może nakazać usunięcie drzew lub krzewów.

8. Za szkody, poniesione w związku z udostępnieniem gruntu na potrzeby budowy urządzeń pomiarowych służb państwowych oraz w związku z wprowadzeniem w strefie ochronnej urządzeń pomiarowych służb państwowych zakazów, nakazów lub ograniczeń w zakresie użytkowania gruntów lub korzystania z wód, właścicielowi nieruchomości położonej w tej strefie przysługuje odszkodowanie, odpowiednio od państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej lub państwowej służby hydrogeologicznej, na zasadach określonych w ustawie.

Art. 108. 1. Osoby wykonujące prace pomiarowe, kontrolne oraz prace związane z wykonywaniem, obsługą lub utrzymaniem urządzeń pomiarowych służb państwowych mają prawo:

- 1) wstępu na grunt, do obiektów budowlanych, na wody powierzchniowe oraz dokonywania niezbędnych czynności związanych z wykonywanymi pracami,
- 2) umieszczania na gruntach, obiektach budowlanych oraz w wodach powierzchniowych urządzeń pomiarowych służb państwowych,
- 3) usuwania drzew lub krzewów z obszaru strefy ochronnej oraz wykonywania niwelacji terenu.

2. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1, nie naruszają przepisów dotyczących ochrony zabytków, dróg publicznych, ochrony środowiska i prawa budowlanego.

3. Na terenach zamkniętych, o których mowa w ustawie — Prawo budowlane, prace, o których mowa w ust. 1, mogą być wykonywane tylko za zgodą właściwego ministra.

4. Właściciel nieruchomości jest obowiązany umożliwić wykonanie prac, o których mowa w ust. 1, przez osoby upoważnione przez państwową służbę hydrologiczno-meteorologiczną lub państwową służbę hydrogeologiczną.

Art. 109. 1. Państwowa służba hydrologiczno-meteorologiczna oraz państwowa służba hydrogeologiczna są finansowane ze środków budżetu państwa.

2. Ze środków budżetu państwa w części dotyczącej gospodarki wodnej, będących w dyspozycji Prezesa Krajowego Zarządu, finansowane jest:

- 1) utrzymywanie bieżącej działalności państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej oraz państwowej służby hydrogeologicznej,
- 2) utrzymywanie i modernizacja podstawowej sieci obserwacyjno-pomiarowej państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej oraz systemu wymiany danych,
- 3) utrzymywanie i modernizacja hydrogeologicznych urządzeń pomiarowych państwowej służby hydrogeologicznej, z zastrzeżeniem ust. 3 pkt 4,
- 4) modernizacja systemu gromadzenia i przetwarzania informacji,
- 5) utrzymywanie i rozwój komórek metodycznych,
- 6) opracowywanie danych oraz informacji hydrologiczno-meteorologicznych i hydrogeologicznych,
- 7) opracowywanie i publikowanie ostrzeżeń, prognoz oraz komunikatów hydrologicznych oraz meteorologicznych, a także roczników hydrologicznych, meteorologicznych i hydrogeologicznych.

3. Ze środków będących w dyspozycji innych, odpowiednich dysponentów części budżetu państwa, finansuje się:

- 1) osłonę meteorologiczną lotnictwa cywilnego,
- 2) osłonę hydrologiczno-meteorologiczną żeglugi morskiej i żeglugi śródlądowej,
- 3) osłonę hydrologiczno-meteorologiczną rolnictwa,
- 4) monitoring jakości wód podziemnych, wraz ze związanymi z nim hydrogeologicznymi urządzeniami pomiarowymi,
- 5) informacje przekazywane na potrzeby obronności państwa,
- 6) utrzymywanie specjalnych sieci obserwacyjno-pomiarowych.

Art. 110. 1. Właścicielem informacji zbieranych i przetwarzanych na podstawie standardowych procedur przez państwową służbę hydrologiczno-meteorologiczną oraz przez państwową służbę hydrogeologiczną jest Skarb Państwa.

2. W imieniu Skarbu Państwa informacją, o której mowa w ust. 1, rozporządzają, odpowiednio — Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej oraz Państwowy Instytut Geologiczny.

3. Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej jest obowiązany udostępniać nieodpłatnie informacje o stanie atmosfery i hydrosfery, przetwarzane na podstawie standardowych procedur, organom władzy publicznej oraz właścicielom wód lub działającym w ich imieniu zarządcom.

4. Państwowy Instytut Geologiczny jest obowiązany udostępniać nieodpłatnie zebrane informacje o stanie zasobów wód podziemnych, przetwarzane na podstawie standardowych procedur, organom władzy publicznej.

5. Informacje, o których mowa w ust. 3 i 4, udostępnia się w zakresie niezbędnym do wykonania zadań ustawowych.

6. Udostępnione informacje, o których mowa w ust. 3 i 4, nie mogą być przekazywane.

7. Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej oraz Państwowy Instytut Geologiczny mogą sprzedawać informacje, o których mowa w ust. 1, innym odbiorcom niż określani w ust. 3 i 4; wpływy z tego tytułu stanowią dochód budżetu państwa.

8. Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej oraz Państwowy Instytut Geologiczny mogą sprzedawać informacje przetworzone na podstawie procedur niestandardowych; wpływy z tego tytułu stanowią odpowiednio przychód tych Instytutów.

9. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej określi, w drodze rozporządzenia, standardowe i niestandardowe procedury przetwarzania informacji posiadanych przez państwową służbę hydrologiczno-meteorologiczną oraz państwową służbę hydrogeologiczną, uwzględniając w wykazie rodzaje i nazwy procedur właściwe dla każdej ze służb.

Art. 111. 1. Informacje zebrane i przetworzone na podstawie standardowych procedur przez państwową służbę hydrologiczno-meteorologiczną oraz państwową służbę hydrogeologiczną publikuje się w komunikatach, biuletynach lub rocznikach.

2. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej określi, w drodze rozporządzenia, podmioty, którym państwowa służba hydrologiczno-meteorologiczna oraz państwowa służba hydrogeologiczna są obowiązane przekazywać komunikaty, biuletyny oraz ostrzeżenia przed żywiołowym działaniem sił przyrody oraz przed suszą, świadczyć ostonę hydrologiczno-meteorologiczną, a także sposób i częstotliwość przekazywania tych informacji, kierując się względami bezpieczeństwa państwa oraz bezpieczeństwa ludzi i mienia.

Rozdział 3

Planowanie w gospodarowaniu wodami

Art. 112. Planowanie w gospodarowaniu wodami służy programowaniu i koordynowaniu działań mających na celu:

- 1) osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu ekologicznego wód oraz ekosystemów od wody zależnych,
- 2) poprawę stanu zasobów wodnych,
- 3) poprawę możliwości korzystania z wód,
- 4) zmniejszanie ilości wprowadzanych do wód lub do ziemi substancji i energii mogących negatywnie oddziaływać na wody,
- 5) poprawę ochrony przeciwpowodziowej.

Art. 113. 1. Planowanie w gospodarowaniu wodami obejmuje:

- 1) plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy,

- 2) plany ochrony przeciwpowodziowej oraz przeciwdziałania skutkom suszy na obszarze państwa, z uwzględnieniem podziału na obszary dorzeczy,
- 3) plany ochrony przeciwpowodziowej regionu wodnego,
- 4) warunki korzystania z wód regionu wodnego,
- 5) sporządzane w miarę potrzeby warunki korzystania z wód zlewni.

2. Plany, o których mowa w ust. 1 pkt 1, weryfikuje się co 6 lat.

Art. 114. 1. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza uwzględnia w szczególności:

- 1) cele i zadania w zakresie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza uwzględniające potrzeby ludności, przemysłu, rolnictwa, rybactwa, umożliwiające powiększenie zasobów wodnych oraz uzyskanie i utrzymanie ich dobrego stanu ekologicznego,
- 2) sposoby osiągnięcia celów, o których mowa w pkt 1, oraz harmonogram realizacji działań,
- 3) nakłady niezbędne dla osiągnięcia celów, o których mowa w pkt 1,
- 4) sposoby i źródła finansowania ustalonych zadań.

2. Plan, o którym mowa w ust. 1, zawiera w szczególności:

- 1) analizę stanu dorzecza, uwzględniającą:
 - a) geograficzną i geologiczną charakterystykę obszaru dorzecza,
 - b) hydrograficzne charakterystyki obszaru dorzecza,
 - c) charakterystykę demograficzną obszaru dorzecza,
 - d) charakterystykę wykorzystania powierzchni ziemi oraz działalności gospodarczej na obszarze dorzecza,
 - e) przegląd wpływu działalności człowieka na środowisko na obszarze dorzecza, wskazanie obszarów chronionych, ustanowionych na podstawie ustawy oraz przepisów o ochronie przyrody,
- 2) przedsięwzięcia służące ochronie zasobów wodnych, ujęte w szczegółowe programy dotyczące zasobów wodnych:
 - a) wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia,
 - b) wykorzystywanych do urządzania kąpielisk,
 - c) przeznaczonych do bytowania ryb, skorupiaków i mięczaków oraz migracji ryb,
- 3) programy eliminowania zanieczyszczenia wód substancjami szczególnie szkodliwymi dla środowiska wodnego z wykazu I oraz programy zmniejszania zanieczyszczenia wód substancjami szczególnie szkodliwymi dla środowiska wodnego z wykazu II, o których mowa w art. 45 ust. 1 pkt 1,
- 4) wykaz zbiorników wód śródlądowych, dla których zasadna jest ochrona, o której mowa w art. 59,
- 5) analizę ekonomiczną gospodarowania wodami na obszarze dorzecza.

3. Plan, o którym mowa w ust. 1, opracowuje się na podstawie sporządzonych przez dyrektorów regionalnych zarządów:

- 1) analiz stanu zasobów wodnych w regionach wodnych,
- 2) analiz ekonomicznych gospodarowania wodami w regionach wodnych,
- 3) wykazów wód powierzchniowych i podziemnych wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia,
- 4) wykazu wód powierzchniowych wykorzystywanych do celów rekreacyjnych, a w szczególności do kąpeli,
- 5) wykazu wód powierzchniowych przeznaczonych do bytowania ryb, skorupiaków i mięczaków oraz umożliwiających migrację ryb,
- 6) wykazu wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych.

4. Plan, o którym mowa w ust. 1, stanowi podstawę do opracowywania warunków korzystania z wód regionu wodnego.

Art. 115. 1. Warunki korzystania z wód regionu wodnego obejmują:

- 1) aktualny stan ilościowy i jakościowy zasobów wód powierzchniowych i podziemnych regionu wodnego oraz aktualny stan ekosystemów wodnych i od wody zależnych, wynikający z dotychczasowego użytkowania zasobów wodnych i gospodarki przestrzennej,
- 2) perspektywiczny stan ilościowy i jakościowy zasobów wód powierzchniowych i podziemnych oraz perspektywiczny stan ekosystemów wodnych i od wody zależnych na obszarze regionu wodnego, wynikający z planu, o którym mowa w art. 113 ust. 1 pkt 1,
- 3) wymagania dotyczące jakości wody, wynikające z ustawy,
- 4) ustalenia planów zagospodarowania przestrzennego,
- 5) ustalenia zawarte w dokumentacji hydrogeologicznej szczególnie dotyczącej określenia zasobów wód podziemnych oraz wyznaczenia głównych zbiorników wód podziemnych,
- 6) ustalenia zawarte w obowiązujących pozwoleniach wodnoprawnych

— z uwzględnieniem podziału na zlewnie.

2. Warunki korzystania z wód regionu wodnego mogą określać ograniczenia w korzystaniu z wód regionu lub jego części, niezbędne dla osiągnięcia celów ustalonych w planie, o którym mowa w art. 113 ust. 1 pkt 1, a w szczególności ograniczenia w zakresie:

- 1) pobierania wód powierzchniowych lub podziemnych,
- 2) wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi,

- 3) wprowadzania substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego do wód, ziemi lub urządzeń kanalizacyjnych,
- 4) lokalizowania nowych urządzeń wodnych.

Art. 116. 1. Warunki korzystania z wód zlewni sporządza się dla obszarów, dla których w wyniku ustaleń planu, o którym mowa w art. 113 ust. 1 pkt 1 i 4, konieczne jest określenie szczególnych zasad ochrony zasobów wodnych, a zwłaszcza ich ilości i jakości, w celu osiągnięcia dobrego stanu ekologicznego.

2. Warunki korzystania z wód zlewni zawierają odpowiednio dane, o których mowa w art. 115.

Art. 117. 1. Plany ochrony przeciwpowodziowej oraz przeciwdziałania skutkom suszy na obszarze państwa powinny uwzględniać w szczególności:

- 1) powiększenie dyspozycyjnych zasobów wodnych oraz rezerw pojemności powodziowej,
- 2) poprawę gospodarowania rezerwami pojemności retencyjnej oraz powodziowej,
- 3) kształtowanie dolin rzecznych oraz wykorzystanie naturalnej retencji,
- 4) budowę oraz rozbudowę lub przebudowę urządzeń wodnych.

2. Plany ochrony przeciwpowodziowej regionu wodnego powinny uwzględniać ustalenia planów, o których mowa w ust. 1, oraz dokumentów, o których mowa w art. 82.

Art. 118. Ustalenia planów, o których mowa w art. 113 ust. 1 pkt 1 i 2, uwzględnia się w strategii rozwoju kraju, strategii rozwoju województwa oraz w planach zagospodarowania przestrzennego województwa, a ustalenia planów, o których mowa w art. 113 ust. 1 pkt 3, w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Art. 119. Plany, o których mowa w art. 113 ust. 1 pkt 1 i 2, opracowuje Prezes Krajowego Zarządu w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej, a zatwierdza Rada Ministrów.

Art. 120. Warunki korzystania z wód regionu wodnego oraz warunki korzystania z wód zlewni ustala, w drodze rozporządzenia, dyrektor regionalnego zarządu, po ich uzgodnieniu z Prezesem Krajowego Zarządu, kierując się ustaleniami planu, o którym mowa w art. 113 ust. 1 pkt 1, oraz potrzebą osiągnięcia celów, o których mowa w art. 114 ust. 1 pkt 1, a także aktualnym i perspektywicznym stanem zasobów wodnych i możliwości korzystania z nich.

Art. 121. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres i tryb opracowywania planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy oraz warunków korzystania z wód regionu wodnego, uwzględniając szczegółowy zakres informacji koniecznych do sporządzania planów, sposób ich wykorzystania i przetwarzania, metodykę dokonania analizy stanu

dorzecza, tryb opracowywania dokumentacji, metodykę ustalania celów środowiskowych i przygotowywania programów ochrony wód, oraz częstotliwości weryfikacji pozyskiwanych informacji i sporządzanych dokumentów, kierując się zasadami i potrzebami ochrony wód ustalonymi w ustawie.

Rozdział 4

Pozwolenia wodnoprawne

Art. 122. 1. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pozwolenie wodnoprawne jest wymagane na:

- 1) szczególne korzystanie z wód,
- 2) regulację wód oraz zmianę ukształtowania terenu na gruntach przylegających do wód, mającą wpływ na warunki przepływu wody,
- 3) wykonanie urządzeń wodnych,
- 4) rolnicze wykorzystanie ścieków, w zakresie nieobjętym zwykłym korzystaniem z wód,
- 5) długotrwałe obniżenie poziomu zwierciadła wody podziemnej,
- 6) piętrenie wody podziemnej,
- 7) gromadzenie ścieków oraz odpadów w obrębie obszarów górniczych utworzonych dla wód leczniczych,
- 8) odwodnienie obiektów lub wykopów budowlanych oraz zakładów górniczych,
- 9) wprowadzanie do wód powierzchniowych substancji hamujących rozwój glonów,
- 10) wprowadzanie do urządzeń kanalizacyjnych ścieków zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego określone na podstawie art. 45 ust. 1 pkt 1.

2. Pozwolenie wodnoprawne jest wymagane również na:

- 1) gromadzenie ścieków, a także innych materiałów, prowadzenie odzysku lub unieszkodliwianie odpadów,
 - 2) wznoszenie obiektów budowlanych oraz wykonywanie innych robót,
 - 3) wydobywanie kamienia, żwiru, piasku, innych materiałów oraz ich składowanie
- na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią, jeżeli wydano decyzje, o których mowa w art. 40 ust. 3 i art. 83 ust. 2 pkt 1.

3. Pozwolenie wodnoprawne na szczególne korzystanie z wód jest jednocześnie pozwoleniem na wykonanie urządzeń wodnych służących do tego korzystania.

4. Pozwolenia wodnoprawne na wprowadzanie ścieków do wód wydawane są z uwzględnieniem postanowień rozdziałów 1—4 w dziale IV tytułu III ustawy — Prawo ochrony środowiska.

Art. 123. 1. Jeżeli o wydanie pozwolenia wodnoprawnego ubiega się kilka zakładów, których działal-

ność wzajemnie się wyklucza z powodu stanu zasobów wodnych, pierwszeństwo w uzyskaniu pozwolenia mają zakłady zaopatrujące w wodę ludność, następnie — zakłady, których korzystanie z wód przyczyni się do zwiększenia naturalnej lub sztucznej retencji wód lub poprawy stosunków biologicznych w środowisku wodnym.

2. Pozwolenie wodnoprawne nie rodzi praw do nieruchomości i urządzeń wodnych koniecznych do jego realizacji oraz nie narusza prawa własności i uprawnień osób trzecich przysługujących wobec tych nieruchomości i urządzeń. Informację tej treści zamieszcza się w pozwoleniu wodnoprawnym.

3. Wnioskodawcy, który nie uzyskał praw do nieruchomości lub urządzeń koniecznych do realizacji pozwolenia wodnoprawnego, nie przysługuje roszczenie o zwrot nakładów poniesionych w związku z otrzymaniem pozwolenia.

Art. 124. Pozwolenie wodnoprawne nie jest wymagane na:

- 1) uprawianie żeglugi na śródlądowych drogach wodnych,
- 2) holowanie oraz spław drewna,
- 3) wydobywanie kamienia, żwiru, piasku, innych materiałów oraz wycinanie roślin w związku z utrzymaniem wód, szlaków żeglownych oraz remontem urządzeń wodnych,
- 4) wykonanie pilnych prac zabezpieczających w okresie powodzi,
- 5) wykonanie studni o głębokości do 30 m na potrzeby zwykłego korzystania z wód,
- 6) odwadnianie obiektów lub wykopów budowlanych, jeżeli zasięg leja depresji nie wykracza poza granice terenu, którego zakład jest właścicielem,
- 7) rybackie korzystanie ze śródlądowych wód powierzchniowych.

Art. 125. Pozwolenie wodnoprawne nie może naruszać:

- 1) ustaleń warunków korzystania z wód regionu wodnego lub warunków korzystania z wód zlewni,
- 2) ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu,
- 3) wymagań ochrony zdrowia ludzi, środowiska oraz dóbr kultury wpisanych do rejestru zabytków, wynikających z odrębnych przepisów.

Art. 126. Wydania pozwolenia wodnoprawnego odmawia się, jeżeli:

- 1) projektowany sposób korzystania z wody narusza ustalenia dokumentów, o których mowa w art. 125 pkt 1 i 2, lub nie spełnia wymagań, o których mowa w art. 125 pkt 3,
- 2) projektowany sposób korzystania z wody dla celów energetyki wodnej nie zapewni wykorzystania potencjału hydroenergetycznego w sposób technicznie i ekonomicznie uzasadniony.

Art. 127. 1. Pozwolenie wodnoprawne wydaje się, w drodze decyzji, na czas określony.

2. Pozwolenie wodnoprawne na szczególne korzystanie z wód wydaje się na okres nie krótszy niż 10 lat, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, chyba że zakład ubiegający się o pozwolenie wnosi inaczej.

3. Pozwolenie wodnoprawne dotyczące wprowadzania do wód, ziemi lub do urządzeń kanalizacyjnych ścieków zawierających substancje niebezpieczne określone na podstawie art. 45 ust. 1 pkt 1 wydaje się na okres nie dłuższy niż 4 lata.

4. Pozwolenie na wycinanie roślin oraz wydobywanie kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów z wód lub z obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią wydaje się na okres nie dłuższy niż 5 lat.

5. Obowiązek ustalenia czasu obowiązywania nie dotyczy pozwoleń wodnoprawnych na wykonanie urządzeń wodnych.

6. Informację o wszczęciu postępowania wodnoprawnego właściwy organ podaje do publicznej wiadomości.

Art. 128. 1. W pozwoleniu wodnoprawnym ustala się cel i zakres korzystania z wód, warunki wykonywania uprawnień oraz obowiązki niezbędne ze względu na ochronę zasobów środowiska, interesów ludności i gospodarki, a w szczególności:

- 1) ilość pobieranej wody,
- 2) ograniczenia wynikające z konieczności zachowania przepływu nienaruszalnego,
- 3) sposób gospodarowania wodą,
- 4) ilość, stan i skład ścieków wykorzystywanych rolniczo oraz wprowadzanych do wód, do ziemi lub do urządzeń kanalizacyjnych, a w przypadku ścieków przemysłowych, jeżeli jest to uzasadnione, dopuszczalne ilości zanieczyszczeń, zwłaszcza ilości substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego, wyrażone w jednostkach masy przypadających na jednostkę wykorzystywanego surowca, materiału, paliwa lub powstającego produktu,
- 5) terminy pobierania i odprowadzania wody oraz wprowadzania ścieków dla zakładów, których działalność cechuje się sezonową zmiennością,
- 6) usytuowanie, warunki wykonania urządzenia wodnego, charakterystyczne rzędne piętrzenia oraz przepływy,
- 7) obowiązki wobec innych zakładów posiadających pozwolenie wodnoprawne, uprawnionych do rybactwa oraz osób narażonych na szkody w związku z wykonywaniem tego pozwolenia wodnoprawnego,
- 8) niezbędne przedsięwzięcia ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko,
- 9) sposób i zakres prowadzenia pomiarów ilości i jakości pobieranej wody, ścieków wprowadzanych

do wód, do ziemi lub do urządzeń kanalizacyjnych oraz wykorzystywanych rolniczo, a także sposób postępowania w przypadku uszkodzenia urządzeń pomiarowych,

- 10) prowadzenie okresowych pomiarów wydajności i poziomu zwierciadła wody w studni,
- 11) sposób postępowania w przypadku rozruchu, zatrzymania działalności bądź awarii urządzeń istotnych dla realizacji pozwolenia, a także rozmiar i warunki korzystania z wód oraz urządzeń wodnych w tych sytuacjach wraz z maksymalnym, dopuszczalnym czasem trwania tych warunków,
- 12) zasięg obszaru objętego zakazem, o którym mowa w art. 65 ust. 1 pkt 3.

2. W razie potrzeby w pozwoleniu wodnoprawnym dodatkowo ustala się obowiązek:

- 1) prowadzenia pomiarów jakości wód podziemnych oraz wód płynących poniżej i powyżej miejsca zrzutu ścieków, z określeniem częstotliwości i metod tych pomiarów,
- 2) prowadzenia badań ścieków przeznaczonych do rolniczego wykorzystania, a w uzasadnionych przypadkach także badań zawartości metali ciężkich w glebie na obszarach, na których rolniczo wykorzystuje się ścieki,
- 3) wykonania robót lub uczestniczenia w kosztach utrzymania urządzeń wodnych, stosownie do odnoszonych korzyści,
- 4) wykonania robót lub uczestniczenia w kosztach utrzymania wód, stosownie do zwiększenia tych kosztów w wyniku realizacji tego pozwolenia,
- 5) odtworzenia retencji przez budowę służących do tego celu urządzeń wodnych lub realizację innych przedsięwzięć, jeżeli w wyniku realizacji pozwolenia wodnoprawnego nastąpi zmniejszenie naturalnej lub sztucznej retencji wód śródlądowych,
- 6) wykonania przedsięwzięć służących zarybianiu wód powierzchniowych lub uczestniczenia w kosztach tych przedsięwzięć, jeżeli w wyniku realizacji pozwolenia wodnoprawnego nastąpi zmniejszenie populacji ryb lub utrudnienie ich migracji.

3. Integralną część pozwolenia wodnoprawnego na korzystanie z wód powierzchniowych za pomocą urządzeń do jej piętrzenia lub na zależne od siebie korzystanie z wód przez kilka zakładów stanowi instrukcja gospodarowania wodą, zatwierdzona w tym pozwoleniu lub odrębnej decyzji przez organ wydający pozwolenie.

4. Integralną część pozwolenia wodnoprawnego na wykonanie urządzeń melioracji wodnych stanowi instrukcja utrzymywania systemu tych urządzeń, zatwierdzona w tym pozwoleniu lub odrębnej decyzji przez organ wydający pozwolenie.

Art. 129. Na szczególne korzystanie z wód przez zakład pobierający wodę a następnie wprowadzający ścieki do wód lub do ziemi wydaje się jedno pozwolenie wodnoprawne.

Art. 130. 1. Na wspólne korzystanie z wód przez kilka zakładów może być wydane jedno pozwolenie wodnoprawne.

2. Zakłady, o których mowa w ust. 1, występują z wnioskiem o pozwolenie wodnoprawne, wskazując jeden z tych zakładów jako zakład główny.

3. Urządzenia wodne służące do wspólnego korzystania z wód utrzymuje zakład główny.

4. Rozliczenie finansowe zakładu głównego z pozostałymi zakładami, posiadającymi wspólne pozwolenie wodnoprawne, w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska oraz administracyjnych kar pieniężnych ponoszonych na podstawie ustawy — Prawo ochrony środowiska następuje na podstawie umowy.

Art. 131. 1. Pozwolenie wodnoprawne wydaje się na wniosek.

2. Do wniosku dołącza się:

- 1) operat wodnoprawny, zwany dalej „operatem”,
- 2) decyzję o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów jest ona wymagana; jeżeli decyzja ta nie jest wymagana — wypis i wyrys z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, jeżeli plan ten został sporządzony,
- 3) opis prowadzenia zamierzonej działalności sporządzony w języku nietechnicznym.

3. Do wniosku o wydanie pozwolenia wodnoprawnego na wprowadzanie do urządzeń kanalizacyjnych ścieków zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego określone na podstawie art. 45 ust. 1 pkt 1, oprócz odpowiednich dokumentów, o których mowa w ust. 2, dołącza się zgodę właściciela tych urządzeń.

4. Pozwolenie wodnoprawne na wykonanie urządzeń wodnych może być wydane na podstawie projektu tych urządzeń, jeżeli projekt ten odpowiada wymaganiom operatu, o którym mowa w art. 132.

Art. 132. 1. Operat sporządza się w formie opisowej i graficznej.

2. Część opisowa operatu zawiera:

- 1) oznaczenie zakładu ubiegającego się o wydanie pozwolenia, jego siedziby i adresu,
- 2) wyszczególnienie:
 - a) celu i zakresu zamierzonego korzystania z wód,
 - b) rodzaju urządzeń pomiarowych oraz znaków żeglugowych,
 - c) stanu prawnego nieruchomości usytuowanych w zasięgu oddziaływania zamierzonego korzystania z wód lub planowanych do wykonania urządzeń wodnych,
 - d) obowiązków ubiegającego się o wydanie pozwolenia w stosunku do osób trzecich,
- 3) charakterystykę wód objętych pozwoleniem wodnoprawnym,

4) ustalenia wynikające z warunków korzystania z wód regionu wodnego,

5) określenie wpływu gospodarki wodnej zakładu na wody powierzchniowe oraz podziemne,

6) sposób postępowania w przypadku rozruchu, zatrzymania działalności bądź wystąpienia awarii, jak również rozmiar i warunki korzystania z wód oraz urządzeń wodnych w tych sytuacjach.

3. Część graficzna operatu zawiera:

- 1) plan urządzeń wodnych, naniesiony na mapę sytuacyjno-wysokościową terenu z zaznaczonymi nieruchomościami, usytuowanymi w zasięgu oddziaływania zamierzonego korzystania z wód lub planowanych do wykonania urządzeń wodnych, z oznaczeniem powierzchni nieruchomości oraz właścicieli, ich siedzib i adresów,
- 2) zasadnicze przekroje podłużne i poprzeczne urządzeń wodnych oraz koryt wody płynącej w zasięgu oddziaływania tych urządzeń,
- 3) schemat rozmieszczenia urządzeń pomiarowych oraz znaków żeglugowych,
- 4) schemat funkcjonalny lub technologiczny urządzeń wodnych.

4. Operat, na którego podstawie wydaje się pozwolenie wodnoprawne na pobór wód, oprócz odpowiednich danych, o których mowa w ust. 2 i 3, zawiera:

- 1) określenie wielkości średniego dobowego poboru wody z podaniem bilansu zapotrzebowania wody w okresie obowiązywania pozwolenia wodnoprawnego,
- 2) opis techniczny urządzeń służących do poboru wody,
- 3) określenie rodzajów urządzeń służących do rejestracji oraz pomiaru poboru wody,
- 4) określenie zakresu i częstotliwości wykonywania wymaganych analiz pobieranej wody.

5. Operat, na podstawie którego wydaje się pozwolenie wodnoprawne na wprowadzanie ścieków do wód, ziemi lub do urządzeń kanalizacyjnych, oprócz odpowiednich danych, o których mowa w ust. 2 i 3, zawiera:

- 1) określenie ilości, stanu i składu ścieków oraz przewidywanego sposobu i efektu ich oczyszczania,
- 2) opis instalacji i urządzeń służących do gromadzenia, oczyszczania oraz odprowadzania ścieków,
- 3) określenie zakresu i częstotliwości wykonywania wymaganych analiz odprowadzanych ścieków oraz wód podziemnych lub wód powierzchniowych powyżej i poniżej miejsca zrzutu ścieków,
- 4) opis urządzeń służących do pomiaru oraz rejestracji ilości, stanu i składu odprowadzanych ścieków,
- 5) opis jakości wody w miejscu zamierzonego wprowadzania ścieków,
- 6) informację o sposobie zagospodarowania osadów ściekowych.

6. Operat, na podstawie którego wydaje się pozwolenie wodnoprawne na rolnicze wykorzystanie ścieków, oprócz odpowiednich danych, o których mowa w ust. 2 i 3, zawiera określenie:

- 1) ilości, składu i rodzaju ścieków,
- 2) jednostkowych dawek ścieków i okresów ich stosowania,
- 3) powierzchni i charakterystyki gruntów przeznaczonych do rolniczego wykorzystania ścieków.

7. Operat, na podstawie którego wydaje się pozwolenie wodnoprawne na piętrzenie wód powierzchniowych lub na zależne od siebie korzystanie z wód przez kilka zakładów, oprócz odpowiednich danych, o których mowa w ust. 2 i 3, zawiera projekt instrukcji gospodarowania wodą, a operat, na podstawie którego wydaje się pozwolenie wodnoprawne na wykonanie urządzeń melioracji wodnych — projekt instrukcji utrzymywania systemu tych urządzeń.

8. Do operatu, na podstawie którego wydaje się pozwolenie wodnoprawne na pobór wód podziemnych oraz na odwodnienie zakładu górniczego lub obiektu budowlanego za pomocą otworów wiertniczych, dołącza się dokumentację hydrogeologiczną.

9. Organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego może odstąpić od niektórych wymagań dotyczących operatu, z wyjątkiem wymagań, o których mowa w ust. 8.

10. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju wsi określi, w drodze rozporządzenia, zakres instrukcji gospodarowania wodą i instrukcji utrzymania systemów melioracyjnych, kierując się funkcją urządzeń wodnych oraz koniecznością zaspokojenia potrzeb wodnych korzystających z wód, stosownie do posiadanych przez nich uprawnień.

Art. 133. 1. W przypadku naruszenia interesów osób trzecich, zmiany sposobu użytkowania wód w regionie wodnym lub zmiany uprawnień innego zakładu, mających wpływ na wykonywanie pozwolenia wodnoprawnego, organ wydający pozwolenie wodnoprawne może je odpowiednio zmienić, w szczególności nakładając na zakład obowiązki, o których mowa w art. 128 ust. 2, lub obowiązek:

- 1) wykonania ekspertyzy,
- 2) wykonania i utrzymywania urządzeń zapobiegających szkodom,
- 3) opracowania lub zaktualizowania instrukcji gospodarowania wodą albo instrukcji utrzymywania systemu urządzeń melioracji wodnych.

2. Zakład, który odnosi korzyści ze zmiany pozwolenia wodnoprawnego na podstawie ust. 1, uczestniczy w kosztach zmiany tego pozwolenia wodnoprawnego stosownie do uzyskanych korzyści.

3. Podziału kosztów, o których mowa w ust. 2, dokonuje, w drodze decyzji, organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego.

Art. 134. 1. Następca prawny zakładu, który uzyskał pozwolenie wodnoprawne, przejmuje prawa i obowiązki wynikające z tego pozwolenia, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Jeżeli pozwolenie wodnoprawne dotyczy eksploatacji instalacji, przejście praw i obowiązków wynikających z pozwolenia następuje na zasadach określonych w ustawie — Prawo ochrony środowiska.

Art. 135. Pozwolenie wodnoprawne wygasa, jeżeli:

- 1) upłynął okres, na który było wydane,
- 2) zakład zrzekł się uprawnień ustalonych w tym pozwoleniu,
- 3) zakład nie rozpoczął wykonywania urządzeń wodnych w terminie 2 lat od dnia, w którym pozwolenie wodnoprawne na wykonanie tych urządzeń stało się ostateczne.

Art. 136. 1. Pozwolenie wodnoprawne można cofnąć lub ograniczyć bez odszkodowania, jeżeli:

- 1) zakład zmienia cel i zakres korzystania z wód lub warunki wykonywania uprawnień ustalonych w pozwoleniu,
- 2) urządzenia wodne wykonane zostały niezgodnie z warunkami ustalonymi w pozwoleniu wodnoprawnym lub nie są należycie utrzymywane,
- 3) zakład nie realizuje obowiązków wobec innych zakładów posiadających pozwolenie wodnoprawne, uprawnionych do rybactwa oraz osób narażonych na szkody, albo nie realizuje przedsięwzięć ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko, ustalonych w pozwoleniu,
- 4) zasoby wód podziemnych uległy zmniejszeniu w sposób naturalny,
- 5) zakład nie rozpoczął w terminie korzystania z uprawnień wynikających z pozwolenia wodnoprawnego, z powodów innych niż określone w art. 135 pkt 3, lub nie korzystał z tych uprawnień przez okres co najmniej 2 lat,
- 6) nastąpiła zmiana przepisów, o których mowa w art. 45 ust. 1 pkt 3 i ust. 2.

2. Przeglądu ustaleń pozwoleń wodnoprawnych na pobór wody lub wprowadzanie ścieków do wód, do ziemi lub urządzeń kanalizacyjnych, a także realizacji tych pozwoleń właściwy organ dokonuje co najmniej raz na 4 lata; w przypadku zaistnienia okoliczności, o których mowa w ust. 1, właściwy organ z urzędu może cofnąć lub ograniczyć pozwolenie wodnoprawne bez odszkodowania.

Art. 137. 1. Pozwolenie wodnoprawne można cofnąć lub ograniczyć za odszkodowaniem, jeżeli jest to uzasadnione interesem ludności, ochroną środowiska albo ważnymi względami gospodarczymi.

2. O odszkodowaniu orzeka, w drodze decyzji, organ właściwy do cofnięcia lub ograniczenia pozwolenia wodnoprawnego, na warunkach określonych w ustawie.

3. Odszkodowanie przysługuje od:

- 1) starosty, z budżetu powiatu — jeżeli cofnięcie lub ograniczenie pozwolenia jest uzasadnione interesem ludności,
- 2) marszałka województwa, z budżetu urzędu marszałkowskiego — jeżeli cofnięcie lub ograniczenie pozwolenia jest uzasadnione ochroną środowiska,
- 3) tego, który odniesie korzyści z cofnięcia lub ograniczenia pozwolenia wodnoprawnego — jeżeli cofnięcie lub ograniczenie pozwolenia wodnoprawnego jest uzasadnione ważnymi względami gospodarczymi.

Art. 138. 1. Stwierdzenie wygaśnięcia, cofnięcie lub ograniczenie pozwolenia wodnoprawnego następuje z urzędu lub na wniosek strony, w drodze decyzji.

2. Decyzją o wygaśnięciu lub cofnięciu można nałożyć obowiązek usunięcia negatywnych skutków w środowisku wynikających z wykonywania pozwolenia wodnoprawnego lub powstałych w wyniku działalności prowadzonej niezgodnie z warunkami określonymi w pozwoleniu wodnoprawnym oraz określić zakres i termin wykonania tego obowiązku.

Art. 139. 1. W decyzji stwierdzającej wygaśnięcie lub cofnięcie pozwolenia wodnoprawnego można określić obowiązki zakładu niezbędne do kształtowania zasobów wodnych, a w szczególności zobowiązać zakład do usunięcia urządzeń wodnych i innych obiektów, które zostały wykonane lub były użytkowane na podstawie tego pozwolenia.

2. W przypadku wygaśnięcia lub cofnięcia pozwolenia wodnoprawnego urządzenia wodne lub ich części, których pozostawienie jest niezbędne do kształtowania zasobów wodnych, z zastrzeżeniem ust. 3, mogą być przejęte bez odszkodowania na własność właściciela wody, chyba że właściciel urządzenia wodnego, w terminie 6 miesięcy od dnia, w którym decyzja o wygaśnięciu lub cofnięciu pozwolenia wodnoprawnego stała się ostateczna, rozporządzi prawem własności tego urządzenia.

3. Przepis ust. 2 nie dotyczy stawów oraz gruntów, na których znajdują się urządzenia wodne, o których mowa w ust. 2.

4. W decyzji stwierdzającej wygaśnięcie lub cofnięcie pozwolenia wodnoprawnego orzeka się o niezbędności pozostawienia urządzenia wodnego.

5. Przeniesienie prawa własności do urządzenia wodnego, o którym mowa w ust. 2, następuje w drodze decyzji stanowiącej podstawę dokonania wpisu właściciela urządzenia wodnego w księdze wieczystej nieruchomości (zbiorniku dokumentów).

Art. 140. 1. Organem właściwym do wydawania pozwoleń wodnoprawnych, z zastrzeżeniem ust. 2, jest starosta, wykonujący to zadanie jako zadanie z zakresu administracji rządowej.

2. Wojewoda wydaje pozwolenia wodnoprawne:

- 1) jeżeli szczególne korzystanie z wód lub wykonywanie urządzeń wodnych jest związane z przedsię-

wzięciami mogącymi znacząco oddziaływać na środowisko, dla których obowiązek sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko wynika z przepisów o ochronie środowiska, oraz z eksploatacją instalacji lub urządzeń wodnych na terenach zakładów w rozumieniu ustawy — Prawo ochrony środowiska zaliczanych do tych przedsięwzięć,

- 2) na wykonanie urządzeń wodnych zabezpieczających przed powodzią,
- 3) na przerzuty wody,
- 4) na wprowadzanie do wód powierzchniowych substancji chemicznych hamujących rozwój glonów,
- 5) o których mowa w art. 122 ust. 2,
- 6) jeżeli szczególne korzystanie z wód lub wykonanie urządzeń wodnych odbywa się na terenach zamkniętych w rozumieniu przepisów ustawy — Prawo ochrony środowiska.

3. Organ właściwy do wydawania pozwolenia wodnoprawnego jest właściwy w sprawach stwierdzenia wygaśnięcia, cofnięcia lub ograniczenia tego pozwolenia, a także orzeczenia o przeniesieniu prawa własności urządzenia wodnego na własność właściciela wody.

Art. 141. Przepisy art. 122—140 dotyczące wykonywania studni do poboru wód podziemnych nie naruszają przepisów ustawy — Prawo geologiczne i górnicze.

Rozdział 5

Instrumenty ekonomiczne służące gospodarowaniu wodami

Art. 142. Instrumenty ekonomiczne służące gospodarowaniu wodami stanowią:

- 1) należności za korzystanie ze śródlądowych dróg wodnych oraz urządzeń wodnych stanowiących własność Skarbu Państwa, usytuowanych na śródlądowych wodach powierzchniowych,
- 2) opłaty, o których mowa w art. 13 ust. 3,
- 3) opłaty, o których mowa w art. 20 ust. 10.

Art. 143. Należności za korzystanie ze śródlądowych dróg wodnych oraz urządzeń wodnych stanowiących własność Skarbu Państwa, usytuowanych na śródlądowych wodach powierzchniowych, zwane dalej „należnościami”, uiszcza się za:

- 1) żeglugę oraz przewóz ludzi lub towarów obiektami pływającymi,
- 2) holowanie lub spław drewna,
- 3) korzystanie ze śluz lub pochylni.

Art. 144. 1. Z uiszczenia należności zwolnione są:

- 1) łodzie sportowo-turystyczne i inne małe statki (do 15 ton nośności); zwolnienie nie dotyczy należności za korzystanie ze śluz lub pochylni,
- 2) statki jednostek organizacyjnych właściciela wód lub urządzeń wodnych zlokalizowanych na wodach

oraz jednostek państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej,

- 3) statki jednostek sił zbrojnych, jednostek organizacyjnych resortu spraw wewnętrznych oraz jednostek ratowniczych,
- 4) statki inspektoratów żegluga śródlądowej,
- 5) statki Państwowej i Społecznej Straży Rybackiej,
- 6) statki urzędów morskich,
- 7) promy leżące w ciągach dróg publicznych.

2. Od uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych ogólnokształcących i zawodowych oraz od studentów szkół wyższych należności za śluzowanie obniża się o połowę.

Art. 145. Należności za żeglugę statków pasażerskich oraz wycieczkowych ustala się w zależności od ilości miejsc pasażerskich i długości przebytej drogi w jednym rejsie, a za żeglugę pustych statków towarowych oraz barek — za jeden tonokilometr nośności wymierzonej.

Art. 146. 1. Należność za przewóz towarów ustala się dla odcinków dróg wodnych w zależności od masy przewożonych towarów i długości trasy; masę towarów zaokrągla się do pełnych ton, a wysokość należności — do pełnych dziesiątek groszy.

2. Jeżeli należność za przewóz towarów byłaby niższa od należności za żeglugę pustego statku, należność ustala się jak za przejazd pustego statku.

3. W śluzach wielostopniowych każdą komorę uznaje się za osobną śluzę.

Art. 147. 1. Należność za przewóz, holowanie lub spław drewna ustala się za tonokilometry.

2. Masę drewna ustala się na podstawie dokumentu przewozowego wystawionego przez przewoźnika; jeżeli w dokumencie przewozowym nie podano ilości metrów sześciennych drewna albo przewoźnik nie wystawił dokumentu przewozowego, przyjmuje się, że 1 m³ drewna odpowiada 3,5 m² powierzchni tratwy, co równa się masie 0,7 t.

Art. 148. Należność za korzystanie ze śluz lub pochylni ustala się w zależności od rodzaju i wielkości statku oraz od godzin korzystania z tych urządzeń: w godzinach od 7⁰⁰ do 16⁰⁰ albo od 16⁰⁰ do 7⁰⁰.

Art. 149. 1. Wysokość należności ustala jednostka organizacyjna odpowiedzialna za utrzymanie odcinków śródlądowych dróg wodnych lub urządzeń wodnych stanowiących własność Skarbu Państwa, zwana dalej „właściwą jednostką organizacyjną”, na podstawie informacji składanej przez zakład obowiązany do uiszczania należności, z zastrzeżeniem ust. 5.

2. Informacja, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać dane dotyczące przewozów towarowych wyrażonych w tonokilometrach, rejsów statków pasażerskich lub wycieczkowych, rejsów pustych statków towarowych lub barek, liczby śluzowań oraz

przejść przez pochylnię, uwzględniając odpowiednio art. 145—147.

3. Zakład, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązany do składania informacji, o której mowa w ust. 2, właściwej jednostce organizacyjnej w terminie do 15 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym żegluga była wykonywana.

4. Jeżeli zakład nie złoży informacji w terminie, o którym mowa w ust. 3, właściwa jednostka organizacyjna ustala wysokość należności na podstawie własnych ustaleń.

5. Należności za korzystanie ze śluz lub pochylni przez statki, o których mowa w art. 144 ust. 1 pkt 1, pobiera się bezpośrednio w miejscu śluzowania lub przejścia przez pochylnię, z uwzględnieniem zasady, o której mowa w art. 144 ust. 2; za pobraną należność wystawia się potwierdzenie uiszczenia należności.

Art. 150. 1. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) odcinki dróg wodnych, o których mowa w art. 146 ust. 1, kierując się infrastrukturą oraz kosztami utrzymania tych dróg,
- 2) stawki należności,
- 3) jednostki organizacyjne, uprawnione do pobierania należności oraz sposób ustalania i pobierania należności,
- 4) wzór formularza do składania informacji, o której mowa w art. 149 ust. 2.

2. Realizując upoważnienie, o którym mowa w ust. 1, minister będzie kierował się rodzajem i wielkością obiektów pływających, masą przewożonych towarów, ilością miejsc pasażerskich oraz nośnością wymierzoną, rodzajem i wielkością obiektów pływających oraz porą korzystania z tych urządzeń, uwzględniając komu zostało powierzono utrzymanie poszczególnych odcinków śródlądowych dróg wodnych oraz urządzeń wodnych, potrzebą jednolitego ujęcia w składanych informacjach danych koniecznych do ustalenia należności, mając na względzie, że maksymalna stawka należności za:

- 1) żeglugę pustych statków towarowych i barek nie może być wyższa niż 0,5 gr za jeden tonokilometr nośności wymierzonej, a statków pasażerskich i wycieczkowych — 2,5 gr za iloczyn jednego miejsca na statku i każdego kilometra przebytej drogi wodnej,
- 2) przewóz towarów oraz holowanie i spław drewna nie może być wyższa niż 2 gr za jeden tonokilometr,
- 3) jedno przejście przez śluzę lub pochylnię w godzinach od 7⁰⁰ do 16⁰⁰ nie może być wyższa niż 2% najniższego wynagrodzenia za pracę pracowników, określonego na podstawie odrębnych przepisów dla roku poprzedniego, a w godzinach od 16⁰⁰ do 7⁰⁰ — 4% tego wynagrodzenia.

Art. 151. 1. Stawki należności, o których mowa w art. 150, podlegają z dniem 1 stycznia każdego roku kalendarzowego podwyższeniu w stopniu odpowiadają-

jącym wskaźnikowi zmian cen towarów i usług konsumpcyjnych planowanemu w ustawie budżetowej na ten rok.

2. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej, nie później niż do dnia 30 listopada każdego roku, w drodze obwieszczenia w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, ogłasza wysokość stawek należności na rok następny.

Art. 152. Należności i opłaty, o których mowa w art. 142, stanowią dochód środka specjalnego Prezesa Krajowego Zarządu, przeznaczonego na:

- 1) utrzymanie katastru wodnego,
- 2) opracowanie planów gospodarowania wodami,
- 3) odbudowę ekosystemów zdegradowanych przez niewłaściwą eksploatację zasobów wodnych.

Rozdział 6

Kataster wodny

Art. 153. 1. Kataster wodny jest systemem informacyjnym o gospodarowaniu wodami, składającym się z dwóch działów (Dział I i Dział II).

2. W Dziale I katastru wodnego gromadzi się i aktualizuje dane dotyczące:

- 1) sieci hydrograficznej oraz hydrologicznych i meteorologicznych posterunków obserwacyjno-pomiarowych,
- 2) zasobów wód podziemnych, lokalizacji głównych zbiorników wód podziemnych oraz sieci stacjonarnych obserwacji wód,
- 3) ilości i jakości zasobów wód powierzchniowych oraz podziemnych,
- 4) wielkości poboru wody powierzchniowej i podziemnej,
- 5) źródeł i charakterystyki zanieczyszczeń punktowych oraz obszarowych,
- 6) stanu biologicznego środowiska wodnego oraz terenów zalewowych,
- 7) obwodów rybackich oraz rybackiej przydatności wód (bonitacji),
- 8) użytkowania wód wraz z charakterystyką korzystania z wód,
- 9) pozwoleń wodnoprawnych,
- 10) urządzeń wodnych,
- 11) stref i obszarów ochronnych oraz obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, ustanowionych na podstawie ustawy,
- 12) spótek wodnych.

3. Dział II katastru wodnego zawiera plany, o których mowa w art. 113 ust. 1 pkt 1—3, oraz listy, o których mowa w art. 90 ust. 1 pkt 8 i w art. 92 ust. 3 pkt 14.

4. Źródłem danych katastru wodnego w zakresie nieruchomości jest ewidencja gruntów i budynków, o której mowa w art. 2 pkt 8 ustawy z dnia 17 maja

1989 r. — Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2000 r. Nr 100, poz. 1086 i Nr 120, poz. 1268 oraz z 2001 r. Nr 110, poz. 1189).

Art. 154. 1. Kataster wodny, o którym mowa w art. 153, prowadzi się dla obszaru państwa z uwzględnieniem podziału państwa na obszary dorzeczy i regiony wodne.

2. Kataster wodny dla obszaru państwa prowadzony jest przez Prezesa Krajowego Zarządu i obejmuje dane określone w art. 153 ust. 2 pkt 1—3 i 10 oraz w ust. 3.

3. Kataster wodny dla regionu wodnego prowadzony jest przez dyrektora regionalnego zarządu i obejmuje dane określone w art. 153 ust. 2 i 3.

Art. 155. 1. Organy administracji publicznej, jednostki badawczo-rozwojowe, a także zakłady oraz właściciele urządzeń wodnych obowiązani są do nieodpłatnego przekazywania danych niezbędnych do prowadzenia katastru wodnego.

2. Kataster wodny jest udostępniany do wglądu nieodpłatnie.

3. Wyszukiwanie informacji, sporządzanie kopii dokumentów oraz ich przesyłanie odbywa się na podstawie przepisów ustawy — Prawo ochrony środowiska, regulujących zasady dostępu do informacji o środowisku i jego ochronie.

Rozdział 7

Kontrola gospodarowania wodami

Art. 156. 1. Kontrola gospodarowania wodami dotyczy:

- 1) stanu realizacji planów i programów dotyczących gospodarki wodnej, ustalonych na podstawie ustawy,
- 2) korzystania z wód,
- 3) ochrony wód przed zanieczyszczeniem,
- 4) przestrzegania warunków ustalonych w decyzjach wydanych na podstawie ustawy,
- 5) utrzymania wód oraz urządzeń wodnych,
- 6) przestrzegania nałożonych na właścicieli gruntów obowiązków oraz ograniczeń,
- 7) przestrzegania warunków obowiązujących w strefach i obszarach ochronnych ustanowionych na podstawie ustawy,
- 8) stanu jakości wody ujmowanej do zaopatrzenia ludności oraz wody w kąpieliskach,
- 9) jakości wód przeznaczonych do bytowania ryb, skorupiaków i mięczaków w warunkach naturalnych,
- 10) stężeń azotanów w wodach wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych,
- 11) przestrzegania warunków obowiązujących na wałach przeciwpowodziowych oraz na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią,

- 12) stanu zabezpieczenia przed powodzią oraz przebiegu usuwania skutków powodzi związanych z utrzymaniem wód oraz urządzeń wodnych,
- 13) ustawiania i utrzymywania stałych urządzeń pomiarowych na brzegach i w wodach,
- 14) wykonywania w pobliżu urządzeń wodnych robót lub czynności, które mogą zagrażać tym urządzeniom lub spowodować ich uszkodzenie,
- 15) usuwania szkód związanych z ruchem zakładu górniczego w zakresie gospodarki wodnej.

2. Kontrolę, o której mowa w ust. 1, wykonują odpowiednio Prezes Krajowego Zarządu oraz dyrektorzy regionalnych zarządów, z wyjątkiem kontroli, o której mowa w ust. 1 pkt 8, wykonywanej przez Inspekcję Sanitarną, oraz kontroli, o której mowa w ust. 1 pkt 3, 9 i 10, wykonywanej przez Inspekcję Ochrony Środowiska.

3. Przepis ust. 2 nie narusza przepisów ustawy — Prawo budowlane oraz przepisów ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. Nr 77, poz. 335, z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 121, poz. 770, Nr 133, poz. 885 i Nr 141, poz. 943, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 12, poz. 136 i Nr 109, poz. 1157 oraz z 2001 r. Nr 38, poz. 452, Nr 63, poz. 638 i 639, Nr 76, poz. 811, Nr 100, poz. 1085 i Nr 110, poz. 1189).

Art. 157. 1. Kontrolę wykonują Prezes Krajowego Zarządu, dyrektorzy regionalnych zarządów oraz upoważnieni przez nich pracownicy, odpowiednio Krajowego Zarządu i regionalnych zarządów, zwani dalej „inspektorami”.

2. Przy wykonywaniu kontroli w zakresie gospodarki wodnej inspektor uprawniony jest do:

- 1) wstępu wraz z pracownikami pomocniczymi, rzeczoznawcami i niezbędnym wyposażeniem przez całą dobę na teren nieruchomości, na której znajdują się urządzenia wodne lub prowadzona jest działalność związana z korzystaniem z wód,
- 2) przeprowadzania niezbędnych badań lub wykonywania innych czynności kontrolnych w celu ustalenia, na terenie kontrolowanej nieruchomości, przestrzegania warunków wynikających z ustawy, a także stanu urządzeń wodnych,
- 3) żądania pisemnych lub ustnych informacji oraz wzywania i przesłuchiwania osób w zakresie niezbędnym do ustalenia stanu faktycznego,
- 4) żądania okazywania dokumentów i udostępnienia wszelkich danych mających związek z problematyką kontroli.

Art. 158. Kontrolowany z zachowaniem przepisów o tajemnicy państwowej i służbowej oraz o zakwaterowaniu sił zbrojnych jest obowiązany umożliwić inspektorowi przeprowadzenie kontroli, a w szczególności umożliwić dokonanie czynności, o których mowa w art. 157 ust. 2.

Art. 159. 1. Z czynności kontrolnych inspektor sporządza protokół, którego jeden egzemplarz doręcza kontrolowanemu zakładowi.

2. Protokół podpisują inspektor i upoważniony przedstawiciel kontrolowanego, który może wnieść do protokołu umotywowane zastrzeżenia i uwagi.

3. W przypadku odmowy podpisania protokołu przez upoważnionego przedstawiciela kontrolowanego, inspektor czyni o tym wzmiankę w protokole, a odmawiający podpisu może w terminie 7 dni przedstawić swoje stanowisko na piśmie odpowiednio Prezesowi Krajowego Zarządu lub dyrektorowi regionalnego zarządu.

Art. 160. 1. Na podstawie ustaleń kontroli Prezes Krajowego Zarządu lub dyrektor regionalnego zarządu może:

- 1) wydać kontrolowanemu zarządzenie pokontrolne,
- 2) wystąpić do właściwego organu o wszczęcie postępowania administracyjnego przewidzianego przepisami ustawy.

2. Prezes Krajowego Zarządu oraz dyrektor regionalnego zarządu może wystąpić z wnioskiem o przeprowadzenie postępowania służbowego lub innego przewidzianego prawem postępowania przeciwko osobom winnym dopuszczenia do uchybień i powiadomienie, w określonym terminie, o wynikach tego postępowania i podjętych działaniach.

Art. 161. 1. Prezes Krajowego Zarządu oraz dyrektor regionalnego zarządu współdziałają w wykonywaniu czynności kontrolnych z innymi organami kontroli, organami administracji publicznej, organami obrony cywilnej oraz organizacjami społecznymi.

2. Współdziałanie to obejmuje w szczególności:

- 1) rozpatrywanie wniosków o przeprowadzenie kontroli,
- 2) przekazywanie właściwym organom administracji publicznej informacji o wynikach przeprowadzonych kontroli,
- 3) wymianę informacji o wynikach kontroli,
- 4) współpracę ze Strażą Graniczną w wykonywaniu kontroli w strefie nadgranicznej.

Art. 162. 1. Organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego wzywa zakład do usunięcia, w określonym terminie, zaniezań w zakresie gospodarki wodnej, w wyniku których może powstać stan zagrażający życiu lub zdrowiu ludzi albo zwierząt bądź środowisku.

2. Jeżeli zanieżania zakładu nie zostaną usunięte w określonym terminie, organ, o którym mowa w ust. 1, może wydać decyzję o unieruchomieniu zakładu lub jego części, do czasu usunięcia zaniezań.

3. Podjęcie wstrzymanej działalności może nastąpić za zgodą organu, o którym mowa w ust. 1, działającego w porozumieniu z właściwym dyrektorem regionalnego zarządu, po stwierdzeniu, że usunięto zanieżania, o których mowa w ust. 1.

4. Przepisów ust. 1—3 nie stosuje się, jeżeli zanieżania, o których mowa w ust. 1, dotyczą wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi.

Art. 163. 1. W przypadku stwierdzenia w wyniku kontroli, iż woda w kąpielisku nie spełnia warunków, o których mowa w art. 50 ust. 3, organ Inspekcji Sanitarnej orzeka o zakazie kąpeli i powiadamia o tym miejscową ludność w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości.

2. Przepis ust. 1 nie narusza uprawnień Inspekcji Sanitarnej, określonych w odrębnych przepisach.

DZIAŁ VII

Spółki wodne i związki wałowe

Rozdział 1

Tworzenie spółek wodnych i związków wałowych

Art. 164. 1. Spółki wodne oraz związki wałowe są formami organizacyjnymi, które nie działają w celu osiągnięcia zysku, zrzeszają osoby fizyczne lub prawne i mają na celu zaspokajanie wskazanych ustawą potrzeb w dziedzinie gospodarowania wodami.

2. Spółki wodne mogą być tworzone w szczególności do wykonywania, utrzymywania oraz eksploatacji urządzeń służących do:

- 1) zapewnienia wody dla ludności,
- 2) ochrony wód przed zanieczyszczeniem,
- 3) ochrony przed powodzią,
- 4) melioracji wodnych oraz prowadzenia racjonalnej gospodarki na terenach zmeliorowanych,
- 5) wykorzystywania wody do celów przeciwpożarowych,
- 6) utrzymywania wód.

3. Spółki wodne nie mogą prowadzić działalności w zakresie uregulowanym ustawą o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

4. Spółki wodne mogą korzystać z pomocy państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego, w formie dotacji, udzielanej zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych dotyczącymi dotacji podmiotowych udzielanych z budżetu państwa oraz dotacji przedmiotowych udzielanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

5. Udzielenie spółce wodnej, wykonującej urządzenie melioracji wodnych, pomocy, o której mowa w ust. 4, może nastąpić wówczas, gdy obszar przewidziany do melioracji stanowi zwarty kompleks i został zakwalifikowany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego do rolniczego zagospodarowania, zasięg oraz projekt techniczny melioracji zostały uzgodnione z wojewodą, a udział własny członków spółki odpowiada co najmniej kwocie wyliczonej zgodnie z art. 74 oraz przepisami wydanymi na podstawie art. 78 ust. 1.

6. Spółki wodne mogą łączyć się w związki spółek wodnych.

7. Do związków spółek wodnych stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące spółek wodnych, z tym że prawa i obowiązki przysługujące wobec spółek wodnych staroście, w stosunku do związków spółek wodnych wykonuje marszałek województwa.

8. Związki wałowe mogą być tworzone do wykonywania i utrzymywania wałów przeciwpowodziowych wraz z urządzeniami wodnymi stanowiącymi ich wyposażenie.

9. Przepisy dotyczące spółek wodnych i ich związków stosuje się odpowiednio do związków wałowych.

Art. 165. 1. Utworzenie spółki wodnej następuje w drodze porozumienia co najmniej 3 osób fizycznych lub prawnych, zawartego w formie pisemnej.

2. Do utworzenia spółki wodnej wymagane jest:

- 1) uchwalenie statutu spółki przez osoby zainteresowane utworzeniem spółki,
- 2) dokonanie wyboru organów spółki.

3. Starosta właściwy miejscowo dla siedziby spółki wodnej zatwierdza statut spółki w drodze decyzji; w przypadku niezgodności statutu z prawem starosta wzywa do usunięcia niezgodności statutu z prawem w określonym terminie, a jeżeli niezgodności nie zostaną usunięte — odmawia, w drodze decyzji, jego zatwierdzenia.

4. Spółka wodna nabywa osobowość prawną z chwilą uprawomocnienia się decyzji starosty o zatwierdzeniu statutu.

5. Osoby, które działały w imieniu spółki przed nabyciem przez nią osobowości prawnej, odpowiadają solidarnie za szkody powstałe w wyniku tego działania.

6. Przepisy ust. 3 stosuje się odpowiednio do zmiany statutu.

7. Następca prawny członka spółki wodnej wstępuje w jego prawa i obowiązki.

Art. 166. 1. Statut spółki wodnej określa w szczególności:

- 1) nazwę i siedzibę spółki oraz teren jej działalności,
- 2) cel spółki oraz sposób i środki służące do osiągnięcia tego celu,
- 3) zasady ustalania wysokości składek i innych świadczeń na rzecz spółki, adekwatnych do celów spółki,
- 4) prawa i obowiązki członków spółki,
- 5) ograniczenia praw członków dotyczące ich gruntów i obiektów niezbędnych do wykonywania zadań spółki,
- 6) warunki przyjmowania nowych członków oraz wykluczania członków ze spółki,
- 7) warunki następstwa prawnego członków spółki,
- 8) organy spółki, ich skład, zasady powoływania i odwoływania oraz zakres działania,
- 9) zasady nawiązywania stosunku pracy w ramach spółki,

- 10) przypadki wymagające zwołania walnego zgromadzenia,
- 11) czas trwania spółki oraz sposób jej rozwiązania lub likwidacji,
- 12) warunki zaciągania zobowiązań i udzielania pełnomocnictw do reprezentowania spółki,
- 13) przeznaczenie mienia pozostałego po rozwiązaniu lub likwidacji spółki.

2. Do statutu dołącza się wykaz członków spółki, zawierający ich oznaczenie, wskazanie ich siedzib i adresów.

Art. 167. 1. Zarząd spółki wodnej zgłasza utworzenie spółki w celu wpisania do katastru wodnego, w terminie 30 dni od dnia nabycia przez spółkę osobowości prawnej.

2. Wpis spółki wodnej do katastru wodnego obejmuje:

- 1) nazwę, siedzibę, adres i przedmiot działania spółki,
- 2) imiona i nazwiska członków zarządu oraz sposób reprezentowania spółki,
- 3) czas trwania spółki,
- 4) dane dotyczące decyzji starosty o zatwierdzeniu statutu.

3. Wszelkie zmiany danych, o których mowa w ust. 2, zarząd niezwłocznie zgłasza do katastru wodnego.

Art. 168. Na wniosek spółki wodnej lub zainteresowanego zakładu starosta, w drodze decyzji, może włączyć zakład do spółki, jeżeli jest to uzasadnione celami, dla których spółka została utworzona.

Art. 169. 1. Spółka wodna odpowiada za swoje zobowiązania całym majątkiem.

2. Członek spółki wodnej nie odpowiada za zobowiązania spółki.

Art. 170. 1. Członek spółki wodnej jest obowiązany do wnoszenia składek i ponoszenia na jej rzecz innych określonych w statucie świadczeń, niezbędnych do wykonywania statutowych zadań spółki.

2. Wysokość składek i innych świadczeń na rzecz spółki wodnej powinna być proporcjonalna do korzyści odnoszonych przez członków spółki, w związku z działalnością spółki.

3. Jeżeli uchwalone przez spółkę wodną, zajmującą się utrzymaniem urządzeń melioracji wodnych szczegółowych, składki i inne świadczenia nie wystarczają na wykonanie przewidzianych na dany rok zadań statutowych, starosta może organom spółki zwrócić uwagę na konieczność podwyższenia wysokości tych składek lub innych świadczeń.

4. W przypadku osiągnięcia zysku netto może być on przeznaczony wyłącznie na cele statutowe.

5. Do egzekucji składek i świadczeń, o których mowa w ust. 1, na rzecz spółki wodnej stosuje się odpo-

wiednio przepisy o egzekucji należności podatkowych.

Art. 171. 1. Jeżeli osoby, które nie są członkami spółki wodnej, odnoszą korzyści z urządzeń spółki lub przyczyniają się do zanieczyszczania wody, dla której ochrony spółka została utworzona, obowiązane są do ponoszenia świadczeń na rzecz spółki.

2. Wysokość i rodzaj świadczeń, o których mowa w ust. 1, ustala, w drodze decyzji, starosta.

Rozdział 2

Organy spółki

Art. 172. 1. Organami spółki wodnej są:

- 1) walne zgromadzenie,
- 2) zarząd,
- 3) komisja rewizyjna, o ile spółka liczy więcej niż dziesięciu członków.

2. Statut może określać inne organy spółki, niż wymienione w ust. 1, oraz określać warunki, przy których walne zgromadzenie złożone z członków spółki zostaje zastąpione przez walne zgromadzenie delegatów.

Art. 173. 1. Do walnego zgromadzenia należy:

- 1) uchwalanie planu prac spółki wodnej oraz jej budżetu, w którym można upoważnić zarząd do zaciągania pożyczek lub kredytów, w imieniu spółki, do ustalonej wysokości,
- 2) uchwalanie wysokości składek i innych świadczeń na rzecz spółki,
- 3) wybór oraz odwołanie członków zarządu i członków komisji rewizyjnej,
- 4) rozpatrywanie i zatwierdzanie rocznych sprawozdań oraz udzielanie zarządowi absolutorium,
- 5) podejmowanie uchwał w sprawie nabycia nieruchomości albo zbycia lub obciążenia nieruchomości spółki wodnej,
- 6) uchwalanie zmian statutu spółki wodnej,
- 7) podejmowanie uchwał w sprawie przystąpienia spółki wodnej do związku spółek wodnych,
- 8) podejmowanie uchwał w sprawie połączenia spółki wodnej z inną spółką wodną albo podziału spółki wodnej na dwie lub więcej spółek,
- 9) podjęcie uchwały w sprawie rozwiązania spółki wodnej oraz powołania likwidatorów,
- 10) zatwierdzanie ostatecznych rachunków i sprawozdań likwidatora spółki wodnej,
- 11) podejmowanie uchwał w sprawach przedstawionych przez zarząd lub komisję rewizyjną.

2. Nieudzielenie absolutorium zarządowi spółki wodnej jest równoznaczne z odwołaniem zarządu.

Art. 174. Walne zgromadzenie jest zwoływane przez zarząd co najmniej raz w roku.

Art. 175. 1. Jeżeli statut spółki nie stanowi inaczej, uchwały walnego zgromadzenia zapadają zwykłą większością głosów, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Uchwały walnego zgromadzenia w sprawie zmiany statutu, rozwiązania spółki wodnej, połączenia z inną spółką lub podziału spółki zapadają większością dwóch trzecich głosów przy obecności co najmniej połowy liczby członków spółki wodnej.

3. Członkowi spółki wodnej przysługuje jeden głos, przy czym w sprawach, o których mowa w ust. 1, statut może przyznać członkowi spółki wodnej taką liczbę głosów, ile razy jego świadczenia na rzecz spółki są większe od świadczeń pozostałych członków spółki; w takim przypadku statut określi sposób obliczania podwyższonej liczby głosów.

4. Do walnego zgromadzenia delegatów przepisy ust. 1—3 stosuje się odpowiednio.

Art. 176. 1. Zarząd spółki wodnej wykonuje uchwały walnego zgromadzenia, kieruje działalnością spółki, zarządza jej majątkiem, prowadzi gospodarkę finansową i reprezentuje ją na zewnątrz.

2. Zarząd może być jednoosobowy lub wieloosobowy; liczbę członków zarządu określa statut spółki.

3. Zarząd wybierany jest na 5 lat, jeżeli statut spółki wodnej nie stanowi inaczej.

4. Do właściwości zarządu należą sprawy niezastrzeżone dla innych organów spółki.

5. Do składania oświadczeń w imieniu spółki wodnej, jeżeli statut nie stanowi inaczej, uprawniony jest:

- 1) 1 członek zarządu — gdy w skład zarządu wchodzi nie więcej niż 2 osoby,
- 2) 2 członków zarządu — w pozostałych przypadkach.

6. Zarząd spółki wodnej ma prawo obciążania członków spółki kosztami świadczeń lub prac niewykonanych w terminie.

Art. 177. 1. Komisja rewizyjna kontroluje działalność spółki wodnej.

2. Komisja rewizyjna jest obowiązana do przeprowadzenia kontroli gospodarki finansowej spółki wodnej co najmniej raz w roku, przed walnym zgromadzeniem, i przedstawienia wyników tej kontroli walnemu zgromadzeniu w formie sprawozdania.

3. Komisja rewizyjna składa się co najmniej z 3 członków; liczbę członków komisji rewizyjnej określa statut spółki wodnej.

4. Komisja rewizyjna wybierana jest na okres 5 lat, jeżeli statut spółki wodnej nie stanowi inaczej.

5. Członek komisji rewizyjnej nie może wchodzić w skład zarządu.

Rozdział 3

Nadzór i kontrola nad działalnością spółek

Art. 178. Nadzór i kontrolę nad działalnością spółek wodnych sprawuje starosta.

Art. 179. 1. Zarząd spółki wodnej obowiązany jest do przedłożenia staroście uchwał organów spółki w terminie 7 dni od dnia ich podjęcia.

2. Uchwały organów spółki wodnej sprzeczne z prawem lub statutem są nieważne; o nieważności uchwał w całości lub w części orzeka, w drodze decyzji, starosta w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia uchwały.

3. Starosta, wszczynając postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały, może wstrzymać jej wykonanie.

4. Decyzja, o której mowa w ust. 2, jest ostateczna; spółka wodna, której uchwała została uchylona, może zwrócić się do starosty z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, a po wyczerpaniu tego trybu spółce wodnej przysługuje skarga do sądu administracyjnego.

Art. 180. 1. W przypadku powtarzającego się naruszenia przez zarząd prawa lub statutu starosta może, w drodze decyzji, rozwiązać zarząd, wyznaczając osobę pełniącą jego obowiązki.

2. W terminie 3 miesięcy od dnia, w którym decyzja, o której mowa w ust. 1, stała się ostateczna, osoba wyznaczona do pełnienia obowiązków zarządu jest obowiązana zwołać walne zgromadzenie w celu wybrania nowego zarządu.

3. Jeżeli walne zgromadzenie nie dokona wyboru nowego zarządu, starosta może ustanowić, w drodze decyzji, zarząd komisaryczny spółki wodnej na czas oznaczony, nie dłuższy niż rok.

Rozdział 4

Rozwiązanie spółki wodnej

Art. 181. 1. Spółka wodna może być rozwiązana uchwałą walnego zgromadzenia.

2. Spółka wodna może być rozwiązana przez starostę, w drodze decyzji, jeżeli:

- 1) działalność spółki narusza prawo lub statut albo
- 2) upłynął termin, na jaki został ustanowiony zarząd komisaryczny, o którym mowa w art. 180 ust. 3, a walne zgromadzenie nie dokonało wyboru nowego zarządu,
- 3) liczba członków jest mniejsza niż określona w art. 165 ust. 1.

Art. 182. 1. Rozwiązanie spółki wodnej następuje po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego. W okresie tego postępowania spółka działa pod dotychczasową nazwą z dodaniem wyrazów „w likwidacji” oraz zachowuje osobowość prawną.

2. Likwidatorem spółki może być członek zarządu lub inna osoba powołana uchwałą walnego zgromadzenia.

3. W przypadku rozwiązania spółki na podstawie decyzji, o której mowa w art. 181 ust. 2, likwidatora wyznacza starosta.

4. Likwidator wstępuje w prawa i obowiązki zarządu spółki i podejmuje w imieniu spółki czynności niezbędne do zakończenia jej działalności.

5. Likwidator wynagradzany jest na koszt spółki; wysokość wynagrodzenia ustala starosta.

6. Likwidator odpowiada za szkody powstałe wskutek przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego z naruszeniem zasad określonych w ustawie lub statucie spółki wodnej; w przypadku powołania więcej niż jednego likwidatora — odpowiadają oni solidarnie.

Art. 183. Zobowiązania przypadające od spółki wodnej będącej w likwidacji pokrywane są w następującej kolejności:

- 1) zobowiązania ze stosunku pracy,
- 2) zobowiązania w zakresie danin publicznych,
- 3) koszty prowadzenia likwidacji,
- 4) inne zobowiązania.

Art. 184. Starosta po otrzymaniu uchwały walnego zgromadzenia spółki wodnej w likwidacji o zatwierdzeniu ostatecznych rachunków i sprawozdań likwidatora występuje z wnioskiem o wykreślenie spółki wodnej z katastru wodnego.

DZIAŁ VIII

Odpowiedzialność za szkody

Art. 185. Do naprawienia szkód, o których mowa w ustawie, z wyłączeniem przepisów art. 82—88, stosuje się przepisy art. 186—188.

Art. 186. 1. W sprawie naprawienia szkód innych niż określone w art. 16 ust. 3 i art. 17 ust. 1 droga sądowa przysługuje po wyczerpaniu trybu, o którym mowa w ust. 3.

2. Naprawienie szkody, o której mowa w ust. 1, obejmuje pokrycie strat poniesionych przez poszkodowanego.

3. Na żądanie poszkodowanego organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego, a jeżeli szkoda nie jest następstwem pozwolenia wodnoprawnego — właściwy wojewoda, ustala wysokość odszkodowania w drodze decyzji; decyzja jest niezaskarżalna.

4. Stronie niezadowolonej z ustalonego odszkodowania przysługuje droga sądowa; droga sądowa przysługuje również w przypadku niewydania decyzji przez właściwy organ w ciągu trzech miesięcy od zgłoszenia żądania przez poszkodowanego.

5. Wystąpienie na drogę sądową nie wstrzymuje wykonania decyzji, o której mowa w ust. 3.

Art. 187. 1. Jeżeli w związku z przyjęciem rozporządzenia, wydanego na podstawie ustawy, korzystanie z nieruchomości lub jej część w dotychczasowy sposób lub zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem stało się niemożliwe bądź istotnie ograniczone, właściciel może żądać:

- 1) odszkodowania za poniesioną szkodę albo
- 2) wykupu nieruchomości lub jej części.

2. Do wypłacenia odszkodowania albo wykupu nieruchomości obowiązany jest organ, który wydał rozporządzenie, a w przypadku ustanowienia strefy ochronnej — właściciel ujęcia wody.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do gruntów, na których znajdują się urządzenia wodne, przejęte na podstawie art. 139 ust. 2 na własność właściciela wody.

Art. 188. 1. Do naprawienia szkody, o której mowa w art. 16 ust. 3 i art. 17 ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu cywilnego, z tym że odszkodowanie obejmuje koszty sporządzenia projektu, o którym mowa w art. 15 ust. 3.

2. Roszczenie o naprawienie szkody przedawnia się z upływem 2 lat od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o zalaniu gruntu podczas powodzi albo o trwałym, naturalnym zajęciu gruntu przez wodę.

DZIAŁ IX

Przepisy karne

Art. 189. 1. Kto wbrew postanowieniu art. 33 uniemożliwia lub utrudnia korzystanie z wody do zwalczania poważnych awarii, klęsk żywiołowych, pożarów albo innych miejscowych zagrożeń lub do zapobieżenia poważnemu niebezpieczeństwu grożącemu życiu, zdrowiu osób lub mieniu znacznej wartości — podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

2. Jeżeli następstwem czynu określonego w ust. 1 jest śmierć lub ciężki uszczerbek na zdrowiu człowieka lub znaczna szkoda w mieniu — sprawca podlega grzywnie i karze pozbawienia wolności do lat 5.

Art. 190. 1. Kto wbrew postanowieniom art. 65 ust. 1 pkt 3, art. 85 ust. 1 oraz art. 107 ust. 2 pkt 2 wykonuje w pobliżu urządzeń wodnych roboty lub czynności zagrażające tym urządzeniom — podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

2. Jeżeli następstwem czynu określonego w ust. 1 jest znaczna szkoda — sprawca podlega grzywnie i karze pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 191. Kto niszczy lub uszkadza brzegi śródlądowych wód powierzchniowych, tworzące brzeg wody budowle lub mury niebędące urządzeniami wodnymi oraz grunty pod śródlądowymi wodami powierzchniowymi albo utrudnia przepływ wody w związku z wykonywaniem lub utrzymywaniem urządzeń wodnych —

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 192. 1. Kto bez wymaganego pozwolenia wodnoprawnego albo z przekroczeniem warunków określonych w pozwoleniu wodnoprawnym korzysta z wody lub wykonuje urządzenia wodne albo inne czynności wymagające pozwolenia wodnoprawnego — podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

2. Tej samej karze podlega ten, kto nie wykonuje obowiązków określonych w decyzji stwierdzającej wygaśnięcie lub cofnięcie pozwolenia wodnoprawnego.

3. Przepisów ust. 1 nie stosuje się, jeżeli korzystanie z wód dotyczy wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi.

Art. 193. Kto wbrew obowiązkowi:

- 1) nie utrzymuje w należyтым stanie wód lub urządzeń wodnych,
- 2) uniemożliwia dostęp do wód, o którym mowa w art. 28 ust. 1 i 2,
- 3) nie prowadzi pomiarów, o których mowa w art. 46,
- 4) nie wykonuje lub nie utrzymuje w należyтым stanie urządzeń zapobiegających szkodom, o których mowa w art. 133 ust. 1 pkt 2

— podlega karze grzywny.

Art. 194. Kto:

- 1) zmienia stan wody na gruncie,
- 2) grodzi nieruchomości przyległe do powierzchniowych wód publicznych w odległości mniejszej niż 1,5 m od linii brzegu,
- 3) nie przekazuje danych niezbędnych do prowadzenia katastru wodnego,
- 4) nie stosuje się do zakazów, o których mowa w art. 39 i art. 40 ust. 1,
- 5) rozcieńcza ścieki wodą w celu uzyskania ich stanu i składu zgodnego z przepisami,
- 6) wykorzystuje ścieki w sposób niezgodny z ustawą,
- 7) nie zapewnia ochrony wód przed zanieczyszczeniem zgodnie z wymaganiami, o których mowa w art. 42,
- 8) nie usuwa ścieków ze statku do urządzenia odbiorczego na lądzie,
- 9) nie stosuje koniecznego sposobu lub rodzaju upraw rolnych oraz leśnych w pasie gruntu przylegającym do linii brzegu,
- 10) nie oznacza granic terenu ochrony bezpośredniej i ochrony pośredniej ujęcia wody,
- 11) nie stosuje się do zakazów, nakazów i ograniczeń obowiązujących w strefie ochronnej ujęcia wody albo w strefie ochronnej urządzeń pomiarowych,
- 12) niszczy, uszkadza, przemieszcza oznakowanie stref ochronnych ujęć wód albo stref ochronnych urządzeń pomiarowych służb państwowych,

13) wykonuje na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią roboty oraz czynności, które mogą utrudnić ochronę przed powodzią,

14) przemieszcza bez upoważnienia urządzenia pomiarowe służb państwowych

— podlega karze grzywny.

Art. 195. Postępowanie w sprawach, o których mowa w art. 192—194, prowadzi się na podstawie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.

DZIAŁ X

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe

Rozdział 1

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 196. W ustawie z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym (Dz. U. z 1999 r. Nr 66, poz. 750, z 2000 r. Nr 120, poz. 1268 oraz z 2001 r. Nr 81, poz. 875 i Nr 110, poz. 1189) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 4 otrzymuje brzmienie:

„Art. 4. 1. Do chowu, hodowli lub połowu ryb jest uprawniony właściciel, posiadacz samostny lub zależny gruntów pod wodami stojącymi lub stawami oraz władający obwodem rybackim na podstawie umowy zawartej z właścicielem wody, zwany dalej «uprawnionym do rybactwa».

2. Uprawniony do rybactwa jest obowiązany udokumentować działania związane z prowadzoną gospodarką rybacką.”;

2) w art. 6:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Racjonalna gospodarka rybacka polega na wykorzystywaniu produkcyjnych możliwości wód, zgodnie z operatem rybackim, w sposób nienaruszający interesów uprawnionych do rybactwa w tym samym dorzeczu, z zachowaniem zasobów ryb w równowadze biologicznej i na poziomie umożliwiającym gospodarcze korzystanie z nich przyszłym uprawnionym do rybactwa.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a i 2b w brzmieniu:

„2a. Właściwy wojewoda, co najmniej raz na trzy lata, dokonuje na podstawie operatu rybackiego i dokumentacji, o której mowa w ust. 4, oceny wypełnienia przez uprawnionego do rybactwa obowiązku prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej.

2b. O wynikach oceny, o której mowa w ust. 2a, wojewoda powiadamia właściciela wody.”,

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, wzory dokumentacji i zasady jej prowadzenia przez uprawnionego do rybactwa, a także zasady i zakres dokonywanej oceny wypełnienia przez uprawnionego do rybactwa obowiązku

prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej.”,

d) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Minister realizując upoważnienie, o którym mowa w ust. 4, kierować się będzie potrzebą uzyskania informacji dotyczących stanu gospodarki rybackiej oraz koniecznością zapewnienia ichtiologicznej oceny gospodarki rybackiej prowadzonej przez uprawnionego do rybactwa.”;

3) po art. 6 dodaje art. 6a w brzmieniu:

„Art. 6a. 1. Operat rybacki określający zasady prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej w obwodzie rybackim sporządza uprawniony do rybactwa.

2. Operat rybacki sporządza się raz na 10 lat w formie opisowej i graficznej.

3. Część opisowa operatu rybackiego powinna zawierać w szczególności:

1) dane dotyczące uprawnionego do rybactwa,

2) dane i informacje dotyczące obwodu rybackiego,

3) zasady prowadzenia gospodarki rybackiej, opracowane z uwzględnieniem zróżnicowania obwodu rybackiego na zasadniczy i uzupełniający obwód rybacki.

4. Uprawniony do rybactwa może dokonać zmian w operacie rybackim przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 2, o ile warunki korzystania z wód regionu uległy istotnej zmianie.

5. Operat rybacki oraz jego zmiany wymagają uzyskania pozytywnej opinii uprawnionej jednostki.

6. Minister właściwy do spraw rolnictwa, w drodze rozporządzenia, określi sposoby sporządzania i opiniowania operatu rybackiego, szczegółowe wymagania, jakim powinien odpowiadać operat rybacki, a także wskaże jednostki uprawnione do opiniowania operatów rybackich.

7. Minister, określając sposoby sporządzania i opiniowania operatu rybackiego oraz wymagania, jakim powinien odpowiadać operat rybacki, wskaże niezbędne elementy, które powinny być zawarte w operacie rybackim i zaopiniowane przez uprawnioną jednostkę. Minister uwzględni potrzebę opracowania i zaopiniowania szczegółowej charakterystyki obwodu rybackiego oraz planu gospodarki rybackiej obejmującego w szczególności informacje o nakładach rzeczowo-finansowych, zasadach i warunkach odtwarzania zasobów ryb z gatunków wędrownych lub zagrożonych pogarszającymi się warunkami rozrodu naturalnego w wodach obwodu rybackiego.”;

4) art. 12 otrzymuje brzmienie:

„Art. 12. 1. Publiczne śródlądowe wody powierzchniowe płynące dzieli się na obwody rybackie.

2. Obwód rybacki składa się z:

1) zasadniczego obwodu rybackiego oraz

2) uzupełniającego obwodu rybackiego.

3. Zasadniczy obwód rybacki obejmuje wody jezior, zbiorników wodnych, rzek, kanałów lub cieków naturalnych niezbędnych do prowadzenia przez uprawnionego do rybactwa racjonalnej gospodarki rybackiej.

4. Uzupełniający obwód rybacki obejmuje wody płynące dopływów zasadniczego obwodu rybackiego, na których uprawniony do rybactwa okresowo wykonuje czynności związane z prowadzeniem racjonalnej gospodarki rybackiej, określone w operacie rybackim, a w szczególności połowy tarlaków, zarzbiania oraz zabiegi ochronne.

5. W obwodzie rybackim uprawnioną do rybactwa może być tylko jedna osoba fizyczna albo prawna albo jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej.”;

5) art. 15 otrzymuje brzmienie:

„Art. 15. 1. Dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej, w drodze rozporządzenia, ustanawia i znosi obwody rybackie.

2. Wojewoda ustanawia lub znosi:

1) obręby ochronne, w drodze rozporządzenia,

2) obręby hodowlane, w drodze decyzji, na wniosek uprawnionego do rybactwa.

3. Ustanowienie obrębu hodowlanego w ramach obwodu rybackiego wymaga zawarcia umowy pomiędzy uprawnionymi do rybactwa.”;

6) art. 18 otrzymuje brzmienie:

„Art. 18. W obwodach rybackich, przez które przebiega granica województw lub powiatów, w sprawach dotyczących rybactwa właściwy jest wojewoda lub starosta tego województwa lub powiatu, na terenie którego znajduje się większa część powierzchni obwodu rybackiego. W innych przypadkach właściwość miejscową w sprawach dotyczących rybactwa ustalają, w drodze porozumienia, zainteresowani wojewodowie lub starostowie.”;

7) po art. 27a dodaje się art. 27b w brzmieniu:

„Art. 27b. 1. Uprawniony do rybactwa, który:

1) nie wykonuje obowiązku, o którym mowa w art. 4 ust. 2,

2) korzysta z wód obwodu rybackiego bez wymaganego operatu rybackiego albo wbrew jego założeniom — podlega karze grzywny.

2. Orzekanie w sprawach określonych w ust. 1 następuje w trybie przewidzianym przepisami Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia, na podstawie wniosku o ukaranie złożonego przez właściwego wojewodę.”

Art. 197. W ustawie z dnia 17 maja 1989 r. — Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2000 r. Nr 100, poz. 1086 i Nr 120, poz. 1268 oraz z 2001 r. Nr 110, poz. 1189) dodaje się art. 40a w brzmieniu:

„Art. 40a. Przepisy ustawy dotyczące państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego nie naruszają przepisów ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. — Prawo wodne (Dz. U. Nr 115, poz. 1229).”

Art. 198. W ustawie z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2001 r. Nr 57, poz. 603) art. 34 otrzymuje brzmienie:

„Art. 34. 1. Nieruchomości wchodzące w skład Zasobu mogą być przekazane państwowym jednostkom organizacyjnym nieposiadającym osobowości prawnej w trybie zarząd, zwany dalej «zarządem».

2. Przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio do jednostek organizacyjnych samorządu województwa, realizujących zadania związane z melioracjami wodnymi, jako zadania z zakresu administracji rządowej, w zakresie niezbędnym do wykonywania tych zadań.”

Art. 199. W ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 27, poz. 96, z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 88, poz. 554, Nr 111, poz. 726 i Nr 133, poz. 885, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 109, poz. 1157 i Nr 120, poz. 1268 oraz z 2001 r. Nr 110, poz. 1190) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 6 dodaje się pkt 12 w brzmieniu:

„12) wtfaczanie wód do górotworu jest to wprowadzanie wód z odwodnień zakładów górniczych oraz wykorzystanych solanek, wód leczniczych oraz termalnych polegające na ich wtfaczaniu otworami wiertniczymi do formacji geologicznych, izolowanych od użytkowych poziomów wodonośnych lub w uzasadnionych przypadkach również do użytkowych poziomów wodonośnych.”;

2) w art. 20 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Jeżeli w związku z wydobywaniem kopaliny ze złoża przewiduje się wtfaczanie do górotworu wód pochodzących z odwodnienia zakładu górniczego lub wykorzystanych solanek, wód leczniczych oraz termalnych, do wniosku, o którym mowa w ust. 1, należy dołączyć dokumentację hydrogeologiczną określającą

warunki w związku z wtfaczaniem wód do górotworu.”;

3) w art. 25 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. W razie gdy koncesja na wydobywanie kopaliny ze złoża przewiduje wtfaczanie do górotworu wód pochodzących z odwodnienia zakładu górniczego lub wykorzystanych solanek, wód leczniczych oraz termalnych, powinna ponadto określać warunki wtfaczania wód do górotworu.”;

4) w art. 54 w ust. 2 po wyrazach „w zakresie ochrony środowiska,” dodaje się wyrazy „w tym dotyczący wtfaczania wód do górotworu,”.

Art. 200. W ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 1999 r. Nr 15, poz. 139, Nr 41, poz. 412 i Nr 111, poz. 1279, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 109, poz. 1157 i Nr 120, poz. 1268 oraz z 2001 r. Nr 5, poz. 42, Nr 14, poz. 124 i Nr 100, poz. 1085) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 10 w ust. 1 w pkt 8 po wyrazie „kulturowego” dodaje się przecinek oraz wyrazy „zasobów wodnych”;

2) w art. 40 w ust. 4 w pkt 6 kropkę zastępuje się przecinkiem oraz dodaje się pkt 7 w brzmieniu:

„7) dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej, w odniesieniu do przedsięwzięć, które wymagają pozwolenia wodnoprawnego.”

Art. 201. W ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. — Prawo budowlane (Dz. U. z 2000 r. Nr 106, poz. 1126, Nr 109, poz. 1157 i Nr 120, poz. 1268 oraz z 2001 r. Nr 5, poz. 42, Nr 100, poz. 1085 i Nr 110, poz. 1190) w art. 2 w ust. 2 w pkt 2 wyrazy „budowli hydrotechnicznych” zastępuje się wyrazami „urządzeń wodnych”.

Art. 202. W ustawie z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 1999 r. Nr 82, poz. 928, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 43, poz. 489, Nr 48, poz. 550, Nr 62, poz. 718, Nr 70, poz. 816, Nr 73, poz. 852, Nr 109, poz. 1158 i Nr 122, poz. 1314 i 1321 oraz z 2001 r. Nr 3, poz. 18, Nr 5, poz. 43 i 44, Nr 42, poz. 475, Nr 63, poz. 634, Nr 73, poz. 761, Nr 76, poz. 811, Nr 87, poz. 954, Nr 102, poz. 1116 i Nr 113, poz. 1207) art. 11 otrzymuje brzmienie:

„Art. 11. 1. Dział gospodarka wodna obejmuje sprawy:

1) kształtowania, ochrony i racjonalnego wykorzystywania zasobów wodnych,

2) utrzymania śródlądowych wód powierzchniowych, stanowiących własność Skarbu Państwa wraz z infrastrukturą techniczną związaną z tymi wodami, obejmującą budowlę oraz urządzenia wodne,

3) budowy, modernizacji oraz utrzymania śródlądowych dróg wodnych,

4) ochrony przeciwpowodziowej, w tym budowy, modernizacji oraz utrzymania urządzeń wodnych zabezpieczających przed powodzią oraz koordynacji przedsięwzięć służących ostrońie i ochronie przeciwpowodziowej państwa,

5) funkcjonowania państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej i państwowej służby hydrogeologicznej, z wyłączeniem zagadnień monitoringu jakości wód podziemnych,

6) współpracy międzynarodowej na wodach granicznych w zakresie zadań należących do działu.

2. Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej sprawuje nadzór nad działalnością Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej oraz Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej."

Art. 203. W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. — Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4 w ust. 1 w pkt 2 wyrazy „z dnia 24 października 1974 r. — Prawo wodne (Dz. U. Nr 38, poz. 230, z 1980 r. Nr 3, poz. 6, z 1983 r. Nr 44, poz. 201, z 1989 r. Nr 26, poz. 139 i Nr 35, poz. 192, z 1990 r. Nr 34, poz. 198 i Nr 39, poz. 222, z 1991 r. Nr 32, poz. 131 i Nr 77, poz. 335, z 1993 r. Nr 40, poz. 183, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, z 1995 r. Nr 47, poz. 243, z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 47, poz. 299, Nr 88, poz. 554 i Nr 133, poz. 885, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 89, poz. 991, Nr 109, poz. 1157 i Nr 120, poz. 1268 oraz z 2001 r. Nr 5, poz. 43)” zastępuje się wyrazami „z dnia 18 lipca 2001 r. — Prawo wodne (Dz. U. Nr 115, poz. 1229)”;

2) w art. 73 w ust. 1 w pkt 3 wyraz „dorzecza” zastępuje się wyrazami „regionu wodnego i zlewni”, a wyraz „podziemnych” zastępuje się wyrazem „śródlądowych”;

3) w art. 98 w ust. 2 wyraz „podziemnych” zastępuje się wyrazem „śródlądowych”;

4) w art. 99 skreśla się ust. 2 i 3 oraz oznaczenie ust. 1;

5) w art. 130 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
„2) ustalenie warunków korzystania z wód regionu wodnego lub zlewni oraz ustanowienie obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych na podstawie przepisów ustawy — Prawo wodne.”;

6) w art. 134 w pkt 2 kropkę zastępuje się przecinkiem oraz dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) reprezentowany przez dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej Skarb Państwa — jeżeli ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości nastąpiło w wyniku wydania przez niego rozporządzenia.”;

7) w art. 181:

a) w ust. 2 po wyrazie „wydawania,” dodaje się wyraz „wygasania,”

b) w ust. 3 wyrazy „187 i 198” zastępuje się wyrazami „187, 188 ust. 3 pkt 2 i ust. 4, art. 190, 191, 193 ust. 2 i art. 198”;

8) w art. 190 w ust. 1 po wyrazie „nabyciem” dodaje się wyrazy „tytułu prawnego do”.

Rozdział 2

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 204. 1. Sprawy wszczęte, a niezakończone wydaniem decyzji ostatecznej przed dniem wejścia w życie ustawy, podlegają rozpoznaniu w trybie określonym w ustawie, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.

2. W sprawach wszczętych, a niezakończonych wydaniem decyzji ostatecznej przed dniem wejścia w życie ustawy, w zakresie opłat:

1) za szczególne korzystanie z wód, z wyłączeniem opłat za pobór wody i odprowadzanie ścieków,

2) za korzystanie ze stanowiących własność Skarbu Państwa urządzeń wodnych

— stosuje się przepisy dotychczasowe.

3. W sprawach opłat należnych za okres sprzed wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

4. Jeżeli decyzje ostateczne w sprawach, o których mowa w ust. 2, zostały uchylone, zmienione lub stwierdzono ich nieważność, w trybie przepisów działu II rozdziału 12 i 13 Kodeksu postępowania administracyjnego, do postępowań w tych sprawach stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 205. 1. Pozwolenia wodnoprawne na szczególne korzystanie z wód do celów rybackich, wydane na podstawie ustawy z dnia 24 października 1974 r. — Prawo wodne (Dz. U. Nr 38, poz. 230, z 1980 r. Nr 3, poz. 6, z 1983 r. Nr 44, poz. 201, z 1989 r. Nr 26, poz. 139 i Nr 35, poz. 192, z 1990 r. Nr 34, poz. 198 i Nr 39, poz. 222, z 1991 r. Nr 32, poz. 131 i Nr 77, poz. 335, z 1993 r. Nr 40, poz. 183, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, z 1995 r. Nr 47, poz. 243, z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 47, poz. 299, Nr 88, poz. 554 i Nr 133, poz. 885, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 89, poz. 991, Nr 109, poz. 1157 i Nr 120, poz. 1268 oraz z 2001 r. Nr 5, poz. 43, Nr 72, poz. 747 i Nr 100, poz. 1085) wygasają w terminie trzech lat od dnia wejścia w życie ustawy; wygaśnięcie pozwolenia wodnoprawnego stwierdza, w drodze decyzji, wojewoda.

2. Zakłady posiadające pozwolenie wodnoprawne na pobór wody oraz pozwolenie wodnoprawne na wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi są obowiązane wystąpić z wnioskiem o wydanie pozwolenia wodnoprawnego, o którym mowa w art. 129, w terminie do trzech miesięcy przed upływem okresu obowiązywania pozwolenia o najkrótszym terminie obowiązywania.

3. Organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego, w decyzji, wydanej zgodnie z art. 129 zakładowi, o którym mowa w ust. 2, orzeka o wygaśnięciu pozostałych pozwoleń wodnoprawnych na pobór wody lub na wprowadzanie ścieków do wód albo do ziemi.

4. Zakłady wprowadzające do urządzeń kanalizacyjnych ścieki zawierające substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego określone na pod-

stawie art. 45 ust. 1 pkt 1 obowiązane są do uzyskania pozwoleń wodnoprawnych, o których mowa w art. 122 ust. 1 pkt 10, w okresie 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 206. 1. Organ właściwy do wydania pozwolenia wodnoprawnego może, w terminie do 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy, w drodze decyzji, nałożyć na zakład posiadający urządzenia wodne wykonane przed dniem wejścia w życie ustawy, na podstawie decyzji lub dokumentów odpowiednich organów, innych niż pozwolenie wodnoprawne na wykonanie urządzenia wodnego, obowiązek dostosowania tych urządzeń do przepisów ustawy, ustalając rozmiar, sposób i termin wykonania obowiązku.

2. Jeżeli urządzenia wodne nie zostaną dostosowane do przepisów ustawy w ustalonym terminie, o którym mowa w ust. 1, lub w przypadku braku technicznych możliwości takiego dostosowania, zostaną rozebrane na koszt właściciela.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się do istniejących w dniu wejścia w życie ustawy obiektów, o których mowa w art. 9 ust. 2 pkt 1 lit. d) i e).

4. Zakład, który użytkuje system urządzeń melioracji wodnych szczegółowych, wykonany przed dniem wejścia w życie ustawy, jest obowiązany opracować instrukcję utrzymywania systemu tych urządzeń, o której mowa w art. 128 ust. 4, i, w terminie do 5 lat od dnia wejścia w życie ustawy, przedłożyć ją do zatwierdzenia organowi właściwemu do wydania pozwolenia wodnoprawnego.

5. Dla zakładu, o którym mowa w ust. 4, do czasu zatwierdzenia instrukcji utrzymania systemu urządzeń melioracji wodnych szczegółowych, obowiązki, o których mowa w art. 77, ustala się na podstawie dokumentacji powykonawczej tego systemu.

Art. 207. Zakaz, o którym mowa w art. 39 pkt 4, dotyczy obiektów wybudowanych po dniu wejścia w życie ustawy.

Art. 208. 1. Obowiązek, o którym mowa w art. 43, aglomeracje zrealizują:

- 1) do dnia 31 grudnia 2015 r., w przypadku aglomeracji o równoważnej liczbie mieszkańców od 2 000 do 15 000,
- 2) do dnia 31 grudnia 2010 r., w przypadku aglomeracji o równoważnej liczbie mieszkańców powyżej 15 000.

2. Rada Ministrów zatwierdzi krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych, o którym mowa w art. 43, w terminie 2 lat od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 209. Statki, o których mowa w art. 48, nieposiadające urządzeń zabezpieczających wody przed zanieczyszczeniem, zostaną dostosowane do wymagań określonych w ustawie w terminie dwóch lat od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 210. Wymagania dotyczące jakości wody w kąpieliskach określone w przepisach wydanych na podstawie art. 50 ust. 3 muszą być, w odniesieniu do kąpielisk specjalnie wyposażonych w tym celu, spełnione w okresie 2 lat od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 211. 1. Projekty planów, o których mowa w art. 113 ust. 1 pkt 1 i 2, Prezes Krajowego Zarządu opracuje w terminie do 5 lat od dnia wejścia w życie ustawy.

2. W terminie 2 lat od dnia wejścia w życie ustawy dyrektorzy regionalnych zarządów gospodarki wodnej sporządzą wykazy:

- 1) wód powierzchniowych i podziemnych, które są lub mogą być w przyszłości wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia,
- 2) wód powierzchniowych wykorzystywanych do celów rekreacyjnych, a w szczególności do kąpieli,
- 3) wód powierzchniowych przeznaczonych do bytowania ryb, skorupiaków i mięczaków lub innych organizmów w warunkach naturalnych oraz umożliwiających migracje ryb,
- 4) wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszarów szczególnie narażonych, z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć.

3. W terminie 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy dyrektorzy regionalnych zarządów sporządzą:

- 1) analizy stanów zasobów wodnych w regionach wodnych,
- 2) analizy ekonomiczne gospodarowania wodami w regionach wodnych.

4. W terminie 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy utworzony zostanie kataster wodny uwzględniający treść istniejącego w dniu wejścia w życie ustawy katastru gospodarki wodnej oraz treść ksiąg wodnych.

5. Wojewodowie, niezwłocznie po wejściu w życie ustawy, prześlą księgi wodne właściwym terytorialnie dyrektorom regionalnych zarządów gospodarki wodnej.

Art. 212. Spółki wodne, które w dniu wejścia w życie ustawy wykonywały działalność, o której mowa w art. 164 ust. 3, mogą prowadzić tę działalność nie dłużej niż 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 213. 1. Z dniem wejścia w życie ustawy pracownicy zatrudnieni w dotychczasowym Biurze Gospodarki Wodnej stają się pracownikami Krajowego Zarządu. Do pracowników tych z dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o służbie cywilnej (Dz. U. z 1999 r. Nr 49, poz. 483, Nr 70, poz. 778 i Nr 110, poz. 1255 oraz z 2001 r. Nr 102, poz. 1116 i Nr 111, poz. 1194).

2. Wynagrodzenia pracowników, o których mowa w ust. 1, z dniem wejścia w życie ustawy ustalone zostaną przez zastosowanie mnożników kwoty bazowej służącej do ustalenia wysokości wynagrodzenia zasad-

niczego członków korpusu służby cywilnej, określonych w przepisach wydanych na podstawie ustawy, o której mowa w ust. 1.

3. Z dniem wejścia w życie ustawy z pracownikami świadczącymi dotychczas pracę na innej podstawie niż umowa o pracę stosunek pracy nawiązany zostanie na podstawie umowy o pracę.

4. Z dniem wejścia w życie ustawy mienie znajdujące się w użytkowaniu Biura Gospodarki Wodnej staje się mieniem Krajowego Zarządu.

Art. 214. 1. Do dnia wejścia w życie rozporządzenia wydanego na podstawie art. 3 ust. 3 zadania dyrektorów regionalnych zarządów określone w ustawie wykonują dyrektorzy dotychczasowych regionalnych zarządów gospodarki wodnej.

2. Z dniem wejścia w życie rozporządzenia, o którym mowa w ust. 1, mienie, o którym mowa w ustawie, stanowiące własność Skarbu Państwa, związane z gospodarką wodną, pozostające w trwałym zarządzie istniejących w dniu wejścia w życie ustawy regionalnych zarządów gospodarki wodnej, staje się mieniem będącym w trwałym zarządzie właściwych terytorialnie regionalnych zarządów utworzonych na podstawie tego rozporządzenia.

3. Mienie, wykorzystywane w dniu wejścia w życie rozporządzenia, o którym mowa w ust. 1, przez istniejące w dniu wejścia w życie ustawy regionalne zarządy gospodarki wodnej, staje się z tym dniem mieniem wykorzystywanym przez regionalne zarządy utworzone na podstawie tego rozporządzenia.

4. Podziału mienia, o którym mowa w ust. 2 i 3, pomiędzy utworzone regionalne zarządy dokona Prezes Krajowego Zarządu, stosownie do art. 3 ust. 3.

5. Przejęcie mienia, o którym mowa w ust. 2 i 3, następuje na podstawie protokołu zdawczo-odbiorczego.

Art. 215. 1. Zobowiązania i wierzytelności dotychczasowych regionalnych zarządów gospodarki wodnej stają się z dniem wejścia w życie rozporządzenia, o którym mowa w art. 3 ust. 3, zobowiązaniami i wierzytelnościami regionalnych zarządów utworzonych na podstawie tego rozporządzenia.

2. W toczących się postępowaniach administracyjnych i sądowych, których stroną jest dyrektor istniejącego w dniu wejścia w życie ustawy regionalnego zarządu gospodarki wodnej, stroną staje się dyrektor regionalnego zarządu utworzonego na podstawie rozporządzenia, o którym mowa w art. 3 ust. 3.

Art. 216. Pracownicy dotychczasowych regionalnych zarządów gospodarki wodnej stają się, z dniem wejścia w życie rozporządzenia, o którym mowa w art. 3 ust. 3, pracownikami utworzonych regionalnych zarządów na zasadach określonych w art. 23¹ Kodeksu pracy.

Art. 217. 1. Z dniem wejścia w życie ustawy stanowiące własność Skarbu Państwa wody oraz grunty pokryte tymi wodami przechodzą w trwałe zarząd odpo-

wiednio — urzędów morskich, regionalnych zarządów gospodarki wodnej, parków narodowych, stosownie do art. 11 ust. 1 pkt 1—3.

2. Przejście mienia, o którym mowa w ust. 1, stwierdza, na wniosek zainteresowanego, właściwy starosta wykonujący zadanie z zakresu administracji rządowej.

3. Przepisy ust. 1 i 2 nie dotyczą mienia, w stosunku do którego zostało ustanowione prawo użytkownika wieczystego.

4. Jeżeli mienie, o którym mowa w ust. 1, zostało przed dniem wejścia w życie ustawy oddane w użytkowanie, wydzierżawione lub wynajęte, z dniem wejścia w życie ustawy w prawa i obowiązki oddającego w użytkowanie, wydzierżawiającego lub wynajmującego, wstępują odpowiednio organy, o których mowa w art. 11 ust. 1, z zastrzeżeniem ust. 5 i 6.

5. W terminie 10 lat od dnia wejścia w życie ustawy w stosunku do jezior zaliczonych do wód, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 2 i 4, uprawnienia Skarbu Państwa w zakresie rybactwa śródlądowego, oraz wynikające z art. 14 ust. 5, wykonuje Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa, na warunkach określonych przepisami ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2001 r. Nr 57, poz. 603).

6. Po upływie terminu, o którym mowa w ust. 5, organy, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 2 i 4, wstępują z mocy prawa w miejsce Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa w umowy dzierżawy i inne, dotyczące wykonywania rybactwa śródlądowego.

7. Posiadacze gruntów służących do przedsięwzięć, o których mowa w art. 20 ust. 1, nieposiadający do dnia wejścia w życie ustawy umów, o których mowa w ust. 4, są obowiązani, w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, wystąpić do właściwego organu o zawarcie umowy użytkowania.

Art. 218. Do czasu wydania przepisów wykonawczych przewidzianych w ustawie, nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, stosuje się dotychczasowe przepisy wykonawcze, o ile nie są z nią sprzeczne.

Art. 219. Traci moc ustawa z dnia 24 października 1974 r. — Prawo wodne (Dz. U. Nr 38, poz. 230, z 1980 r. Nr 3, poz. 6, z 1983 r. Nr 44, poz. 201, z 1989 r. Nr 26, poz. 139 i Nr 35, poz. 192, z 1990 r. Nr 34, poz. 198 i Nr 39, poz. 222, z 1991 r. Nr 32, poz. 131 i Nr 77, poz. 335, z 1993 r. Nr 40, poz. 183, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, z 1995 r. Nr 47, poz. 243, z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 47, poz. 299, Nr 88, poz. 554 i Nr 133, poz. 885, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 89, poz. 991, Nr 109, poz. 1157 i Nr 120, poz. 1268 oraz z 2001 r. Nr 5, poz. 43, Nr 72, poz. 747 i Nr 100, poz. 1085).

Art. 220. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2002 r., z wyjątkiem art. 2 ust. 3, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*